

“Gelirde adalet, vergide adalet”
mümkün mü?

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Eylül 2024 Sayı: 123

Fiyatı: 10 TL

“**S**ermaye tepeden tırnağa her gözeneğinden kan ve irin akarak doğmuştur” diyor Marks.

Karşılaştığımız her olay, her yeni gelişme, bize bu gerçeği yeniden hatırlatıyor. Burjuvazinin daha fazla kar için dökmeyeceği kan, işlemeyeceği cinayet, yapamayacağı vahşet yok!

Son örneğini Artvin-Hopa’da yaşadık. Doğasını, toprağını korumak isteyenlerin üzerine ateş açıldı; Reşit Kibar öldürüldü, iki kişi yaralandı. Öylesine pervasız ve rahatlar...

Sırtlarını dayadıkları sermaye sınıfı ve devleti, onlara bu cesareti, pervasızlığı veriyor. Ağaç katliamı yapacakları bölgeye silahla gelmeleri başka nasıl açıklanabilir?

Bölge halkının direnişiyle karşılaşacaklarını biliyorlar tabii. Ve sermaye sahipleri, ceplerine parayı ellerine silahı vererek gönderiyor bu tetikçileri. “Arkanda biz varız, ceza da almazsın” diyerek sırtlarını sıvazlıyor, salıyorlar direnişçilerin üzerine... Bir de yanlarına “koruyucu” olarak jandarmayı koyuyorlar! Jandarma, olaylı baştan sona izlemekle yetiniyor. Direnişçilerin yaralıları jandarma arabasıyla götürme isteğini yerine getirmeyerek ortak oluyor bu cinayete...

Bir kez daha sermaye sınıfı, tetikçileri ve onları koruyan polis-jandarma ekibiyle karşı karşıyayız... İşçi grevinde, doğa mücadelesinde, hak arayışında; nerede bir direniş varsa orada, bu “üçlü-troyka” karşımıza çıkıyor. Sermaye ve devletin içiçeliğini en çıplak haliyle sergiliyor...

Ama madalyonun bir de diğer yüzü var: Halkın tepkisi!

Başta Hopa olmak üzere tüm ülkede binlerce kişi sokağa döküldü, bu cinayeti protesto etti, hesabını soracağını haykırdı. Bu direnişler ne kadar büyür ve yayılırsa, yaptıkları ne kadar cezasız kalmazsa, bu pervasız, doludizgin saldırılar ancak o zaman durdurulabilir.

Sayfa 2’de sürüyor

**Doğanın,
Hayvanın,
İnsanın
Kurtuluşu için...**

SOSYALİZM!

Doğanın, hayvanın, insanın kurtuluşu için

SOSYALİZM!

Hopa'daki cinayet, emperyalist maden tekel-lerin ve onların işbirlikçilerinin önünü düzlemek için işlenmiştir. Karadeniz Bölgesi boydan boya maden tekelinin yağmasına açılmış durumda. Karadeniz halkı bunun farkında ve her yerde direnişe geçiyor. Hopa'da "mesire yerine turistik tesis yapma" perdesinin arkasında, o toprakların altındaki madenleri ele geçirme çabası olduğu biliniyor. Halkın madene karşı tepkisini bu şekilde perdelemeye çalışıyorlar, fakat nafile!

Hopa'daki saldırıdan bir hafta önce, Artvin'in diğer ilçesi Arhavi'de köylerden kent merkezine kadar her yerde madene karşı yürüyüşler gerçekleşti. Arhavi'nin AKP'li belediye başkanı bile, maden tekelinin talanına karşı olduğunu açıklamak zorunda kaldı.

Karadeniz halkı, Ayder Yaylası'nın, İkizdere'nin ne hale getirildiğini görüyor. Holdinglere verilen ruhsatlarla güzelim yaylalar, göller, dereler birkaç yılda yok olup gitti. "ÇED Raporları" çiğnendi, mahkeme kararları hiçe sayıldı. "Hukuk mücadelesi"nin tek başına ne kadar yetersiz kaldığı her aşamada görüldü.

Sadece Karadeniz mi? İşte Ege'nin efsane Kaz Dağları'nın hali... İşte Erzincan-İliç'in son durumu...

İliç'e altın madeni için giren Anagold Madencilik, önce köyleri yoketti; köylüleri kendi topraklarında ucuz işgücü haline getirdi. Sonra onları iş cinayetinde katletti, şimdi de yüzlerce işten çıkarıyor. Ortada ne köy kaldı, ne köylü; ne iş kaldı ne de aş...

Ülkenin dört bir yanında yeraltı ve yerüstü zenginliklerini yağmalayan tekeller, geride tıraşlanmış çıplak dağlar, kurumuş nehir ve göller, çoraklaşmış topraklar, aç ve açıkta insanlar bırakarak bölgeyi terk ediyorlar...

Doğa katliamına son aylarda hayvan katliamı da eklendi. "Hayvanları Koruma Kanunu"nda değişiklik, 30 Temmuz'da mecliste kabul edildi ve yasalaştı. Sahipsiz sokak hayvanlarının "ötenazi" adı altında katledilmesine yasal onay verilmiş oldu. Ve ardından arka arkaya toplu hayvan ölümleri gerçekleşmeye başladı. Bunların zehirlererek öldüğü tespit edilmiş durumda.

Sorun sadece birilerinin bu yasadan cesaret alarak kendine "görev" çıkarmasından ibaret değil! Kuşkusuz böyle olanlar da vardır. Fakat sistematik biçimde sokak hayvanlarının öldürülmesi, bunun bir devlet politikası olarak, görevlendirilmiş kişiler tarafından yapıldığını gösteriyor. Son bir ayda yüzlerce hayvan öldürülmesine rağmen, hiç kimsenin yakalanmamış ve hakkında işlem yapılmamış olması da, bu gerçeği teyit ediyor.

Sermaye ve onun devletinin, ne doğa, ne hayvan ne de insan umurunda! Onu sadece ve sadece elde edeceği azami kar ilgilendiriyor. Bir gram altın için, börtü-böcek, bitki-ağaç, nehir-göl tüm canlılarıyla hayatı yok ediyor. Durdurulmadıkları sürece, tüm dünyanın yok olması işten bile değil...

Nazım Hikmet'in güzel dizeleriyle söylersek; "onlar ümidin düşmanıdır /akarsu-yun, / meyve çağında ağacın / serpilip gelişen hayatın düşmanı..."

Doğayla birlikte tabii ki, insana da düşmanlar... "Bursa'da havlucu Recep'e, / Karabük fabrikasındaki tesviyeci Hasan'a / Fakir köylü Hatçe kadına / Irgat Süleyman'a..."

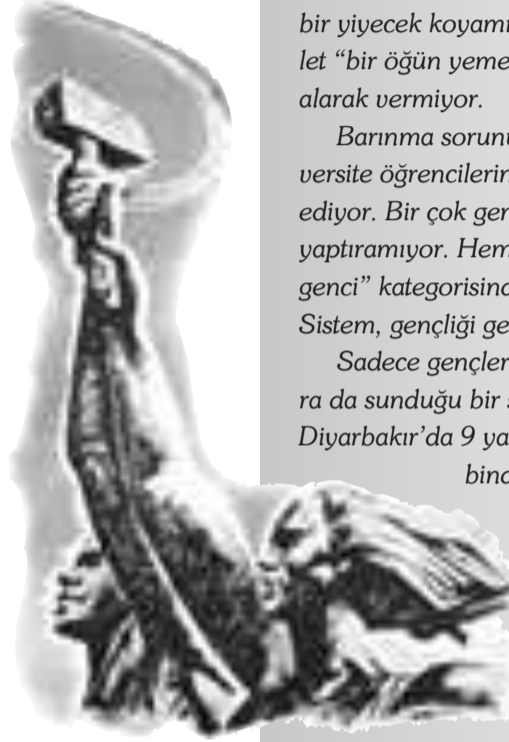
Hopalı şoför Reşit'e, sana, bana, hepimize... Ülkeye, dünyaya, tüm kainata...

Tarihsel olarak "ölüm vurdu damgasını alınlarına." "Çürüyen, can çekişen, asalak" sistemleriyle birlikte yok olup gidecekler. Ama öyle kendiliğinden değil!...

Yaşananlar da gösteriyor ki, bugüne dek verilen mücadeleden daha büyüğünü, daha kitleselini ve daha radikalini vermek zorundayız.

Yine yaşananlar gösteriyor ki, kapitalist barbarlığı durduracak, en hafifinden frenleyecek tek güç, sosyalizmin varlığıdır. 1917 Ekim Devrimi, sadece işçi ve emekçiler için değil, tüm insanlık için bir umut ışığı olmuştu. Dünyada gelişen ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin önünü açmış, emperyalist-kapitalist sistemi zorlamıştı. "Sosyal devlet" başta olmak üzere işçi-emekçi lehine birçok uygulama, o dönemin eseridir. Tersten; "sosyalist blok"un yıkılışı, komünist ve devrimci hareketlerin yenilgisi, burjuvaziyi pervasızlaştırmış, vahşi kapitalizmi, ortaçağ karanlığını yeniden hortlatmıştı.

Açgözlü emperyalist burjuvazi, insanı-hayvanı-doğası ile tüm hayatı bitirmeden, devrim ve sosyalizm mücadelesini büyütme ve yeniden kapitalizme karşı sosyalizmi kurmak zorundayız. Sosyalizm sadece işçi ve emekçiler için değil, tüm insanlık ve doğa için, yaşanılır bir dünya için zorunludur artık. Ve ne yazık ki, zamana karşı yarışıyoruz; elimizi çabuk tutmak, hızlanmak zorundayız.

Okurlara...

Merhaba

Eylül ayı "Dünya Barış Günü" ile başlıyor. Ne var ki, yıllardır emperyalistler dünyayı kan gölüne çevirmiş durumda. Onların dilinde "barış", paylaşım savaşlarını, sömürü ve soygun düzenlerini gizleme aracı.

Eylül ayı, yeni öğrenim yılının başlama ayı aynı zamanda. Eğitim masraflarının geçen yıla göre ikiye katlandığı koşullarda, çocuk okutabilmek iyice zorlaşıyor. Çocukların "beslenme çanta"larına doğru-düzgün bir yiyecek koyamıyor pek çok aile. Buna karşın devlet "bir öğün yemeği" bile "tasarruf tedbirleri" içine alarak vermiyor.

Barınma sorunu, hem yoksul ailelerin, hem de üniversite öğrencilerinin en büyük sorunu olmaya devam ediyor. Bir çok genç, bu sorundan dolayı okula kayıt yaptıramıyor. Hem okuyamayan hem çalışamayan "ev genci" kategorisinde 6 milyonu aşkın genç bulunuyor. Sistem, gençliği geleceksiz ve güvencesiz bıraktı.

Sadece gençlere değil; kadınlara, çocuklara da sunduğu bir şey yok bu sistemin. En son Diyarbakır'da 9 yaşında Narin kayboldu. Her yıl 10 binden fazla çocuk kayboluyor. Ya

mafyanın, ya tarikatların elinde çocuklarımızın yaşamları sönüp gidiyor...

Diğer taraftan her yerde direnişler sürüyor. İşçiler, çiftçiler, küçük üreticiler, doğasına-toprağına sahip çıkanlar direniyorlar.

Bu direnişleri devrim ve sosyalizm hedefiyle büyütme dışında, insanlığın başka bir kurtuluş şansı da bulunmuyor.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

123. Sayıda

3	Üreticiler isyanda
5	Bu meclisi terkedin
	Hopa'da saldırıya karşı direniş
6	Sosyal Güvenlik Yasası için mücadeleye
7	Mücadeleci sendikalar: Temmuz'da zam şart
8	"Gelirde adalet, vergide adalet" mümkün mü
10	Fernas maden işçileri direniyor
11	CarrefourSA depo işçileri direndi, kazandı
	İliç'te işçi kıyımı
12	ÇEDES'i eleştiren öğretmene sürgün
	Eti Krom direnişi kazanımla bitti
13	Kürtçe halay çekmek de yasak
14	Emperyalist rekabet büyüyor
17	Genco Erkal, "hoşçakalın dostlarım"la veda etti
	Suruç anmalarına saldırı
18	Hatay, Munzur, Şavşat ve Fındıklı'da festivaller
20	Hapishanelerdeki baskılar
21	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
22	12 Eylül ve Osman Yaşar Yoldaşcan
23	Savaş ve barış üzerine

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5 Asım Bey Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus2.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst. Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028, Yayınevi sertifika no: 48918

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın, Sayı:123, Eylül 2024, 10 TL(KDV %0)

Çiftçiler, küçük-üreticiler ayakta. Maliyetler artarken, ürünlerinin fiyatlarının aynı kalmasına, hatta kimi ürünlerde düşmesine isyan ediyorlar. Çay, buğday, mısır, ayçiçeği, fındık, Antep fıstığı, domates, kavun, karpuz vb. neredeyse tüm ürünlerde benzer sorunları yaşayan üreticiler, sorunlar çözülmediği taktirde bir daha ekmeyeceklerini ilan ettiler. Ve tepkilerini ya traktörlerle yolları keserek, ya da ürünlerini bir devlet kurumunun önüne dökerek ortaya koydular. Birçok üretici, ürünleri toplamıyor veya bedava dağıtıyor.

Bunlardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

Kahramanmaraş'ta domates ve bi-

kırılınsın", "Hükümet istifa", "Çiftçi mahsulüne sahip çık" şeklinde sloganlar attı.

İzmir'in Kınık ilçesinde salçalık domates üreticileri, domatesin kilogram fiyatının 2 liranın altına düşmesini Kınık Cumhuriyet Meydanı'na yürüyerek protesto etti, traktörlerle yolları kapadı.

Gaziantep'te Antep fıstığı üreticileri kilosu 90-100 TL arasında belirlenen yaş fıstık fiyatları karşısında eylem yaptı. Çiftçilerin traktörlü konvoyu Nizip'te son buldu.

Keza Rize'de çay, Giresun'da fındık, Bilecik'te buğday, Malatya'da kayısı üreticileri ve daha pek çok yerde çiftçiler, düşük fiyatları protesto eylemleri yaptılar.

tarlada kalabiliyordu. Geçtiğimiz yıllarda soğan ve patates üreticileri bu sorunu yaşamıştı. Fakat bu yıl tüm ürünlerde aynı durumla karşı karşıya kaldılar.

Tarım yazarı Ali Ekber Yıldırım şöyle söylüyor: "Girdi fiyatları artarken ürün fiyatları aynı oranda artmıyor. Bu da çiftçinin neredeyse bütün ürünlerde zarar etmesine neden oluyor. Çiftçi eskiden bir üründen zarar etse, bir başka üründen para kazanırdı, ama bu sene hem hububatta hem sebzelerde fiyatlar geçen yılın gerinde."

TÜİK verilerine göre Haziran ayı tarımsal girdi fiyatları (mazot, gübre, tarımsal ilaçlar) yıllık bazda yüzde 47.56 arttı. Buna karşın ayçiçeği, mısır, pamuk, buğday, arpa, sebze-meyvelerin fiyatları son yıllarda neredeyse aynı fiyata alıcı buluyor. Sanayi domatesi gibi bazı ürünlerin fiyatı ise geçen yılın bile gerisine düşmüş durumda.

Gıda fiyatları niye artıyor?

OECD'nin Haziran ayı verilerine göre, Türkiye'de gıda enflasyonu bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 68 oranında artmış durumda. Bu oranla Türkiye, OECD ülkeleri arasında birinci sıraya yükseldi. Onu yüzde 6.5 ile Meksika takip ediyor. OECD ülkelerinin gıda enflasyonu ortalaması ise yüzde 4 civarında. Türkiye ile aralarındaki uçurum, bu rakamlarla da gözler önüne seriliyor.

Tüm dünyada genel olarak gıda fiyatları gerilerken Türkiye'de yükseliş devam ediyor. Bunun nedeni, Tarımsal Üretici Fiyat Endeksi'ndeki (TÜFE) rekor artıştır. TÜFE'deki artış, üreticinin maliyet artışı demektir; tarladaki enflasyon demektir. Açıklanan rakamlara göre TÜFE'de her ay, öncekinin rekoru kırılıyor, zam üstüne zam yağıyor. Gübrenin fiyatı bir yılda yaklaşık-ortalama yüzde 200 civarında artmış; mazottaki artış yılda yüzde 235 olmuş; tarım ilaçlarının artışı yüzde 100 ile yüzde 300 arasında değişmiş. **Tarlada oluşan maliyet fiyatına nakliye giderleri, aracı karı, fahiş rakamlara yükselen elektrik başta olmak üzere market giderlerini de eklediğimizde, gıda enflasyonunun neden bu kadar yüksek olduğu ortaya çıkacaktır.**

Bir de araçlar var tabii. Esasında hükümet taban fiyatı geç

Varlık içinde yokluk çekiyoruz Üreticiler isyanda!

Son yıllarda üreticiler pek çok eylem yaparak seslerini duyurmaya çalıştı. Bu yılın diğerlerinden farkı şu; Türkiye'de ilk kez çiftçiler, küçük üreticiler, bu çapta kitlesel ve yaygın eylemler yapıyorlar. Eylemler Türkiye geneline yayılmış durumda. Gezi Direnişi'nden bu yana ilk kez Türkiye çapında eylemlerin gerçekleştiği belirtiliyor. Öyle ki, Gezi Direnişi'ni eylemsiz geçiren tek il olan Bayburt'ta bile çiftçiler eylem yaptı.

ber üreticileri, alım fiyatlarının masraflarını karşılamamasını protesto etmek için traktörlerle konvoy düzenleyerek eylem başlattı. Narlı belde-sinden traktörlerle çıkan ve konvoyla Kahramanmaraş-Gaziantep yolunu trafiğe kapatan çiftçiler, Kahramanmaraş Valiliği önüne gitti.

Manisa Salihli'de 220 dönüm alana kavun ve karpuz eken üç çiftçi, hasat zamanı ürünü satamadığı için halka dağıttı. 1,5 milyon lira masraf ettiklerini belirten üç ortak, kavun ve karpuzların hasat vakti gelince, durumu tüccarlara ilettiler. Tüccarlar, 100 ila 300 bin lira arasında teklif verince, ürünlerini bu fiyata satmak yerine, halka ücretsiz dağıtmaya kararı verdiler. Yapılan duyurunun ardından, halk tarlaya akın etti. Buna rağmen ürünün çoğu tarlada kaldı.

Bursa'nın Karacabey Ovası'nda salçalık domatesleri ellerinde kalan üreticiler, Bursa-İzmir Karayolu'nda sorunlarını dile getirmek amacıyla eylem başlattı. Jandarma ve çevik kuvvet ekiplerinin engellemeye çalıştığı üreticiler, "Çiftçiye uzanan eller

Son isyanın farkı ne?

Bu manzaraları yeni görmüyoruz elbette. Son yıllarda üreticiler pek çok eylem yaparak seslerini duyurmaya çalıştı. Bu yılın diğerlerinden farkı şu; **Türkiye'de ilk kez çiftçiler, küçük üreticiler, bu çapta kitlesel ve yaygın eylemler yapıyorlar. Eylemler Türkiye geneline yayılmış durumda. Gezi Direnişi'nden bu yana ilk kez Türkiye çapında eylemlerin gerçekleştiği belirtiliyor.** Öyle ki, Gezi Direnişi'ni eylemsiz geçiren tek il olan Bayburt'ta bile çiftçiler eylem yaptı. AKP'nin "oy deposu" olarak gördüğü Konya, Maraş, Yozgat, Rize gibi illerde üreticiler sokağa çıktı.

Yanısıra, **üreticinin bu eylemlerde yaygın biçimde "hükümet istifa" sloganı atması, ekonomik krizin kitleleri ne kadar bunalttığını, krizin hükümet politikalarından kaynaklandığının artık daha net görüldüğünü gösteriyor.**

Türkiye tarımında yapısal sorunlar zaten varlığını koruyor. **Plansız ekonomiden dolayı, bir yıl ekilen ürün çok gelir getirirken, ertesi yıl**

açıklayarak, bazen almayarak üreticiyi tükercarın eline terk ediyor. Tüccar da fiyatları olabildiğince aşağı çekiyor. Tarladaki bir ürün önce tüccarlar aracılığıyla hallere ulaşıyor, oradan marketlere ve sofralara dağılıyor. Bu "tedarik zinciri"nde en zayıf halkayı üreticiler oluşturuyor. Tüccarlar, sanayiciler, zincir market sahipleri yüksek enflasyon karşısında fiyatlarının ona göre düzenlerken çiftçi bunu yapamıyor.

Çiftçilerin pazarlık gücü yok çünkü. Yılda bir kez gelir elde ediyorlar, onu da sunulan fiyattan satmak zorunda kalıyorlar. Aksi halde ürün tarlada çürümeye terk ediliyor.

Bunun asıl sebebi de çiftçilerin örgütsüz oluşlarıdır. Kooperatifleşme yetersizliğidir, varolanların üretici lehine çalışmamasıdır.

Tarım krizi derinleşiyor

Üreticinin ürününe geçen yılın aynı fiyatını veren (bazılarında daha da düşük isteyen), işçiye, memura, emekliye zam yapmayan Erdoğan yönetimi, 1 Temmuz'dan geçerli olmak üzere elektrik ve doğalgaza zam yaptı. Özellikle doğalgaz fiyatları dünyada son bir yılda yüzde 50 değer kaybettiği halde, Türkiye'de yüzde 38 oranında arttı. Keza benzin ve mazota yapılan her zam, başta gıda olmak üzere otomatikman her şeyi etkiliyor.

AKP'nin çıkardığı zincir marketler yasası hem üreticiye hem tüketiciye zarar! Üreticiden ürünü ne kadara alacağına kendisi karar veriyor. Ardından tüketiciye hangi fiyattan satacağını

belirliyor. Olan; küçük-üreticiye, esnafa ve tabiki, halka oluyor.

Elbette sadece Türkiye'de değil, dünyada tarım krizi sözkonusu. Financial Times, geçen ay dünyanın en büyük tarımsal emtia tekellerinden Olam Group'un yöneticisiyle yaptığı röportajı "Gıda Savaşları Başlıyor" başlığıyla sundu. Yönetici; "yiyecek ve su için daha büyük savaşlar vereceğiz" dedi.

1980 yılında dünyada şehir nüfusunun toplam nüfusa oranı yüzde 39,33'dü. Buna karşılık kırsal nüfusun toplam nüfusa oranı yüzde 60,67 idi. 2023 yılında şehir nüfusu/toplam nüfus oranı 57,34'e yükselirken kırsal bölgede yaşayan nüfus oranı 42,66'a geriledi. Bu gerilemenin önemli bir kısmı Afrika, Asya ve Güney Amerika kıtalarının yoksul ülkelerinde gerçekleşti. **IMF reçeteleri dayatılan bağımlı ülkelerde "koruma duvarları" kaldırılarak emperyalist tekellerin önü açıldı.** Tarımsal üretimin daralması ve tarım nüfusunun azalması ile dünya tarımsal üretiminde daralma oldu ve stoklar her geçen gün eridi. **Tarımda tekelleşme ile sonuçlanan süreç, dünya gıda güvenliğini de tehdit eder hale geldi.**

Buna karşın gıda sorununu, halen iklim değişikliğine, devletlerin korumacılığına veya 'serbest piyasanın işlememesine' bağlayanlar çıkabiliyor. Bu sığ yaklaşımlar sorunun gerçek kaynağını gizlemek içindir. Elbette iklim sorunu da gıda güvenliğini etkilemektedir. Fakat iklim sorununu yaratan da bizzat sistemin kendisidir.

Gerçek neden, emperyalist tarım tekellerinin azami kar için, bağımlı ülkelerin tarım alanlarını yok etmesidir. Tam hasat zamanı buğday ithalinin önünü açan yasalar boş yere yapılmıyor.

Sonuç yerine

Sonuçta varlık içinde yokluk çekiyoruz. Mesela limonun dalında kilosu 1 liraya alıcı bulamazken, büyük şehirlerde marketten tanesini 15 liraya limon alıyoruz. Hemen her üründe bunu yaşıyoruz.

Kapitalizm "varlık içinde yokluk" sistemidir. Krizlerin gerçek nedeni de "aşırı üretim"dir. Bunu tarım sektöründe somut biçimde görüyoruz. Fakat aradaki aç farkı hiç bu kadar derin olmamıştı. Üretici ve halk çok büyük bir mağduriyet yaşarken, bir avuç tarım tekeli servetine servet katıyor.

Çiftçiler arasında "üretmek yerine faizden para kazanırım" diyenler var. Sonuçta **bu koşullarda üreticiler, önümüzdeki yıl büyük oranda üretim yapmayacak. Zaten uygulanan politikaların amacı da bu. Böylece tarım alanları bir avuç emperyalist tekelin elinde toplanacak,** temel ihtiyaç ürünleri bulunamayacak ve fiyatlar daha da artacak.

Bunun karşısında burjuva muhalefetin başını çeken CHP, iç boşaltan "tematik mitingleri"ne fındık-fıstık mitinglerini de kattı. Üretici zaten tepkisini ortaya koyuyor. Mesele ona çözüm üretmekte!

Çözüm yine üreticinin ellerinde! **Kooperatifleşmek, örgütlenmek zorunda. Planlı ekonomide ve daha fazla devlet desteği talebiyle mücadelesini büyütmeyle karşı karşıya.** Türkiye'de kamu gelirlerinin ulusal gelire oranı yüzde 21'dir. Bu oran Avrupa Birliği'nde yüzde 42. Buna göre, Türkiye'de kamu sektörü gelişmiş ülkelerin yarısı kadardır. Özelleştirme furyası ile eğitim, sağlık, konut, ulaşım gibi en temel hizmetler bile verilemiyor. Temel ihtiyaçların parasız karşılanmasını, tarımda devlet desteğinin artmasını talep etmek, doğru ve meşrudur.

İşçi ve emekçiler küçük-üreticilerin bu isyanına destek olmalı, onu yalnız bırakmamalıdır. Aksi takdirde ceremesini hep birlikte çekeceğiz.

İEB NATO zirvesini protesto etti

NATO'nun 75. yılı için ABD'de toplanan zirveyi protesto etmek amacıyla İşçi Emekçi Birliği İstanbul Dolmabahçe Meydanı'nda eylem yaptı; eylemde NATO'nun dağıtılmasını, emperyalist üslerin kapatılmasını istedi.

10 Temmuz saat 20'de "Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Emperyalist savaş, savaş aygıtı NATO'ya dur de" pankartının açılmasıyla başlayan eylemde NATO'nun 75 yıldır işçiler, emekçiler ve ezilen halkları baskı altında tutmak için kullandığı; başta Ortadoğu olmak üzere birçok ülkede paramiliter çeteler aracılığıyla darbeler örgütlediği; zirvenin, bu emperyalist saldırganlığın devamı için toplandığı vurgulandı. NATO'ya karşı 68 kuşağının Dolmabahçe'de yaptığı 6. Filo eyleminin 55. yılı olduğu hatırlatıldı; devrimcilerin bu mirası sahiplendikleri ve NATO dağıtılana, emperyalizm yenilene kadar mücadeleyi sürdürecekleri belirtildi.

Çeşitli sloganlarının atıldığı eyleme, bileşenler flama ve dövizleriyle katıldı.

Gıda sektöründe iş güvenliği

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) gıda işkolundaki işçi ölümleri raporunu yayımladı. Rapora göre, 2013 yılından bugüne en az 407 işçi çalışırken hayatını kaybetti. Gıda iş kolunda iş cinayetlerinde, 14 yaş ve altı 7 çocuk işçi, 15-17 yaş arası 17 çocuk/genç işçi bulunuyor. Hayatını kaybeden 35 işçinin ise yaş bilgileri tespit edilemedi.

İSİG Raporu'na göre; gıda işkolunda işçi ölümleri cinsiyetlere göre sıralandığında, 33 kadın ve 374 erkek işçi hayatını kaybetti. Yaşanan ölümlerin nedenlerine göre dağılımı sıralandığında, ezilme, göçük nedeniyle 81 işçi, trafik, servis kazası nedeniyle 71 işçi, yüksekten düşme nedeniyle 45 işçinin öldüğü belirtiliyor.

Raporda, gıda işkolunda ölen işçilerin 12'sinin (yüzde 2,94) sendikalı, 395'inin ise (yüzde 97,06) sendikasız olduğu bilgisine yer verildi.

Gıda işkolunda göçmen işçi ölüm oranı, yaklaşık yüzde 7 ile tüm işkolları baz alındığında Türkiye ortalamasının yarım katı üzerine çıkıyor. Çoğunluğu kayıtdışı çalıştırılan göçmen işçilerin ana kitlesini Suriyeli ve Afgan işçiler oluşturuyor.

Bu meclisi terkedin!

Can Atalay'ın vekilliği için olağanüstü toplanan TBMM'de kan aktı. AKP'li vekiller, kürsüde konuşmakta olan TİP milletvekili Ahmet Şık'a linç girişiminde bulundu. AKP'nin meclis idare amiri Alpay Özalan, daha önceki kavgalarda olduğu gibi, bu olayda da başı çaktı; Ahmet Şık'a yumruklu-tekmeli bir saldırı düzenledi. Ardından diğer AKP'liler yığıldı ve linç girişiminde bulundular.

Bu saldırıyı durdurmak isteyen DEM Parti Grup Başkan Vekili Gülistan Koçyiğit'e de saldırdılar. Koçyiğit'in kaşı yarıldı ve kanadı. AKP'li vekillerin muhalif kadın milletvekillerine büyük bir kinle saldırdığı görüldü.

Meclis zaten olaylı açılmıştı. Genel Kurulu CHP'li Gülizar Biçer Karaca'nın yönetmesi gerekirken, TBMM Başkanı Kurtulmuş, Bekir Bozdağ'ın yönetmesini istedi. Muhalefet partileri bu durumu hukuksuz bulduklarını söylediler. Üstelik Can Atalay'ın milletvekilliğini düşüren kararı da Bekir Bozdağ okumuştur. Anayasa Mahkemesi ise, bu kararı "yok hükmünde" saydı. Bunun üzerine yeniden toplanan Genel Kurulu, bir kez daha Bekir Bozdağ'ın yönetmesi, sadece "usul" yönünden değil, işin özüne de aykırıydı.

MHP'li vekiller oturuma katılmadı, AKP'liler ise yoklama tamamlandıktan sonra salona girdiler. Saldırı dahil her şeyin önceden planlandığı ortadaydı. Öyle ki, meclisi yöneten Bekir Bozdağ, AKP'li saldırgan vekillerin geldiğini görünce, "gong"u çalıp oturumu kapattı. Genel Kurul devam ederken saldırı olduğunda, "disiplin cezası" alacaklarını bildiklerinden, her şeyi ölçüp biçerek saldırıya geçtiler.

Kapitalist sistemde meclisler her zaman "burjuvazinin ahır"ıdır. TBMM, bu "ahır"ın en açık görüldüğü meclislerden biridir. Hal böyleyken hala "halkın iradesini" yansıtmamasından bahsediliyor! TBMM hiç bir dönem "halkın iradesi"ni yansıtmadı, hele AKP'li yıllarda bu durum "kör gözüm parmağına" şeklini aldı. Uzun süredir meclis, AKP'nin hileyle-terörle devam ettirdiği "iktidarı"ni meşrulaştırmaktan başka bir işlev görmüyor. Seçimler de, meclis de buna hizmet ediyor...

Üstelik AKP ve MHP'li vekiller, mecliste terör estiriyorlar. Daha önce de birçok saldırı düzenlemişlerdi. Bir milletvekili kürsüde konuşurken öldü. Son saldırı ise planlı ve daha azgın bir saldırıydı. Meclis kürsüsünün merdivenleri kana boyandı. Ardından görevliler o kanları silmeye girişti. Ama o kanlar silmekle geçmeyecek şekilde tarihe kazandı bir kere...

Başta TİP ve DEM Parti milletvekilleri olmak üzere tüm muhalif partiler, bu duruma daha fazla boyun eğmeden, meclisi terketmelidir. Saldırıyı başlatan Alpay Özalan'ın "disiplin cezası" almasını istemekle bu iş kapatılamaz! AKP-MHP yönetimine daha fazla meşruluk tanımamalı, bu suç ortak olunmamalıdır.

Can Atalay için bu kaçınıcı AYM kararı, kaçınıcı meclis oturumu... Her defasında yeniden bir "umut" yaratılarak bu sorunun çözüleceği vaat edilerek halk kandırılıyor. Bu meclisten "demokrasi" beklemek, ham hayaldir! Can Atalay'ın vekilliği kabul edilsin-edilmesin meclisten çekilmek gerekir. Yeni bir seçim ve siyasi partiler yasası yapılmadan da seçimlere gidilmemelidir.

Devletin "yönetim krizi"ni çözmek, kendine "devrimciyim, demokratım" diyenlerin işi olamaz! Esasında burjuva muhalefetin bile bu duruma daha fazla katlanmaması gerekir. AKP-MHP yönetimine "meşruluk" tanımaktan vazgeçilmeli, bir an evvel meclisten istifa edilmelidir!

Çözüm, halka dönmektir. Halk hareketiyle birlikte bu gerici-faşist yönetime son vermektir!

Artvin-Hopa'da saldırıya karşı direniş

Artvin-Hopa'da Cankurtaran bölgesinde yapılmak istenen mesire alanı projesine karşı çıkan köylülere 3 Eylül günü ateş açıldı; 1 kişi öldü, 2 kişi yaralandı.

Mesire alanı projesi için sabah iş makinaları orman alanına girdi ve kesim yapmaya başladı. Köylülerin direnişi ve kepçeleri durdurması üzerine, orman ihalesini alan şirketin çalışanı Muhammet Ustabaş, köylülerin üzerine silahla ateş açtı. Saldırıda Reşit Kibar, Ersan Koyuncu ve Gökhan Koyuncu yaralandı. Yaralılar Hopa Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Saldırıda ağır yaralanan 46 yaşındaki Reşit Kibar, hastanede yaşamını yitirdi. Bacaklarından yaralanan Ersan Koyuncu ve Gökhan Koyuncu'nun tedavisi sürüyor.

Köylüler, sözkonusu alanın turizm bölgesi ilan edildiğini ve Yunus Merttürk'e ihale edilerek bungalovlu turistik alan yapımının başlatıldığını söylüyorlar. Yunus Merttürk ise ağaç kesim işini Candeniz Kerestecilik'e veriyor. Muhammet Ustabaş, Candeniz Kerestecilik'in çalışanı.

2019 yılında muhtar adayı olan Muhammet Ustabaş, sabahleyin kesim için alana geliyor. Köylüler iş makinalarını durdurunca, pervasızca ateş ediyor. Ardından köylülerin tepkisinden korkarak kaçıyor, sonrasında yakalanarak gözaltına alındı ve tutuklandı. Diğer zanlı Fikret Merttürk ise serbest bırakıldı. Oysa görgü tanıkları silahın ona ait olduğunu ve "silah benim istediğim gibi kullandırım" dediğini belirtiyorlar. Avukatlar F. Merttürk'ün de tutuklanması gerektiğini söylüyor.

Köylüler "turizm" bahanesiyle Cankurtaran bölgesinin madenlere açılacağını söylüyorlar. Bir yıldır bu konunun gündemde olduğunu, bu süre boyunca çeşitli biçimlerde karşı çıktıklarını, ardından bungalov projesinin gündeme getirildiğini anlatıyorlar. Direniş de, Çiftköprü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'nde örgütlenen köylüler tarafından gerçekleştiriliyor. Yaralanan Gökhan Koyuncu, kooperatifin başkanı.

Saldırının ardından Hopa halkı hastanenin önünde toplandı. Yaralıların eve gönderilmesinin ardından kalabalık halde hasta ziyareti gerçekleştirildi.

Aynı günün akşamı, Artvin'in çeşitli ilçelerinden gelenlerle birlikte saldırı protesto edildi. PDD okurlarının da katıldığı eylemde, kitle Hopa Parkı'nda toplandı. Basın açıklamasının ardından bir yürüyüş gerçekleştirildi. Yürüyüş sırasında Hopa-Batum uluslararası karayolu trafiğe kapatıldı. Polisin müdahale çabası ve uyarıları, kitlenin öfkesi ile karşılaştı. Doğa koruma mücadelesinde şehit vermenin öfkesi öylesine güçlüydü ki, devlet geri çekilmek zorunda kaldı.

Ertesi gün ise (4 Eylül) öldürülen Reşit Kibar'ın cenaze törenine binlerce kişi katıldı. Burada konuşan Nurcan Altunkaya şunları söyledi: "Biz bu katliamları Arhavi'de öldürülen Avukat Cihan Eren'den biliyoruz, Hopa Meydanı'nda doğasına sahip çıkan Metin Lokumcu'dan biliyoruz. Sevgili Reşit sana söz; bu doğanın talanına ve çetelere geçit vermeyeceğiz!"

Kitle bir süre Hopa Kemalpaşa yolunu trafiğe kapattı. Bu saldırıyı gerçekleştiren şirkette çalışanlar işi durdurdular. Muhammet Ustabaş'a ait bir kereste atölyesinin ateşe verildiği görüldü. Bu tepkiler üzerine mesire alanı projesinin sahibi

Yapı Soy Beton projeden çekildiğini açıkladı.

Saldırıya karşı sadece Hopa'da değil, İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir gibi büyük illerde ve pek çok yerde protestolar gerçekleşti.

Artvin PDD

Sosyal Güvenlik Yasası'nın yeniden düzenlenmesi için mücadeleye!

Sosyal güvenlik sistemi, -tıpkı grev ve toplu sözleşme, sekiz saatlik iş günü vb. - tüm haklarda olduğu gibi burjuvazi tarafından bahsedilmedi. Aksine tüm dünyada işçi ve emekçilerin 19. yüzyılın başlarından itibaren ağır bedeller ödeme pahasına kazandıkları hakların sonucunda, burjuvazinin kabul etmek zorunda kaldığı bir sistem oldu.

Buna karşın emperyalist burjuvazi, kendi doğasından kaynaklanan krizlerini aşmak ve sistemini yıkımdan korumak için politika üretmekten, ihtiyaçlarına uygun "modeller" yaratmaktan da geri durmadı. '70'li yılların ekonomik kriz ortamında ve 1980'lerin faşist darbeleri yoluyla uygulamaya giren neo-liberal politikalar da, bu arayışların ürünü olarak ortaya çıktı. Böylelikle özelleştirmeler ve esnek üretim dedikleri uygulamalar temel biçim halini almaya başladı.

"Şili"den dünyaya yayılan model

ABD emperyalizmi, '90'lı yıllarda hegemonyası altında bulunan ülkelere "Yapısal Uyum" adını verdiği ekonomik programları dayattı.

Program, emperyalist kuruluşlar olan Dünya Bankası (DB) ve Uluslararası Para Fonu (IMF) gözetimi ve denetimi altında, her ülkenin işbirlikçi burjuvazisi aracılığıyla uygulamaya sokuldu.

Dayatılan programlar pratikte, özelleştirmelerin her alanı kapsamaması, kamucu politikaların kırıntılarının bile kalmaması şeklinde kendini ifade etti. **DB, 1994 yılında "Yaşlılık Krizinin Önlenmesi" raporunu hazırlamış ve Türkiye ile kredi anlaşmasının tek şartı olarak "sosyal güvenliğin yeniden yapılandırılması" koşulunu getirmişti.** Bu kapsamda, Türk Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) tarafından "Sosyal Güvenlikte Yeniden Yapılandırma" adını verdikleri bir rapor hazırlandı. Bu sırada ANASOL-D Hükümeti işbaşında bulunuyordu. **Hükümet, TÜSİAD'ın raporu üzerine "Kişisel Sağlık Sigortası" yasa taslağını çıkardı. Sosyal Güvenlik Sistemi'nin tasfiyesini amaçlayan bu tasarı gündeme gelir gelmez, ilk iş olarak Sosyal Sigortalar Kurumu'nu (SSK) özelleştirmeye açtılar. Kurum, emeklilik ve sağlık (hastaneler) olarak ikiye bölündü.**

Türkiye'de SSK'nın emeklilik ve sağlık şeklinde ikiye bölünerek özelleştirilmesi, askeri darbe ile işbaşına gelmiş olan eli kanlı faşist Pinochet'in uyguladığı "Şili Modeli"ne uygundu zaten. ABD, bütün ülkelerin Şili'yi örnek almasını istiyordu. Türkiye'ye de, bu modeli uygulaması için şartlar koştu. (Şili'de sosyal güvenlik sistemi özelleştirilerek tasfiye edilmiş ve yerine Özel Sağlık Sigorta Şirketleri kurulmuştu. Sonra bu şirketler, iflas göstererek yatırılan primleri yutup ortadan kaybolmuşlardı.)

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası (SSGSS) yasası bütün hükümleriyle 2008 yılının Ekim ayı başında yürürlüğe girdi. Bu yasa, emekli olma hakkı ve emekli aylıklarını gasp ederek geleceği çaldı ve sağlığı ticarileştirerek ölüme terk etti insanları.

Emilen SSK yutulan SSK oluyor

SSK, sermaye sahipleri tarafından sürekli emilen bir kurum durumundadır. '60'lı yıllardan bu yana **SSK'da toplanan para (işçi ve emekçilerin primleri), sermayedarlara aktarılıyor, ya da Devlet Yatırım Bankası'na yatırılarak oradan yine sermaye sahiplerine veriliyor.** SSK'nın milyarlarca dolar birikimi, her koşulda patronların karlarına kar katması için kullanılıyor. Emperyalist kuruluşların denetimi ve gözetimi altında uygulanan ekonomik ve siyasi programlar -kamu kuruluşlarında çalışacak ekonomi uzmanları bile o dönemde de DB ve IMF tarafından belirleniyordu- işçi ve emekçilerin artı-değerine göz dikilerek hayata geçirildi.

Fakat bunlar, Kamu İktisadi Teşekkülleri'nin (KİT) varlığı ortamında yürütülen devletçi politikalar yoluyla yapılıyordu. KİT'lerin büyük bölümü tamamıyla, bazıları ise yüzde 51 hisse olarak devlet kuruluşları idi. KİT'ler, 1930'larda ihtiyaç duyulan o günün ekonomik, siyasi ve toplumsal sorunların çözümü olarak ve sosyalist Sovyetler Birliği'nden de etkilenecek devreye girmişti.

Sosyal sigortaların kuruluşu ve sosyal sigortalara ilişkin temel ilkeler 3008 sayılı iş yasası ile 1936 yılında oluşturulduktan sonra, sosyal sigortaların kolları olarak 1945 Haziran ayında çıkarılan ilk yasa, "meslek hastalıkları ve analık sigortası" olmuştur. Aynı yılın 9 Temmuz'unda Resmi Gazete'de yayınlanan- "İşçi Sigortalar Kurumu" nun ilanını da "*Sigorta Kanunu hükümlerini uygulamak ve Çalışma Bakanlığına bağlı olmak üzere İşçi Sigortalar Kurumu vücuda getirilmiştir*" ibaresiyle duyurulan 4792 sayılı yasa ile yaptılar. "**İşçi Sigortaları Kurumu**", farklı yıllarda kurulan **Emekli Sandığı (1950) ve Bağ-Kur'dan (1972) oluştu ve sonradan "Sosyal Sigortalar Kurumu" adını aldı. Sigortalı işçiler için sağlık kurumları ve hastaneler ise 1952 yılında devreye girdi.**

Dünya genelinde sosyalizm rüzgârlarının estiği İkinci Paylaşım Savaşı sonrasında, işçi ve emekçilerin hak ve özgürlükler mücadelesi yüksek, örgütlülükleri güçlü olduğu için, emeklilerin yatırdıkları primler tümüyle yutulamıyordu. Öyle ki, **sosyal güvenliğin bir insan hakkı olduğu ibaresi, 1948**

yılında kabul edilen insan hakları bildirgesine o dönem girdi. 1945'den sonraki yıllarda egemen sınıflar, dünya konjonktürü nedeniyle kamucu politikalar uygulamak zorunda kaldı.

Türkiye'de kamucu politikalarından vazgeçme yolunu açan -12 Eylül 1980 askeri faşist rejiminin zoru ve işkencesi ile uygulamaya soktukları- 24 Ocak Ekonomik Kararları oldu. 1980'lerin sonuna dek, grev yasakları, sendikasılaştırma ve örgütlenme özgürlüğü gaspedilmesiyle, işçi ücretleri yarı yarıya azalmış, işsizlik ise yüzde 20'ye ulaşmıştı. Özelleştirmeler de 12 Eylül rejimi ve Özal döneminde başlamıştı.

Sınıf mücadelesi ve ulusal kurtuluş mücadelesi 1980'lerin sonundan itibaren yeniden yükselişe geçti. Bu durum zaten istedikleri hızla ilerleyemeyen sömürücü sınıfın yoluna kurulan barikat oldu. İşbirlikçi tekeli burjuvazi, işçi-emekçi barikatlarını yıkmak için yeni arayışlara girdi.

Kan ve ölüm, ağır sömürü ve zulüm demek olan, adına '92 Konsepti dedikleri saldırı politikaları ve "5 Nisan 1994 Ekonomik Kararları" uygulamaya sokuldu. Burjuvazinin, hükümetlere onaylattıkları bütün yasa ve kararlar, işçi ve emekçilerin ağır çalışma koşulları ve dizginsiz sömürüsü üzerinden uygulamaya girebilirdi ancak. Elbette bu kararlar her şeyden önce, kapitalist sistemin yaşadığı derin krizin faturasını işçi ve emekçilere ödetmenin, onların sırtından krizi atlatmanın adiydi.

Sosyal Güvenlik Reformu'na giden yol

Türkiye'de kurulan bütün hükümetler, hem '90'lar hem de 2000'li yıllarda -Sosyal Güvenlik Reformu Yasası'nın çıktığı 2008 yılına dek- IMF'ye verdikleri niyet mektuplarında, SSK'yı bitireceklerine dair yeminler ettiler. Yukarıda da anlatıldığı üzere esasında kamucu politikaların yürütülmek zorunda kalındığı zamanlar dâhil, işçi ve emekçilerin primleri sermayenin yoğunlaşmasına ve merkezileşmesine hizmet etti. Fakat bu bir süreçti ve '90'lı yıllarda bütün hızıyla devam etti. **SSK'nın özelleştirilmesi için kolları sıvadıklarında, SSK'ya bütçeden aktarılan devlet desteği yok denecek kadar düşürülmüştü.** Aktarılan kaynağın milli gelire oranı resmi göstergelerde yüzde 1 ve 2 arasında değişiyordu. Hatta '94 yılında bu oran 0.6 idi ve aynı dönem faize aktarılan kaynak yüzde 7.7 olarak görülüyordu.

Her zaman yaptıkları gibi önce verileri çarpıtarak “SSK zarar ediyor, yük oluyor, kurtulalım” teranesi ile kitlelerin bilincini bulandırdılar. Bu gidişin nereye varacağını fark eden toplumun bilinçli kesimlerinin özelleştirme karşıtı mücadelesi ise, dizginsiz saldırıyı püskürtemedi. 1997 yılında hazırlanan yasa, Çiller Hükümeti'nin Bakanlar Kurulu'nda, sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) onaylandı. **Emeklilik yaşı ile ilgili ilk düzenleme ise 1999 yılında yapıldı ve böylece 4447 sayılı yasa ile kadınlarda 58 erkeklerde 60 yaş zorunluluğu geldi.**

Eski sosyal güvenlik sistemini değiştirmek için akla kararı seçtiler. **2021 yılının 7 Ekim'inde yürürlüğe giren “Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Yasası” ile emeklilik fonlarını bireysel şirketlere aktarma ve buradan da devlet borçlarının ödenmesi dâhil her yolu mubah gördüler.** Bazılarını uygulayamadılar ama, krizlerinden çıkış için emekli primleri ve vergiler bir nimet oldu onlar için. Bireysel emeklilik şirketleri, bireysel emeklilik fonlarına “*cari açığın ilacı*”, “*yüksek getiri beklentisi olan yatırımcıların gözdesi*” diyorlardı. Açıkça temel amaçlarının “*sermaye birikiminde artış sağlamak, sermaye piyasasına kaynak yaratmak*” olduğunu ilan ettiler. Daha sonrası için de AKP Hükümeti'nin gayretkeş çalışmalarına kaldı iş. Böylece 2008 Yasası'nın yolu düzlenmiş oldu.

“Sosyal Güvenlik Reformu” Yasası,

“Diri diri mezara sokma” yasası

Pek çok aşamadan sonra **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası (SSGSS) yasası bütün hükümleriyle 2008 yılının Ekim ayı başında yürürlüğe girdi.** Adına hiç sıklımadan “reform” dediler. Bu yasa sosyal güvenlik ve sağlık alanının ticarileşmesi yanı sıra emekliler ve çalışanlar için bir dönüm noktası oldu.

Bu alanda kabul edilmiş tüm yasa ve programlarda, **öncelikle emekli yaşı yükseltilerek emekli olmak için yatırılan primlerin hem gün sayısı hem de ödenecek miktarın artırılması ve primlerin özel sigorta şirketlerinin havuzunda toplanarak sermaye sahiplerinin rahatça kullanımına açılması hedeflendi.** Bunun işçi ve emekçiler için anlamı; iş ve yaşam koşullarının ağırlaşması, daha geç emekli olmak! Çünkü emeklilik yaşı yükselecek, ücretler ve emekli aylıkları sürekli düşecek ve “paran kadar sağlık” dönemi başlayacaktı...

Kısaca **bu yasa, emekli olma hakkı ve emekli aylıklarını gasp ederek geleceği çaldı ve sağlığı ticarileştirerek ölüme terk etti insanları.**

Bugün emeklileri açlık sınırının da altında yaşamaya terk eden emekli aylıklarının hesaplanması sorunu, 2008 yasasının hesaplama sistemini değiştirmesi ile ortaya çıktı. **Emekli aylıklarının hesaplanması ve ödenmesinde 4 faktör bulunuyor: Güncelleme katsayısı, aylık bağlama oranı, aylıkların alt sınırı ve aylıklar bağlandıktan sonra nasıl arttırılacağıdır.**

2008'deki yasa ile emekli aylıklarını hesaplama da bütün etkenleri ortadan kaldırdı ve yılda iki kez enflasyon oranında (TÜİK'in sahte hesaplarında)

artış yöntemine başvurdu. Oysa Güncelleme Kat Sayısı, emeklinin ödediği primlerin bugünkü değerinin hesaplanmasında çok büyük önem kazanıyor. Aylık Ortalama Kazanç hesaplanırken primlerin bugünkü değerinin ederi, yani bugünkü kazancın eskiden ödenen prime yansımaları, doğru şekilde bulunmak zorunda. Buna refah ve büyüme payının da eklenmesi gerekiyor. Yani güncelleme, sadece enflasyon farkı değildir, diğer etkenlerin de (refah ve büyüme payının) hesaba katılması demektir.

Fakat söz konusu yasa öylesine saldırgandır ki, Aylık Bağlama Oranını da düşürmüştür. Yasa yürürlüğe girilmeden önce, oranlar prim ödediğin gün sayısına göre belirlenirken; sonrasında, gün sayısını parçalara bölerek oranları bölünen parçalara göre belirleme şekline büründü. Dahası yüzde sınırlaması koyma yoluna gidildi. Bu da oranı düşürdü ve aylık hesaplamasını olumsuz yönde etkiledi.

2008 öncesinde güncelleme katsayısında enflasyon büyüme oranının yüzde 100'ü dikkate alınıyordu. 2008'deki değişiklikle yüzde 30'u dikkate alınmaya başlandı. Yüzde 70 kayıp burada oluştu. Keza “aylık bağlama oranı” 1999 öncesinde yüzde 75'in üzerine çıkabiliyordu. Bu oran önce yüzde 65'e, 2008'de yüzde 50'ye düşürüldü. Böylece hem güncellenmiş kazanç hem de aylık bağlama oranı düşürülmüş oldu.

Onun için **1999 ve 2008 sonrasında işe girenlerin emekli aylıkları bu yıllardan önce işe girenlere göre düşük oldu.**

Geçmişte asgari ücretin üzerinde emekli aylığı alınırken bugün asgari ücretin çok altında aylık alınmasının nedeni de budur. (Sosyal Güvenlik Uzmanı Ali Tezel “2008 yılında yürürlüğe giren kanun çıkarılmasaydı, bugün en düşük emekli maaşı yaklaşık 25 bin TL olacaktı” şeklinde hesaplıyor.)

Öte yandan, yasa emekli aylıkları için sadece enflasyon oranına göre artış öngördüğü için, -TÜİK'in enflasyon oranlarını düşük göstermesi ve bu düşük enflasyon oranına göre hesaplama yapılmasını da eklersek- aylıklar kuşa çevrilmiş oldu. Bir bütün olarak çalışanlar ve emekliler için yasa, yüksek miktarda prim ödeme, daha uzun süre çalışma, ama düşük emekli aylığı alma şeklinde özetlenebilir...

Emeklilere yaşatılanlar hepimizin sorunudur

İşçi ve emekçilerin çalışma yaşamı bir bütündür. **Yaşlılığın güvencesi olarak emeklilikte kullanacağı hakları, çalışırken işçi ve emekçiler**

belirler. Bu nedenle emekliler işçi sınıfının bir parçası olmak zorundadır. Emeklilerin sendikalaşma ve ağır yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesi, aynı zamanda işçi sınıfı mücadelesi ile doğal bir bütünlük oluşturur.

O halde hem emekliler hem de işçi ve emekçiler ortak mücadele yürütmeli ve 2008 Sosyal Güvenlik Reformu Yasası'nın, emekliler ve çalışanlar lehine yeniden ele alınması için birleşik mücadele içine girmelidir. **Emeklilerin “toplu sözleşmeli sendika hakkı” için mücadelesi de bu kapsamda ele alınmak zorundadır.** Sokaklar, fabrikalar, SGK önleri, hastane alanları grev ve direnişlerle donatılmadıkça, yasa değişikliği ve demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması mümkün olmaz. Ocak ve Temmuz aylarına hapsedilen cılız eylemlerle, var olan durumun değişmesi hem mümkün değildir, hem de daha geriye gidişe yol açan saldırıların önü alınamaz.

Yaşama hakkımızdan ve geleceğimize vazgeçmemek için işçiler, emekçiler, emekliler, genç-yaşlı hep beraber, omuz omuza mücadele etmek zorundayız. Sosyal güvenlik hakkı öylesine vazgeçilmez ve yaşamsaldır ki, sadece emeklilerin değil tüm işçi ve emekçilerin sahip çıkması gerekir. İnsanlığın temel hakkıdır sosyal güvenlik hakkı. Bu uğurda ödünsüz bir mücadele şarttır.

Mücadeleci sendikalardan “Temmuz'da zam şart” eylemi

Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası, DGD-SEN, Mağaza Market Sen, İnşaat-İş, DİSK/Enerji-Sen, DEV TEKSTİL, TOMİS, Katar-Sen'in oluşturduğu mücadeleci Sendikalar, 14 Temmuz günü yaptıkları eylemle Temmuz'da işçilere ve emekçilere zam yapılması talebini yineledi.

İstanbul Kadıköy Süreyya Operası önünde saat 17'de başlayan eylem, pankartın açılmasının ardından sloganlar ve ajitasyon konuşmasıyla başladı. Önce 50 gündür taban maaş talebi için direnen Özel Öğretmenler Sendikası adına, emekliler adına ve enerji işçileri adına konuşmalar yapıldı. Ardından basın açıklamasına geçildi. Konuşmalarda ve basın açıklamasında işçilere ve emekçilere zam yapmayan devletin, bakan ve milletvekili maaşlarını artırdığı; işgiden ipliğe her şeye zam yaptığı; patronların zenginliklerinin daha da büyütüldüğü; işçi ve emekçilere zam yapmama kararı alanların lüks içinde yaşamlarını sürdürdüğü; kitlelere dayatılan bu yaşamı kabul etmeyecekleri söylendi.

Çeşitli sloganlarının atıldığı eyleme Proleter Devrimci Duruş, BDSP, Kaldıraç, SYKP, MİB ve Devrimci Punk Kolektifi destek verdi.

“Gelirde adalet vergide adalet” mümkün mü?

“Gelirde adalet, vergide adalet” sloganı, yaygın biçimde atılan bir slogana dönüştü. DİSK bu sloganı çeşitli biçimlerde ve eylemlerde kullanıyor; giderek bütün siyasal-sendikal kesimler de sahiplenmeye başladı.

Sanılandan daha eski bir tartışmadır bu. “Vergi”nin tarihi ve “adaletsiz”liği, köleci toplumun başlangıç evresine kadar uzanır. İlk vergi, ilk “adaletsizlik”tir aynı zamanda. Benzer biçimde, gelir de “adaletsiz”leşmiştir aynı süreç boyunca.

Gelir “adil” olabilir mi?

1881 yılında Engels, “Adil bir işgücü için adil ücret” başlıklı makalesinde, sınıflı ve sömürücü toplumlarda, böyle bir adaletin olmadığını anlatır. “Adil bir işgünü nedir ve adil bir ücret nedir? ... Ahlaki olarak adil olan, hatta yasaya göre adil olan, toplumsal olarak adil olmaktan çok uzakta olabilir.” (Ücretli Emek ve Sermaye, Ücret, Fiyat ve Kar, İnter Yay, sf. 159)

Toplumsal olarak adil bir gelir dağılımı, ancak ilkel komünal toplumda gerçekleşmiştir. Herkesin gücü oranında üretime katıldığı, ihtiyacı oranında üründen payını aldığı bir sistemdir bu. Köleci toplumların başından itibaren ise, gelirden adaletsizlik başlar. Toplumun geniş bir kesimi ağır bir çalışma temposuyla üretim yaparken, toplumun çok küçük bir kesimi, bu ürüne el koyar. Çok küçük bir azınlık bu şekilde zenginleşirken, toplumun ezici çoğunluğu giderek daha büyük bir sefaletle savrulur. Kapitalist toplumda en zengin ile en yoksul arasındaki uçurum giderek büyümüş ve daha “kurumsal”, daha kalıcı hale gelmiştir.

Gelir adaletsizliğini tespit eden hesaplamaya, “Gini Katsayısı” adı verilir. Buna göre bir ülkede Gini Katsayısı 0 ise, herkes eşit bir gelire sahiptir; 1 ise, tüm gelir bir kişide toplanmış, diğer kişilerin hiç geliri yoktur. **Bir ülkenin Gini Katsayısı 0’a ne kadar yakınsa, ülkede zengin-yoksul arasındaki gelir uçurumu azalıyor; 1’e yaklaştığında ise büyüyor demektir.**

Türkiye’nin Gini Katsayısı, Dünya Bankası verilerine göre, 2019 yılında 0,41 olmuştur. 2022 yılında gelir dağılımı daha da bozuldu ve 0,42’ye çıktı. Bu rakamlarla Türkiye, Avrupa’da gelir dağılımının en kötü olduğu ülke oldu; dünyada ise 180 ülke arasında 28. sıraya yerleşti. (Kıyaslamak açısından; İsveç, Norveç ve Finlandiya’da Gini Katsayısı 2023

yılında 0,25 civarındadır.)

Bu eşitsizliği daha da somutlaştıralım. **Türkiye’de ücretli çalışanlar 2019 yılında milli gelirin yüzde 31,4’ünü alırken, şirketler yüzde 42,9’unu aldılar.** İki yıl sonra, bu oran daha da bozulmuştu. 2021’de ücretliler milli gelirin sadece yüzde 27’sini aldılar, şirketlerin aldığı pay ise yüzde 47’ye yükseldi. (Şirket müdürlerinin de “ücretli” kategorisinde olduğunu ve ortalama yükselttiğini, salt işçi-emekçilerin

aldığı payın çok daha düşük olduğunu belirtelim.) TÜİK verilerine göre, 2021 yılında işgücüne yapılan ödemelerin GSYH’ye oranı, son on yılda en düşük seviyeyi gördü. TÜİK’in verileri bile, çalışanların giderek yoksullaştığını, bir avuç patronun ise daha da zenginleştiğini gösteriyor.

TÜİK’in verilerine bakmaya devam edelim. TÜİK’in 2023 yılına ilişkin Gelir Dağılımı İstatistikleri’ne göre, en yüksek gelire sahip yüzde 20’lik grubun, toplam gelirden aldığı pay, yüzde 49,8 oldu. En düşük gelire sahip yüzde 20’lik grubun aldığı pay ise yüzde 5,9’a geriledi. Yani en zengin yüzde 20, toplam gelirin yarısına el koyarken, en yoksul yüzde 20’nin payı, sadece yüzde 6. Üstelik bu yüzdeler dilimleri küçülttüğümüzde fark daha dehşet verici hale geliyor. 2024 Mart ayında İsviçreli Credit Suisse’nin raporuna göre, Türkiye’de en zengin yüzde 1’lik kesim, servetin yüzde 39,5’ine sahip.

AKP döneminde yoksullaşmanın ve gelir dağılımındaki uçurumun arttığı doğru elbette. Ancak AKP öncesinde de Türkiye’de 2001 ekonomik krizi, 5 Nisan 1994 kararları, 24 Ocak 1980 kararları gibi, halkın yoksulluğunu daha da büyüten, gelirini küçülten kararlar ve IMF reçeteleri dönemleri yaşandı.

Aslında sorun ne AKP dönemi ile sınırlıdır ne de Türkiye ekonomisi ile. Sorunun kaynağında, AKP’nin ekonomi politikaları değil, kapitalizmin sömürü yasaları durmaktadır. Aralarında ton farkı olmakla birlikte, ABD’den Hindistan’a, Finlandiya’dan Nijerya’ya kadar **dünyanın bütün ülkelerinde sınıfsal sömürü de, gelir dağılımındaki eşitsizlik de, ortaktır. Fark yaratan tek unsur, sınıf mücadelesinin ve kazanılan hakların düzeyidir.**

“Gelir dağılımının adaletsizliği” üzerine sayısız örnek vermek mümkün. İstatistikleri bir kenara koyalım; kendi yaşantımızın her

anı bunun kanıtlarıyla dolu. Erdoğan ABD’ye 5 özel uçakla giderken, işçi ve emekçiler için kliması çalışmayan toplu taşıma araçlarında balık istifi yolculuk söz konusudur. Sarayın bir günlük elektrik harcaması, orta boy bir ilin bir aylık elektrik harcamasına denktir mesela. Gıdada pazarın artığı, çürüğü, kalitesizli layık görülmüştür yoksullara. Geçilmeden köprülere, uçak kalkmayan havalimanlarına, şehir hastanelerine servet akıtılırken, asgari ücret açlık ücretinin bile altında tutulmaktadır bilinçli bir biçimde.

Peki tüm bu tablo içinde, “Gelirde Adalet” sloganı nereye oturmaktadır? Gelir dağılımındaki bu uçurumun giderilmesi, burjuvazi ile proletarya arasındaki bu devasa farklılığın çözülmesi mümkün mü?

“Gelir adaletsizliği” nerede başlar?

Burjuva ekonomistler, “pazarda”, işçi ile kapitalistin “adil” biçimde karşılaştığını iddia ederler. İşçi, işgücünü satışa çıkarmıştır; kapitalist ise üretim için işgücüne ihtiyaç duyar. Ama gerçekten adil bir karşılaşma mıdır bu? Mesela işsizlerin varlığı kapitalistin lehine ücretleri aşağıya çekerken... Hiçbir birikimi olmayan işçinin, kapitalistin teklifini kabul etmediği koşulda, yaşamını sürdürme olanağı yokken...

İşçi bir köle gibi değildir; görünürde “özgür”dür. Ancak işgücünü satamadığı koşulda hayatta kalamayacak olması, onu baştan dezavantajlı hale getirmektedir. **Kapitalist sistem, patronların çıkarlarını koruyan sistemdir. “Adaletsizlik” daha burada başlamaktadır.**

İş ücreti belirlenirken, bu adaletsizlik kendisini daha açık gösterir.

“İşçi kapitaliste bir günlük tam işgücünü verir ... Bunun karşılığında aynı işin her gün yinelenmesini olanaklı kılmak için gerekli olduğu kadar geçim aracı alır, ama daha fazlasını değil. Yani anlaşmanın doğasının izin verdiği ölçüde, işçi verebileceği kadar çok, kapitalist verebileceği kadar az verir.” (age, sf. 160)

Ücret, “işgücünün yeniden üretimini” sağlayacak, işçinin ertesi gün yeniden işe gelip aynı biçimde çalışabilmesini olanaklı kılacak düzeyde tutulur. İşçinin karnı doymalıdır; biftek yemesi şart değil, makarna da bu işi görür! İşçinin barınacağı bir yer olmalıdır; lüks sitede oturması gerekmez, gecekondu mahallesi yeterlidir! **Kapitalist, işçi için yaşam kriterlerini en aşağı seviyede tutmak için özel bir çaba harcar. Çünkü karşısında, “adil” bir pazarda karşılaştığı özgür bir “insan” değil, bir “üretim aracı” bulunmaktadır.**

“Köle sahiplerinin ideolojisini dile getiren Romalı yazarlar ... köleleri basit üretim aletleri olarak görüyorlardı. Aletlerin 1- dilsiz (arabalar), 2- anlaşılmasız sesler çıkaran (hayvanlar) ve 3- konuşabilen (köleler) olarak bölünmesi...” (Politik-Ekonomi Ders Kitabı Cilt 1, SSCB Ekonomi Enstitüsü Bilimler Akademisi, İnter Y, sf. 57)

Egemen sınıfların gözünde işçinin yeri sadece bu kadardır işte: “Konuşabilen alet”!

İşçi bu adil olmayan koşullarda işe başlar, günlük çalışmasının en az yarısı, artı-değer

sömürüsü ile gaspedilir. Gaspedilen bu gelir, patronların sermayesi haline gelir. **Patronlar konuşurken işçilerin “ekmeğini verdiklerini” söylerler kasılarak... Oysa işçiler patronların “ekmeğini verir”;** patronun sermayesinin kaynağı, işçinin artı-değer sömürüsüdür.

“Çalışma yeteneğinden başka bir şeye sahip olmayan bir sınıfın varlığı, sermayenin zorunlu bir önkoşuludur.” (Ücretli Emek ve Sermaye, Ücret, Fiyat ve Kar, Marks, İnter Y, sf. 38)

“Bir pamuk fabrikasındaki bir işçi, yalnızca pamuklu kumaşlar mı üretir? Hayır, sermaye üretir.” (age, sf. 39)

“Sermayenin kendisi, biriktirilmiş emek ürününden başka bir şey değildir.” (age, sf. 161)

Şimdi “Gelirde adalet” talebine bir kere daha dönelim: Kapitalist sistemde sermaye birikimi, işçinin artı-değer sömürüsü üzerinden gerçekleştirilir. Ülkenin ekonomik büyümesi de, Gayri Safi Milli Hasılası da işçinin üretimi, yarattığı değerler üzerinden oluşur. Ancak sermayeyi biriktiren kapitalist ve onun temsilcisi olan devlet, bu yaratılan değerlerin, oluşan toplam gelirin en küçük parçasını işçiye bırakırlar... Gerisi kapitalistlerin ve onların temsilcisi devlet yetkililerinin lüks yaşamlarına harcanır.

Bu tabloda, gelirin adil dağıtımını nasıl olmalıdır?

Elbette tüm gelirin çalışan-üreten işçi sınıfına dağıtılması, kanemici-sömürüsü burjuva sınıfın, bu tablodan tamamen dışlanması doğru olan. Üretim araçlarının özel mülkiyetinin ortadan kaldırılması, sınıfların ve sömürünün yok edilmesidir tek çözüm. Çözüm, sınıfsız, sömürsüz toplumdur.

Peki kapitalist sistemin sömürü çarkları içinde “Gelirde adalet” sloganı atılırken, kastedilen nedir? **Toplumsal gelirin ne kadarının işçilere bırakılması “adalet”i sağlayacaktır?** Bu konu “çıkamaz sokak”tır. Ve kapitalist sistem içinde bunun bir cevabı yoktur.

“Vergide adalet” nasıl sağlanır?

Verginin tarihi, devletin tarihi ile paraleldir. “Ezilen sınıfın sömürülmesinin aleti olarak devlet” (Lenin, Devlet ve İhtilal), ortaya çıktığı andan itibaren, ezilen ve sömürülenlerin üzerine vergi kırbacını indirmiştir.

İki yönü, iki görevi vardır verginin. Birincisi, kitlelerin üzerinde asalak bir ur olan ve kitleleri sömürmenin aleti olarak çalışan devletin, ezilenler ve sömürülenler tarafından finanse edilmesidir. “Ödediğiniz her kuruş vergi, yol, su, elektrik olarak geri dönecek” demagogisiyle, kitleleri kandırmaya çalışır egemen sınıflar. Gerçekte ise “toplumun üstünde yer alan özel bir kamu gücünü beslemek için, vergiler ve kamu borçları gerekli hale gelir.” (Lenin, age) Ve ödediğiniz her kuruş vergi, işçi direnişini bastıran polis copu, patronun lehine karar veren iş mahkemesi, grev yasaklayan hükümet, kitleleri uyuşturan tarikat olarak geri döner.

Vergi sisteminin ikinci görevi, toplam toplumsal ürünün ve gelirin, burjuvazi lehine yeniden bölüştürülmesidir. Sermaye birikimine sübvansiyon, teşvik (sadece 2023’ün ilk 5 ayında, yandaş

şirketlere verilen teşvik sayısı tam 6 bin 918 oldu); üretim maliyetlerini düşüren ara malların üretilip zararına satılması; pazarı genişleten altyapı yatırımları (enerji, ulaşım, iletişim, belediye vb); emek maliyetlerini düşüren harcamalar (sağlık, eğitim, konut, vb); son dönemde giderek daha yaygın kullanılan, patronların çalıştırdığı işçinin ücretinin bile devlet tarafından ödenmesi (MESEM kapsamındaki çocuk işçiler)...

İşçilerden toplanan vergiler, patronları daha da zenginleştirmek, sermaye birikimini güçlendirmek için kullanılır.

Vergi gelirleri konusunda işçiler ile patronlar arasında ters orantı vardır. Vergilerin büyük miktarı işçilerden toplanır; patronların kullanımına sunulur. Üstelik bu, çok açık biçimde yapılır. İşçi ve emekçiler daha aylığını almadan vergiler kesilmektedir; patronların ödediği vergiler ise, onların beyanına bırakılmaktadır. Bu bile, devletin kimi koruduğunu, kimi sömürdüğünü göstermeye yeter.

Mehmet Şimşek’in hazırladığı programa göre, 2024 yılında toplanması hedeflenen vergi, geçen yıla göre yüzde 100 artırılarak 8,5 trilyon lira olarak belirlenmiş. **Vergi hedefi 2 kat artırılmış, ancak patronlardan alınması gereken 2,2 trilyonluk vergiden de vazgeçilmiş. Bu açığı nasıl kapatacaklar?** Elbette işçi ve emekçilerden daha fazla vergi alarak. Hem de en vahşi, en pervasız yöntemlerle.

İşçi ve emekçiler üzerindeki vergi soygununun iki yüzü vardır. Birincisi, dolaylı vergilerdir. Gelir durumu ne olursa olsun, gıda başta olmak üzere en temel ihtiyaç malzemelerinden alınan KDV ve ÖTV’ler, verginin en sömürücü yüzüdür. Bu durum, AKP Türkiye’sinde daha pervasız hale getirilmiştir. Mesela lüks yatılardan ÖTV alınmaz, KDV ise sadece yüzde 1 olarak uygulanır. Ama temel gıda maddelerindeki KDV oranı yüzde 10’dur.

Dolaylı vergilerin toplam vergiler içindeki payı, son yıllarda ortalama yüzde 66-70 civarındadır. Doğrudan vergi gelirleri ise toplam vergilerin sadece yüzde 30-34’ü kadarını oluşturmaktadır. Sadece bu rakamlar bile, verginin asıl olarak işçi ve emekçilerden toplandığını göstermeye yeterlidir.

Vergi soygununun ikinci biçimi ise, ücretler üzerindeki vergi yükünü ağırlaştırıcı unsurlardır. Egemen sınıflar, vergilendirme sisteminin adil olduğu; az kazanan az, çok kazanan çok vergi alındığı propagandasını sistemli biçimde işler. Oysa vergi dilimi uygulaması, alt gelir grubundakilerin ödediği vergi oranını artırmakta, “az kazanan çok” vergi alma çabasını göstermektedir. Türkiye’de vergi diliminin ilk basamağı, 110 bin TL olarak belirlenmiştir. Bu, asgari ücretli bir işçinin, yılın 6. ayında vergisinin artacağını, ücretinin düşeceğini gösterir. Asgari ücretin biraz üzerinde ücret alanlar ise, 4. ya da 5. aydan itibaren üst vergi dilimine geçmekte, ücretleri düşmektedir.

“Aşırı vergilendirme” sömürüsü

Türkiye’de vergi sisteminin daha vahşi, daha pervasız olduğu doğrudur. Ancak Türkiye istisna, ya

da “en kötü” örnek değildir. Tarih boyunca verginin asıl kaynağı, her zaman ezilen sınıflar olmuştur. Ve yüksek vergiler, sanıldığı aksine, sömürücü toplumsal sistemlerin temel dayanağıdır.

“Aşırı vergilendirme, bir rastlantı olmaktan çok, bir ilkedir” der Marks. (Kapital Cilt 1, Sol Y, sf. 720) Ve şunları söyler: “Modern vergilendirme sistemi, ulusal istikraz (borçlanma-nba) sisteminin zorunlu tamamlayıcısıdır. Bu istikrazlar, devlete, vergi yükümlülükleri, hemen hissetmeksizin olağanüstü harcamaları karşılama olanağını sağlamakla birlikte, eninde sonunda vergilerin yükselmesini zorunlu kılar. ... En gerekli geçim araçlarını vergilendirme eksenine çevresinden dönen modern maliyecilik, böylece otomatik ücret artışlarının tohumunu kendi içerisinde taşır. ... İşte bunun için, Hollanda’da bu sistem ilk uygulanmaya başlandığı zaman, büyük yurtsever De Witt, Özdeyişler’inde, bunu, ücretli emekçiyi, uysal, tutumlu, çalışkan ve aşırı işle yüklü hale getirmenin en iyi yolu diye göklere çıkarır.” (agy)

Kapitalizmde “vergi adaleti” hiçbir ülkede yoktur. Bazı ülkelerde dolaylı vergilerin kısmen düştüğü örnekler görülebilir, ki bu, o ülkelerdeki sınıf mücadelesinin sonucudur. Yaygın olan “aşırı vergilendirme”dir.

Tarih, egemen sınıfların saçma, gereksiz, abartılı vergilendirme örnekleriyle doludur. **Sömürücü sınıflar bir taraftan, rutin olarak alınan gelir vergisini artırmak için çeşitli yollar bulurlar, diğer taraftan ekstra vergiler toplamak için her dönem farklı gerekçeler, bahaneler üretirler.** Kimi zaman tuz, sabun gibi temel ihtiyaç malzemeleri, kimi zaman bekarlık, sakal bırakmak gibi sosyal tercihler, kimi zaman pencere, şömine vergisi gibi yoksul emekçilerin barındıkları mekanları penceresiz ve ocaksız bırakan çok çeşitli vergi türleri tarih boyunca farklı ülkelerde uygulanmıştır.

Bilinen en korkunç vergilerden birisi, Hindistan’da uygulanan “meme vergisi”dir. Binlerce yıl katı bir kast sistemi uygulanan Hindistan’daki eyaletlerden biri olan Travancore’de, giyinmek bir ayrıcalıktı ve alt sınıftan yoksul kadınlara, bedenlerinin üst kısmını açıkta bırakma zorunluluğu getirilmişti. Üst bedenini kapatmak isteyen kadın, vergi ödemekle yükümlüydü. Kralın vergi tahsilatçıları, bu kadınların memelerine dokunarak ölçer, büyüklüğüne göre vergi alırdı. Bu verginin elbette diğer vergiler gibi krala ek gelir yaratmak gibi bir amacı vardı; ancak daha önemlisi, kast sistemini korumak, alt kastlardaki insanları aşağılamak, onları “hayvan” olarak göstermek, ezen-ezilen ilişkisinin en vahşi simgesini oluşturmak gibi bir yanı da vardı. Bu duruma karşı tepki ve direniş elbette oldu. Ancak 1859 yılında, alt kasttan ve güzel giyinmiş iki kadının, halkın önünde çıplak soyulması ve idam edilmesi, direnişi farklı bir boyuta çıkardı. Ardından Nangeli adlı bir kadın, evine gelen vergi tahsilatçılarına, göğüslerini keserek fırlattı ve kan kaybından öldü. Bu iki olay, meme vergisine karşı direnişi büyüttü. Buna rağmen, yasal olarak tüm kadınların göğüslerini örtecek şekilde giyinme hakkı, anayasaya ancak 1924 yılında; Sovyet devriminin dünya

halkları üzerindeki etkisinin artması ile birlikte girebildi.

“Aşırı vergilendirme”, sömürücü sistemlerin kaçınılmaz bir ihtiyacıdır. Aynı zamanda, kitle direnişlerinin de en temel sebeplerinden biridir. Fransız İhtilali’ni hazırlayan unsurlardan biri de tuz vergisidir mesela. 2019’da, koronavirüs salgını başlamadan önce, Lübnan, Şili gibi dünyanın farklı noktalarındaki bir çok ülke, ağır vergilere karşı güçlü kitlesel eylemlerle sarsılıyordu. Fransa’nın son dönemdeki en güçlü kitle hareketi olan Sarı Yelekliler’in başlangıç noktası, vergilerdi. Kenya’da geçtiğimiz Haziran ayında, vergiler nedeniyle kitleler sokaklara döküldü, parlamentoyu bastı; onlarca kişinin öldüğü büyük bir halk hareketi yaşandı.

Talep ne olmalı?

“Adalet” kavramı, tıpkı “demokrasi” kavramı gibi sınıfsal bir kavramdır ve her sınıf bu kavramlara kendi durduğu yerden bakar. Sınıflar üstü “demokrasi” olmadığı gibi, sınıflarüstü “adalet” de yoktur.

Burjuvazi için “gelir adaleti” işçi sınıfının ölümüne bir tempoda çalışması ve karşılığında ölmeyecek düzeyde bir ücret verilmesidir. Proletaryanın gözünde ise “adalet”, el konulan artı-değerinin patronlardan geri alınmasıdır; ki bu miktar, patronun birikmiş sermayesinin tamamıdır. Çünkü patron, kendisi üreterek değil, işçinin artı-değerini gaspederek oluşturmuştur bu sermayeyi.

Bu koşullarda “gelir adaleti”, “adil bir ücret” kavramları, kapitalizm koşullarında gerçekleşmeyecek taleplerdir.

Aynı durum, “vergide adalet” talebi için de geçerlidir. **Tüm serveti yaratan işçi sınıfı olduğu için, verginin tamamı, işçinin ürettiği değer üzerinden ödenir. Yani patronun ödediği vergi de, gerçekte işçi sınıfından gasp ettiği paradan kesilmektedir.** Onun için Marks; *“vergileme biçimindeki hiçbir iyileştirme, emek ile sermaye arasındaki ilişkilerde önemli bir değişme yaratmaz”* der.

Bu koşullarda “vergi adaleti” de sömürücü toplumlarda sözkonusu olamaz.

Bu talepler ancak proletaryanın iktidarı ele geçirdiği koşullarda hayata geçebilecek taleplerdir. **Kapitalizm koşullarında ise, gelirden ve vergide adaleti sağlamak mümkün değildir. Fakat yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesi verilmesidir.** Ücretlerin artırılması talebi gibi, vergi konusunda da “vergi soygunu”nu azaltacak talepler ileri sürülmelidir. Dolaylı vergilerin kaldırılması veya azaltılması, artan oranlı gelir vergisi gibi... **“İnsanca yaşayacak ücret”, “Vergi soygununa son” sloganlarıyla mücadele yükseltilmelidir.** Elbette bu talepler, işçi sınıfının üzerindeki sömürüyü kaldırmaz ve “adalet” sağlamaz; ancak her düzen-içi iyileştirmede olduğu gibi, işçi sınıfının kendi mücadelesi temelinde eğitilmesini, sınıfların ve sömürünün özünü görmesini, elde edeceği somut kazanımlarla yaşam koşullarını daha insani hale getirmesini sağlayacaktır.

“Sermaye, kâr olmadığı zaman ya da az kâr edildiği zaman hiç hoşnut olmaz... Yeterli kâr olunca sermayeye bir cesaret gelir. Güvenli bir yüzde 10 kâr ile her yerde çalışmaya razıdır; kesin yüzde 20, iştahını kabartır: yüzde 50, küstahlaşır; yüzde 100, bütün insanal yasaları ayaklar altına aldırır; yüzde 300 kâr ile, sahibini astırma olasılığı bile olsa, işlemeyeceği cinayet, atılmayacağı tehlike yoktur. Eğer kargaşalık ile kavga kar getirecek olsa, bunları rahatça dürtükler. Kaçakçılık ile köle ticareti bütün burada söylenenleri doğrular.” (Kapital C.1, Sol Yayınları, sf. 724)

Sermaye, kendi sınıfsal duruşuna uygun olarak, sömürü politikalarını bu kadar büyük bir tutkuyla, kararlılıkla ve gözüpüklelikle uygulamaktadır. İşçi sınıfı da, kendi sınıfsal çıkarlarını aynı tutku, kararlılık ve gözüpüklelikle savunmalıdır. Çünkü egemen sınıflar, el koydukları artı-değeri paylaşmaya asla razı olmayacaklar, tam tersine sömürü ve yağma politikalarını sürdürmenin yollarını arayacaklardır.

Unutmayalım: Yaşam hakkımız, mücadele gücümüz kadardır!

Fernas maden işçileri direniyor

AKP Batman Milletvekili Ferhat Nasıroğlu’nun sahibi olduğu Fernas Madencilik’te çalışan işçilerin direnişi sürüyor.

Bağımsız Maden-iş sendikası-na üye oldukları için 7 işçinin işten atılması üzerine işçiler üretimi durdurarak direnişe geçti. Sendikanın yaptığı açıklamaya göre, maden ocağında 250’si sendika üyesi olmak üzere 350 işçi çalışmakta, 100 civarında beyaz yakalı idari personel bulunmaktadır.

26 Ağustos tarihinden itibaren direnişte olan işçiler, **atılan işçilerin geri alınması, işçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, düşük ücretlerin yükseltilmesi ve sendika hakkının tanınmasını istiyor.** Maden ocağının önünde aileleri ile birlikte direnen işçiler ve sendika yöneticileri jandarma tarafından iki kez gözaltına alındılar. Patron AKP milletvekili olunca, devletin olanakları daha fazla seferber olmuş. Baskılar gözaltılar işçileri yıldırma-yınca, işçilerin sendika üyelikleri şirket genel müdürü tarafından kamuoyuna açıklandı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, gizli tutulması gereken sendika üyelik bilgilerini Fernas şirketine vermiş!

Fernas şirketi, işçilerin emeğinden trilyonlar kazanırken, **işçileri kölelik koşullarında çalıştırıyor, açık sınırının altında bir yaşam dayatıyor.** İşçilerin yayınladığı video görüntülerinde, işçiler 1 metreden fazla suyun içerisinde çalışıyorlar. Suyun içerisinde elektrik kabloları geçiyor. Elektrik çarpması ve gazdan zehirlenme riski olmasına rağmen hiçbir önlem alınmıyor. Kimyasal maddelerle kesim aynı alanda aynı anda yapılıyor. Oysa kimyasal işlemin yapılacağı yerde başka bir işlem yapılmaması gerekir. Kullanılan ağır kimyasalın göze gelmesi durumunda gözün hızlı bir şekilde kör olması tehlikesi var. Yüksek yerlere çıkmaya uygun düzenek yok.

Metrelerce yüksekteki işi yapmak için makinelerin üzerine çıkan işçiler, elektrik akımına kapılma, düşme riski ile karşı karşıyalar. İşçiler yemeklerini üretim alanında -her türlü kirin pasın, kimyasalın olduğu yerde- yemek zorunda kalıyorlar. Bu koşullarda işçiler günde 10 saat çalışıyorlar.

İşçilerin sağlığı-güvenliği için önlem alınmadığı gibi, bölge halkı ve doğasının korunması için de bir önlem söz konusu değil. Yeraltı sularına kimyasal akması, bu suyun toprağa ve halkın kullandığı su kaynaklarına karışması, bölge halkının yavaş yavaş zehirlenmesi, kanser hastalığına yakalanması demektir.

Fernas Madencilik, maden, enerji, gıda, turizm ve inşaat alanlarında faaliyet gösteriyor. Şirket AKP döneminde daha fazla palazlandı, servetine servet kattı. Ballı ihalelerle, “yap işlet” modeliyle hazineye bol kepçe kazanç sağladı. Bunlardan biri Ferhat Nasıroğlu’nun yakınlarına ait Fernas İnşaat Şirketi’nin Aydın-Denizli otoyolu projesi. Bu proje, maliyeti ve yaptığı ağaç katliamıyla gündeme gelmiş, tepkiler almıştı. Yine Ferhat Nasıroğlu’nun kuzeni Muzaffer Nasıroğlu, BOTAŞ’tan ihalesiz aldığı 24,5 milyon dolarlık ihale ile gündeme gelmişti. 2005 yılında Fernas İnşaat’ın sahibi Muzaffer Nasıroğlu, “Beyaz enerji-2” operasyonunda, yolsuzluk yaptığı gerekçesiyle tutuklanmıştı.

Bunlar basına sızan yolsuzlukların bir kısmı... Ne kadar vergi kaçırdıklarını ne kadar vergi borcunun silindiğini bilmiyoruz. Ama servetlerini asıl olarak işçinin emeğini gaspederek, onların kanı-canı üzerinde kurduğunu kesin biliyoruz.

1 Mayıs tutsakları tahliye oldu

2024 1 Mayıs’ında Taksim hedefi ile direndikleri için tutuklanan ve 3 Mayıs’tan bu yana hapis yatan 1 Mayıs tutsakları 4 Eylül’de gerçekleşen son duruşma ile tahliye oldular. Böylece 1 Mayıs’tan dolayı tutuklu kimse kalmadı.

1 Mayıs 2024 tarihinde 1 Mayıs’ı Taksim’de kutlamak için Mecidiyeköy, Okmeydanı, Osmanbey, Beşiktaş gibi bölgelerde eylemler yapan ve Saraçhane’de kurulan barikatı geçmeye çalışan yüzlerce kişi gözaltına alınmış, 77’si tutuklanmıştı. Ardından hazırlanan iddianamede 30 tutuklu hakkında toplamda 3 yıl 9 aydan 17 yıla kadar hapis cezası istenmişti.

Daha önceki duruşmalarda çeşitli sayılarda tahliyeler gerçekleşti. Son duruşmada ise tutuklu kalan 4 kişi de tahliye edildi. Tutuklular 1 Mayıs’a katılmanın suç olmadığını söylediler. Polislin kendilerine karşı şiddet uyguladığını, bazılarının darp raporu aldığını belirttiler.

Duruşma öncesinde her zaman olduğu gibi aralarında PDD’nin bulunduğu İstanbul Emek Barış Demokrasi Güçleri Çağlayan Adliyesi önünde toplandı ve açıklama yaptı. “1 Mayıs’a, Taksim’e, Tutsaklara Özgürlük” pankartı açıldı.

CHP İstanbul İl Başkanı ve yöneticileri de açıklamaya katıldılar. Açıklamada 1 Mayıs’a katılmanın suç olmadığı, Taksim’in “1 Mayıs alanı” olduğu belirtildi.

CarrefourSA depo işçileri direndi kazandı

İstanbul Esenyurt'ta bulunan CarrefourSA zincir marketin deposunda taşeron bir firmada çalışan işçiler, 12 Ağustos günü direnişe başladılar. DGD-SEN (Depo, Liman, Tersane ve Deniz İşçileri Sendikası) üyesi **depo işçilerinin, Temmuz ayında ara zam talebine karşılık, patron sendikandan altı temsilcisini işten attı. Bunun üzerine işçiler, iş bırakarak depo önünde direnişe geçtiler.**

17 gün süren direniş, 28 Ağustos'ta kazanımla sonuçlandı. İşçilerin 5 bin TL'lik zam talebi ve taşerondan kadroya alınması talepleri kabul edildi. İşten çıkarılan işçilerin işe iade talebi ise hukuki sürece bırakıldı. **DGD-SEN yaptığı açıklamada "onur ve haysiyet mücadelesi kazandı" dedi.**

Direniş ilk günden itibaren polisin engellemesiyle karşılaşmıştı. DGD-SEN Genel Başkanı Neslihan Acar ve direnen işçiler, depo önünde açıklama yapmak isteyen polis durdurmaya çalışmış, ama başaramamıştı. **26 Ağustos günü yeniden polis saldırısına maruz kaldılar. "Sabancı'nın selamını getirdik" diye saldıran polisler, işçilerin başlarına basarak, biber gazı sıkarak, ters kelepçe ile gözaltına aldı.** Devletin kolluk güçleri, bir kere daha patronların hizmetinde olduklarını gösterdi.

Direnişinin 13. gününde (24 Ağustos 2024) DGD-SEN Örgütlenme Uzmanı Onur Koçer'le yaptığımız röportajı kısaltarak yayınlıyoruz.

Direnişi nasıl başladı, talepler ne?

Onur Koçer: Biz burada yaklaşık 4 yıldır örgütlenme çalışması yürütüyoruz. Burası bir depo ve yükseklere tonlarca ağırlıkta paletler istifleniyor. Bu paletlerin bir kısmı yere sabit değil, bir kısmı dayanıklı değil. 300 kişinin çalıştığı bir yerde bir İSG (İş Sağlığı ve Güvenliği) uzmanı var. Onun da ne yaptığı belli değil. Temel taleplerden biri önlemlerin alınmasıydı. Diğerleri mobbing, baskı, hakaret konusu. Bir de 5 bin liralık bir zam talebimiz vardı. Depodaki işi durdurmadan önce neredeyse çalışanların tamamı üyemiz olmuştu. Görüşmeler sürerken taşeron firmalar sendika temsilcisi dört arkadaşımızı işten attı. Böyle olunca direnişe geçtik...

Görüşmeler nasıl geçti?

İşçi arkadaşlardan bir Temsilciler Kurulu belirledik. Şirket yönetimiyle masaya oturdular ve talepleri ilettiler. Bir ara çözüleceğini umduğumuz bir anda, şirket yönetimi masayı dağıttı. 5. günden sonra şirket depoyu kapattı, kadrolu çalışanlarına da idari izin verdi. Fiilen tamamıyla durdu. Buna karşın şirket işçi arkadaşları arıyor, "işbaşı yapın, yaptığınız yasal değil, suç işliyorsunuz" diye. Buradaki bütün arkadaşlar direnmenin yasal-meşru olduğunu biliyorlar. Şirketin Ali-Cengiz oyunları ile baş etmeyi de biliyorlar. Talepler karşılanmadığı sürece işbaşı yapmayacak kafa berraklığına sahipler.

CarrefourSa, Fransız sermayesi ve Sabancı ortaklığında. Bu size ne tür güçlükler getiriyor?

Sabancı Holding memleketin en büyük sermaye gruplarından biri. Bu çeşitli ilişki ağlarını da beraberinde getiriyor. Siyasette, sarı sendikada, buraya soktuğu taşeronlarda, yani yerel ve genel bütün ilişki ağlarıyla birlikte düşünmek gerekiyor. **Buradaki 300 arkadaş sadece iki taşeron firmayla değil, büyük bir holdingle, Fransa-Sabancı ortaklığıyla dövüşüyor. Sarı sendika Tez Koop-İŞ'e karşı dövüşüyor.** Ve bunları sarmalayan siyasi ilişkiler ağıyla dövüşüyor. Bunların hepsine rağmen bu kavgayı kazanacaklarına dair inançları var.

Marketlerde yapılan eylemlerin etkisi nasıl?

Kalabalık gruplarla marketlere giriyoruz. İşçi arkadaşlar marketlerde kendi yaşadıklarını anlatıyor, müşterileri boykota çağırıyorlar. Eylem yaptığımız her markette müşterilerin neredeyse tamamı alışveriş yapmayı bıraktı. Ayrıca gittiğimiz marketlerde reyondanın boş olduğunu görüyoruz. Bunlar arkadaşlarımızın motivasyonunu artırıyor.

İlk dört-beş gün dayanışma ziyaretleri açısından daha canlıydı. Ayrıca çağrımıza karşılık vererek mağaza-market eylemleri yapan siyasetler ve dernekler var. Hepsine teşekkür ediyoruz.

Gebze'de, İzmir Torbalı'da da örgütlüüz. Oradaki arkadaşlar da bu talepler etrafında kenetlenmiş durumda. Çünkü her yerde benzer sorunlar yaşanıyor.

Memleketin dört bir yanında süren işçi direnişleri var. **İşten atılma sebebi zam olsa da, asıl saldırı bağımsız sendikalara.** Biz de bunun bir yansımasını yaşıyoruz. Aslında işçiler hem kendi şirketlerine, hem de bir OVP'ye karşı bir mücadele yürütülüyor. Kamuoyu desteği ve dayanışmayla kazanımın hiç de uzak olmadığını biliyoruz. Herkesi bu direnişlerle dayanışmaya ve desteğe çağırıyoruz.

İliç'te işçi kıyımı

Erzincan-İliç'te faaliyet yürüten Anagold Madencilik ve bünyesinde bulunan taşeron şirketler, işçi çıkarmaya devam ediyor.

İliç ilçesinde Çöpler Altın Madeni'nde 13 Şubat günü meydana gelen siyanürlü toprak kayması sonucu 9 işçi hayatını kaybetmişti. Bu işçi katliamının üzerinden 6 ay geçmeden Anagold Madencilik bir açıklama yaparak Anagold'dan 400, taşeronu Çiftay'dan 1500 işçi çıkaracağını bildirdi. Firma, çıkarılacak işçileri Çalışma Bakanlığı'na bildirmiş, bakanlık da onay vermiş! Böylece Bakanlık, emperyalist tekelin işbirlikçisi olduğunu bir kez daha göstermiş oldu.

22 Ağustos'ta 187 işçinin işten çıkarılması üzerine, işçiler aileleri ile birlikte yol keserek Anagold Madencilik'in önünde eylem yaptılar. Ellerinde çeşitli dövizler taşıyan eylemciler, yetkililerinden muhatap bulamadıklarını söylediler. Eyleme katılan bir işçi eşi, "bizim meramızı aldılar, işçilerimizi de işten attılar; işe geri almıyorlarsa meramızdan da çıkıp gitsinler" diyor. Başka bir işçi ise, "ölen biz, çilesini çeken biz, sefasını süren onlar" diyerek tepkisini dile getiriyor.

Anagold, ABD menşeli uluslararası maden şirketi. Başta altın olmak üzere neredeyse dünyanın her yerinde maden faaliyeti yürütüyor. İliç'te de Çalık Holding ortaklığıyla, siyaset, bürokrasi, ticaret ağı oluşturmuş. Bir de yerelde geniş bir taşeron ağı bulunuyor. Anagold, İliç'e geldikten sonra AKP üzerinden Erzincan Spor Kulübü'ne yardımdan tutalım, onlarca taşeron şirket kurulmasına kadar her tarafı ahtapot gibi sarıyor.

10 bin nüfuslu İliç'te 2010'lardan sonra şirket patlaması yaşanıyor. Maden sahasında 36 daimi taşeron şirket bulunuyor. Bunların altında da "taşeronun taşeronu" şeklinde sipariş üzerine iş yapan 100'e yakın taşeron şirket daha var. Büyük taşeron şirketler birkaç ailenin elinde toplanmış durumda. Akrabaları buralarda işçilik yapıyor.

İliç'teki siyanürlü toprak kaymasından iki gün sonra AKP'li Belediye Başkanı Mustafa Gürbüz, gazetecilerin sorusu üzerine "yeğenim de göçük altında" demişti. Belediye Başkanı, madene taşeronluk yapan bazı büyük şirketlerin sahibi. Keza AKP Milletvekili Asuman Erdoğan'ın eşi Fatih Erdoğan'ın taşeron şirketleri bulunuyor.

Anagold'un İliç'teki yerel ticari ve bürokratik ilişkileri saymakla bitmez. Ticaret, siyaset, bürokrasi ağını oluşturarak, önce köylülerin toprağını satın aldı ve onları madende işçi yaptı. Tıpkı Soma'da zeytinciliği öldürüp, küçük üreticileri madenci yaptıkları gibi. Soma'da yaşamını yitiren 301 maden işçisinin neredeyse hepsi, zeytin ağaçları kapitalistler tarafından yok edildiği için, madende çalışmak zorunda kalan köylülerdi. Anagold da köylüyü madende çalışmaya mecbur bıraktı, sömürdü, canını aldı; şimdi de işten çıkarıyor, aç ve açıkta bırakıyor.

İşçi Emekçi Birliği, 16 Ağustos günü Çatalca'da direnen Polonez Gıda işçilerini ve Esenyurt'ta direnen CarrefourSa depo işçilerini ziyaret etti.

Eti Krom direnişi kazanımla bitti

Elazığ-Alacakaya'da bulunan Eti Krom Yıldırımlar AŞ'ye ait maden ocaklarında çalışan işçiler, 1 Temmuz'da düşük ücretler ve ağır çalışma koşullarına karşı direnişe geçtiler. Patron ise, işçilerin direnişine hakaret ve işletmeyi kapatma ile karşılık verdi.

Direnişin 15. gününde (16 Temmuz) işçi temsilcilerinin yaptığı görüşmeler sonrasında yüzde 15 ücret zammı ve yılda 3 maaş ikramiye verilmesi üzerine anlaşma sağlandığı bildirildi.

Bunun üzerine işçiler direnişi bitirdi.

İşçilerin talepleri şunlardı: Taban maaş miktarının artırılması; banka promosyonlarının ödenmesi; yıl içerisinde ikramiye; Kurban Bayramı'nda kurban parası; mesai ücretlerine 1'e 3 zam; yıllık izinlerin düzenli verilmesi. Bu talepleri patron tarafından kabul edilince, 1 Temmuz'da iş durdurarak direnişe başladılar.

598 işçinin katıldığı iş bırakma eyleminin 10. gününde YILMADEN Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Yıldırım, işçilerle bir toplantı yaptı. İçerideki görüşmenin sesini dışarıya vererek bütün işçilerin dinlemesini sağlayan Yıldırım, "herkesi kapının önüne koyarım" diyerek işçileri tehdit etti, hakaretler savurdu. Bir taraftan da "işe girerken sözleşmeyi okudunuz, imzaladınız, şimdi niye sorun çıkartıyorsunuz" diyerek, nasıl bir kölelik sözleşmesi imzalatmış olduğunu da itiraf etti.

İşçiler ise patronun bu tutumuna daha da öfkelenerek toplantıyı terk ettiler. Toplantının ardından şirket üretimi geçici süreyle durdurduğunu ve tüm işçileri ücretsiz izne çıkardığını duyurdu. 11 Temmuz günü şirkete gelen işçiler, suların kesildiğini, çay içme yerlerinin kapatıldığını, ama beyaz yakalıların çalışmaya devam ettiğini gördüler.

Maden ocağında çok ağır koşullarda, yerin 4-5 km altında çalışan işçiler, asgari ücretin biraz üzerinde ücret alıyorlar. Ve bu bile onlara çok görülüyor.

Eti Krom madeninde direnişin temelinde, özelleştirme politikalarının sonuçları bulunmaktadır.

Türkiye, dünyanın en önemle krom üreticilerinden biridir; Güney Afrika, Kazakistan ve Hindistan'ın ardından dünyada dördüncü sıradadır.

Bu madenlerde üretilen ferrokrom, paslanmaz çelik metal ve silah sanayiinin çok önemli bir maddesidir. Krom, çeliğe sertlik, kırılma ve darbelere karşı direnç verir, aşınma ve oksitlenmeye karşı koruma sağlar. Mermi, denizaltı, gemi, uçak, top gibi savunma sanayiinin en önemli ürünlerinde krom vazgeçilmez bir üründür.

Türkiye'de ilk olarak 1936 yılında, Eti Krom adıyla ve kamu işletmesi olarak krom madenciligi başlatıldı. Eti Krom, 1976 yılından itibaren, yüksek kaliteli ferrokrom üretiyor. Bu kadar önemli ve karlı bir alan olduğu için de, özelleştirme-sermayeye peşkeş çekme kapsamına alınan kamu işletmelerinden biri oldu. 2004 yılında Yıldırım Holding Eti Krom'u satın aldı ve AKP'nin desteğiyle hızla büyüdü. Yıldırım Holding bugün Türkiye, Latin Amerika ve Avrupa'da 22 liman, ABD'de amonyak ve üre tesisleri, Arnavutluk, Hırvatistan, El Salvador, Kosova ve Türkiye'de güneş enerjisi santralleri ve krom madenlerine sahip.

ÇEDES'i eleştiren öğretmene sürgün

Bursa'da bir ilkokulda görev yapan öğretmen Serkan Bebek hakkında, ÇEDES Projesi'ne karşı eleştirileri nedeniyle soruşturma açıldı; soruşturma sonucunda kınama cezası verildi ve görev yeri değiştirildi.

TÖB-SEN Bursa İl Temsilcisi Serkan Bebek, Bursa-Osmangazi'de bulunan Faik Yılmazipek İlkokulu'nda görev yaparken, ÇEDES Projesi'ne karşı, Bursa Barosu ve velilerin katılımıyla, 9 ay önce bir çalışma yürütmüştü. Bu çalışma kapsamında yapılan toplantı, "Bilimsel ve laik eğitim istiyoruz" başlığını taşıyordu ve mesai saatleri dışında, okul dışında gerçekleştirilmişti. Ardından Mart ayında, okul önünde bir basın açıklaması düzenlendi. Açıklama metni, okulun içinde ve çevresinde uyuşturucu kullanılmasını, okulda bir tarikatın çalışma yürütmesini, "çocukların Atatürk'e düşman edildiği"ni belirten velilerin şikayetlerini içeriyordu. Bu açıklama sonrasında, bir veli Serkan Bebek'e "din düşmanı" diyerek hedef gösterdi.

Serkan Bebek, bu suçlamaya ilişkin soruşturma talebinde bulundu. Ancak İl Milli Eğitim Müdürlüğü "din düşmanı" ifadesini değil, Serkan öğretmeni soruşturdu.

Soruşturmada tanık olarak yer alan 8 veli bu soruşturmaya ilişkin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ayrıca şikayet dilekçesi verdiler. Dilekçelerinde soruşturmayı yürüten müfettişlerin kendilerine baskı yaptığını, söylemedikleri şeyleri yazdığını, Serkan Bebek'i suçlamaları için yönlendirme yaptığını, sendikal faaliyeti de soruşturduklarını belirttiler.

Soruşturmanın sonunda öğretmen hakkında "okulda ÇEDES kapsamında faaliyet olmadığı halde varmış gibi bir algı yaratıldığı, öğrenci velilerini izinsiz biçimde okul dışında toplantıya çağırdığı, okul önünde 19 Mart 2024'te yapılan basın toplantısında açılan pankartla okul içinde tarikat varmış gibi gerçeğe aykırı algıya sebebiyet verdiği, okul ve veliler arasında huzursuzluklara neden olduğu..." gibi gerekçelerle kınama ve okul değiştirme cezası verildi. Serkan Bebek Mollafenari Şehit Sinan Yaylı İlkokulu'na gönderildi.

Serkan Bebek ise "Sendikal faaliyet yaptığım, laikliği savunduğum, ÇEDES projesinin psikolojik ve pedagojik zararlarını anlattığım için sürgün edildim. Bu karar benim için yok hükmündedir. Dost ve düşman bilsin ki mutlaka kazanacağız. Bu karara karşı sonuna kadar direneceğiz" açıklamasını yaptı. Yürütmenin durdurulması için Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yönelik İdare Mahkemesi'ne dava açacağını, soruşturmayı yürüten müfettişlerin, görevi kötüye kullandıkları için suç duyurusunda bulunacağını, mücadeleyi sürdüreceğini belirtti.

Şavşat Belediyesi'nde işçi kıyımı

DİSK Genel-İş Sendikası, 5 Eylül günü saat 12'de Şavşat Belediyesi önünde bir basın açıklaması düzenledi. Açıklamada, CHP döneminde işe alınan işçilerin sözleşmelerinin, AKP'ye geçen Şavşat Belediyesi tarafından uzatılmamasına tepki gösterildi.

Genel-İş Artvin Başkanı Selim Bilgin, sözlerine iki gün önce Cankurtaran'da şirket çalışanlarının doğa koruyucularına ateş açmaları sonucu kaybettiğimiz Reşit Kibar'ı anmakla başladı. Ardından sözleşmeleri yenilenmediği için işsiz kalan 31 işçinin durumunu ve süreci anlattı. İşçilerin sözleşmelerinin uzatılmasını, aksi taktirde her gün artarak belediye önüne gelineceğini, tüm Şavşat'ı buraya yığacaklarını söyledi.

"Belediye başkanını bir kez daha uyarıyoruz" diyerek basın açıklamasını sonlandırdı.

Açıklamaya işçiler ve ailelerinin yanısıra, PDD okurlarının da içinde yer aldığı Şavşat Emek ve Demokrasi Platformu bileşenleri de katıldı.

Nazımiye Belediyesi'nde işçi direnişi

Dersim'de CHP'li Nazımiye Belediyesi tarafından işten çıkartılan 15 işçi, 17 Temmuz günü direnişe başladı. Direniş bir ayı geçmesine rağmen talepleri karşılanmadığı için devam ediyor.

DİSK Genel-İş Sendikası Dersim Şube Başkanı Çetin Yoluk, belediye işçilerinin hiçbir gerekçe gösterilmeden ve açıklama yapılmadan işten çıkarıldığını, bunun kabul edilemez olduğunu açıkladı. Yapılan bu haksız ve keyfi uygulamaya sonuna kadar karşı çıkacaklarını belirten Yoluk, "arkadaşlarımızın işine geri dönmesi için, haklarımız için nereye kadar gidecekse oraya kadar mücadele etmeye de hazırız" dedi.

İşçiler belediyenin borçlar nedeniyle ve "tasarruf tedbirleri kapsamında" kendilerini işten çıkardığını belirtiyor ve "tasarruf" dendiği zaman akla hemen işçilerin gelmesine tepki gösteriyorlar. Aslında CHP'li başka belediyelerde de benzer sorunlar yaşanıyor. AKP'nin "tasarruf" söylemleri, AKP'li belediyelerde hiçe sayılır, pervasız harcamalar sürdürülürken, CHP'li belediyeler "tasarruf" adı altında ya çalışanların haklarını kısıtlıyorlar, ya da belediye hizmetlerine zam yapıyorlar. Krizin faturası yine işçi ve emekçilere kesiliyor.

Nazımiye Belediye işçileri bu duruma tepki gösteriyor ve haklarını alana kadar mücadele edeceklerini belirtiyorlar.

Kürtçe halay çekmek de yasak!

12 Eylül döneminde bir kesiti anlatan 2006 yapımı "Beynelmül" filminde çarpıcı bir sahne vardır: Bir düğünde halay çekmek isteyenlere, görevliler "yassakk" olduğunu söylerler. Karşısındakiler "lorke çalacaklarını" belirtir, bunun üzerine "ses-siz halay çekilmesini" söylerler ve davulun

üstüne havlu koyarak halaya başlarlar. Trajikomik bir sahnedir, ama tam da faşizmin nasıl bir korku salmak istediğini anlatır. İrkçi-şoven saldırılar elbette ki yeni değil. Egemenlerin savaşın içine tüm gövdesiyle girmek istediği bir süreçte kitleleri yedeklemek için halklar arası nefret tohumları ekme çabası da...

Temmuz ayı içinde "halay yoluyla örgüt propagandası yapmak", "halay çekerek daha çok kitleye ulaşmak" suçlarını icat ettiler ve peşpeşe. Kürt düşünlerini basarak ya da sonrasında onlarca kişiyi gözaltına aldılar ve tutukladılar. Tıpkı bir dönem "ideolojik ıslık çalmak" suçu ile gözaltılar, tutuklamalar yapmak istedikleri gibi...

Bir süredir bu saldırılar yeniden artmış durumda. **Mayıs 2023'te Kürtçe şarkı söylediği için Cihan Aymaz katledilmişti** ve yine Mayıs 2023'te İstanbul'da Kadıköy Moda'da Kürtçe halay çeken 5 genç işkenceyle gözaltına alınmıştı. Tutuklanmaya sevk edilen gençler, adli kontrol ile serbest bırakılmışlardı.

Temmuz ayında ise Mersin'de tutuklama furyası başladı. Bir sahilde Kürtçe müzik eşliğinde halay çeken 9 genç, örgüt propagandası yaptıkları gerekçesiyle tutuklandı. Ardından peşpeşe Hakkari, İstanbul, Siirt, Ağrı'dan gözaltı haberleri geldi.

25 Temmuz'da Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinde 7 kişi düğünde halay çekip örgüt propagandası iddiasıyla evleri basılarak gözaltına alındı, 1 kişi tutuklandı. 29 Temmuz'da ise Hakkari'de üç mahallede yapılan düğünlerde Kürtçe müzik eşliğinde halay çektikleri için Koma Özgün müzik grubunun da aralarında olduğu 7 kişi gözaltına alındı. Müzik grubunun üyelerinden 3'ü propaganda yaptıkları iddiasıyla tutuklandı. 30 Temmuz'da İstanbul'da değişik zamanlarda düğünlerde Kürtçe müzik eşliğinde halay çeken 18 kişi ev baskınlarıyla gözaltına alındı ve bunlardan 11'i, Siirt'te gözaltına alınan 5 kişiden 4'ü tutuklandı. 22 Ağustos'ta Balıkesir'de parkta Kürtçe müzik dinleyen 3 inşaat işçisi darp edilerek gözaltına alındı ve tutuklandı.

26 Ağustos'ta Esenyurt DEM Parti ilçe başkanlarının da aralarında olduğu kişiler gözaltına alındı ve 3 kişi tutuklandı.

1 Eylül Dünya Barış Günü'nde İstanbul Kadıköy'de yapılan eylemde atılan Kürtçe sloganları ve çekilen halayları bahane eden polisler kitleye saldırdı ve gözaltılar yaptı. Gözaltına alınan 12 kişi tutuklandı.

Cezaevlerinde halay çeken tutsaklara disiplin cezaları verildi. Kürtçe konuşmaları, şiir yazmaları yasaklanmak istendi. Tutuklamalara yapılan itirazlar sonucu tahliyeler oldu. Ayrıca yaşanan tutuklamaları protesto etmek için eylemler ve açıklamalar yapıldı. Urfa'da ve İstanbul'da tutuklamalar halay çekilerek protesto edildi. Kürt illerindeki barolar açıklama yaparak tutuklananların serbest bırakılmasını istedi.

Gece kulübü yangınında ilk duruşma

Beşiktaş-Gayrettepe'de bulunan Masquerade adlı gece kulübünde, 2 Nisan günü yapılan tadilat sırasında yangın çıkmış, 29 kişi yaşamını yitirmişti. Davanın ilk duruşması 17 Temmuz günü İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Duruşmada, "bilinçli taksirle birden fazla kişinin ölümüne sebep olmaktan" 7'si tutuklu 9 sanık hakkında ayrı ayrı 2 yıl 8 aydan, 22 yıl 6 aya kadar hapis istendi.

İddianame, gece kulübü patronlarının ve tadilatı yapan taşeron şirket patronlarının hatalarını ayrıntılarıyla ortaya koydu. Buna göre; gece kulübünde söndürme sistemi ve yangın dolapları çalışmıyordu; herhangi bir olağanüstü durumda acil durum aydınlatmaları ve çıkış kapılarına yönlendirme levhaları yoktu; mekanın ruhsatında belirtilen 3 çıkış kapısı yoktu; varolan çıkış kapıları kapalı-kilitli ya da önünde malzeme yığılı olduğu için kullanılmaz haldeydi; tadilat ortamında çok sayıda sanayi tipi oksijen tüpleri bulunuyordu; mekanda kullanılan yalıtım malzemeleri yangının hızla yayılmasına neden olacak türdendi; yangın merdiveni yoktu; çalışanların iş güvenliği eğitimi yoktu.

Kulüp sahibi, tadilatı belediyeden izin almadan yaptığını, izin almak için gittiğinde seçim nedeniyle kimsenin kendisiyle ilgilenmediğini; daha önceki tadilatlarında da izin almak yerine belediyeye bağış yaptırıldığını anlattı.

Mekan için 2006 yılından sonra hiç itfaiye raporu alınmamıştı. "Sinema" niteliğindeki ruhsatın nasıl "diskotek" ruhsatına çevrildiği belirsizdi. Hata ve ihmaller bu kadar açık ve belirginken, sanıkların "olası kast"tan yargılanması gerekirken, iddianame "taksirle öldürmek" üzerinden hazırlanmıştı.

Duruşma, işçilerin hayatının ne kadar değersiz olduğunu da açıkça ortaya koydu. Tadilat sırasında çalışan işçilerin tamamına yakını sigortasızdı. Sanıklardan Çağatay Altunel, sigortasız çalışan ve yangında ölen Ahmed Medhuş isimli göçmen işçi için, "takdir-i ilahi" dedi. Sanıklar davadan vazgeçilmesi için tanıklara ve ölen işçilerin ailelerine baskı ve satın alma yöntemlerini kullanıyordu. Mesela bazı işçilerin, başka mekanlarda işe sokulduğu öğrenildi. Keza ölen işçilerin ailelerine tazminat teklif ediliyordu.

Duruşma, iki sanığın tahliye edilmesinin ardından Ekim ayına ertelendi. Duruşmaya katılan aileler ise, sorumluların bulunmasını ve sanıkların en ağır cezaya çarptırılmasını istiyorlar.

Emperyalist rekabet büyüyor

Hamas'ın Siyasi Büro Başkanı İsmail Haniye, 31 Temmuz günü İran'ın başkenti Tahran'da öldürüldü.

İsrail'in bu saldırısı, son derece önemli bir meydan okumaydı. Her şey bir yana, Hamas liderinin İran topraklarında öldürülmesi, İran'a dönük bir saldırı anlamına da geliyordu. Üstelik İran'ın yeni seçilmiş cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan'ın yemin töreninden sadece birkaç saat sonra. Ve Çin, yakın zaman önce Filistinli örgütleri toplayarak, İsrail-Filistin konusuna önemli bir siyasi müdahalede bulunmuşken...

İlk Filistin intifadasının yaşandığı 1987'den bugüne kadar İsrail, Filistin liderlerine karşı çok sayıda suikast düzenledi, birçoğunu öldürdü. Keza Haniye'nin çocukları ve torunları da, yakın zaman önce İsrail'in suikastıyla öldürüldü.

Ancak **Haniye suikastı, son dönemde gerek Ortadoğu'da gerekse dünyada peşpeşe gelen çok önemli gelişmelerin kesişme noktasıydı; ve görünenin ötesinde bir öneme sahipti.**

NATO Zirvesi'nde hedef Çin ve Rusya

10-11 Temmuz tarihlerinde toplanan NATO 75. Yıl Zirvesi'nde iki önemli gündem vardı: Ukrayna savaşına destek verilmesi ve Çin-Rusya ilişkilerinin bir "tehdit" olarak ifade edilmesi.

32 NATO üyesi ülkenin katıldığı zirvede, **Ukrayna'ya silah yardımının sürmesi ve önümüzdeki yıl en az 40 milyar dolar fon sağlanması konuşuldu.** Yardımın kriteri, "*Rusya'nın saldırganlığını yenebilecek bir güç oluşturacak düzeyde*" olarak tanımlandı. Sadece mali yardım değil, F-16 uçaklarının gönderilmesi de kararlaştırıldı. Yanısıra Ukrayna'nın NATO ile birlikte "*daha etkin çalışabilmesi için*" ortak birim kurulması kararı alındı ve Rusya'nın Ukrayna'dan derhal ve koşulsuz olarak çekilmesi çağrısı yapıldı.

Zirvenin sonuç bildirgesinde Rusya, NATO ülkeleri için "*doğrudan ve en önemli tehdit*"

Haniye suikastı ve ötesi...

olarak tanımlandı. Ayrıca Rusya ile Çin arasındaki "*stratejik ortaklığın derinleştiği*"; Çin'in "*Ukrayna'da devam eden savaşta Rusya'nın kararlı destekçisi*" olduğu ve Ukrayna'daki savaşta kullanılmak üzere Rusya'ya füze, bomba, uçak ve silah yapımında kullanılacak ekipman ve araçlar sağladığı belirtildi. **Çin, NATO tarafından ilk defa "endişe veren bir ülke" olarak tanımlandı.** Ayrıca Çin'in uzay çalışmaları ve nükleer cephaneliğinin hızla genişlemesi konusundaki "endişeler" de ifade edildi.

Rusya zaten NATO'nun rakibi ve "*tehdit unsuru*" olarak sayısız kez çeşitli belgelerde ve zirvelerde tanımlanmıştı. Eski Sovyet coğrafyasına ait ülkelerde düzenlenen Amerikancı darbelerden ("renkli devrim" adı verilen hareketler) NATO'nun Rusya'yı çevreleme, Rusya sınırlarına genişleme politikasına kadar pek çok noktada, bu rekabetin ve düşmanlığın sonuçlarını görürüz. Diğer taraftan Çin, son yıllarda bu türden belgelere daha fazla girmeye başladı. Ve **ilk defa Çin, Rusya'ya olan desteği nedeniyle bu kadar açık biçimde eleştirildi, hedef alındı.** Zirvenin sonuç bildirgesinde, "*Çin'in sözde sınırsız ortaklığı ve Rusya'nın savunma sanayi üssüne verdiği büyük ölçekli destek aracılığıyla, Rusya'nın Ukrayna'ya karşı savaşının kesin olarak kolaylaştırıcısı haline geldi. Bu durum, Rusya'nın komşularına ve Avro-Atlantik güvenliğine yönelik tehdidi artırmaktadır*" dendi ve Çin'in davranışları "*sisteme bir meydan okuma*" olarak tanımlandı.

ABD, NATO Zirvesi toplanmadan hemen önce, bazı Çinli şirketlerin Rusya savunma sanayiine teknolojik destek sağladığını belirtmiş ve ekonomik yaptırım uygulayacaklarını açıklamıştı. NATO Genel Sekreteri Stoltenberg ise, Çin'in ekonomik, askeri ve teknolojik kapasite bakımından NATO'ya yaklaştığını belirtti.

Zirvede ayrıca İran'ın "*istikrarsızlaştırıcı eylemleri ile*" NATO güvenliğini tehdit ettiği; Kuzey Kore ile Rusya arasındaki derinleşen bağları, NATO'nun "*büyük bir endişeyle izlediği*" de konuşuldu.

10-11 Temmuz tarihlerinde toplanan **NATO Zirvesi, ABD ve AB emperyalistlerinin, Rusya'yı sıkıştırmak için bütün güçleri ile Ukrayna'ya destek vermeye, Ukrayna'daki savaşı büyütmeye; Rusya'yı yalnızlaştırmak için de Çin'in yardımını**

sınırlamaya odaklanmıştı. Bu arada İran'da NATO için bir "tehdit" olarak yeniden dile getirildi.

Her zirve dönemi, geçmişi değerlendirip geleceğe ilişkin kararların alındığı bir süreçtir. NATO'nun 75. Yıl Zirvesi de NATO'nun hedeflerini Rusya, Çin ve İran olarak, daha üst perdeden tanımlamış oldu.

Çin-Rusya askeri tatbikası

NATO Zirvesi'nde eleştirilen Çin, daha sert cümlelerle bu eleştirilere karşılık verdi ve suçlamaları reddetti. Rusya'ya askeri yardım sağlamadığını, ekonomik ilişkilerini Dünya Ticaret Örgütü'nün kurallarına dayandığını, Ukrayna savaşında taraf olmadığını söyledi. Ardından karşı saldırıya geçerek NATO bildirgesini "*önyargılı, iftira dolu ve provokasyon*" diye tanımladı; "*sözde Çin tehdidini köpürtmeyi bırakın ve savaşın temel nedenlerine eğilin*" diye tepki gösterdi. Keza NATO'nun Hint-Pasifik bölgesinde çatışmaları kızdırttığını belirtti ve NATO ülkelerini "*Asya-Pasifik'te kaos yaratmayın*" diye uyardı.

"*Çin hiç kimse için sistematik tehdit olmaya-caktır; ancak bize bir sistematik tehdit gelirse, oturup hiçbir şey yapmadan bekleyecek değiliz*" sözleri, NATO'ya karşı büyük bir meydan okumaydı.

Meydan okumanın devamı, fiili olarak da geldi. 11 Temmuz'da zirvenin sonuç bildirgesinin açıklanmasından birkaç gün sonra, Rusya ve Çin, ortak askeri tatbikat gerçekleştirdiler. 15 Temmuz günü Çin'in güneyinde bir liman kentinde, Rus ve Çin deniz kuvvetleri, askeri tatbikata başladılar.

Tatbikatin "*uluslararası ve bölgesel durumlarda hiçbir ilgisinin olmadığı ve herhangi bir üçüncü tarafı hedef almadığı*"nı belirten açıklamalar yaptılar elbette; ancak bu tatbikatin, Rusya-Çin yakınlaşmasını eleştiren NATO'ya bir cevap olduğu tartışmasızdı.

Filistin'de Çin "önderliği"

NATO Zirvesi'nin ardından Çin'in bir hamlesi de Filistin üzerinden geldi. **Filistinli 14 örgüt, 21-23 Temmuz günlerinde Çin'in arabuluculuğunda biraraya gelerek görüşmeler yaptılar.** El Fetih ve Hamas dahil, farklı görüşlere sahip 14 Filistinli grup, toplantı sonrasında aralarındaki anlaşmazlıkları bir kenara bırakarak, birleşik bir Filistin hükümeti kurma konusunda anlaşmaya vardıklarını ve Pekin Beyannamesi'ni imzaladıklarını duyurdular.

Filistinli örgütler yaptıkları açıklamada, "ulusal birlik" hükümetinin kurulacağını, bu hükümetin BM kararına atfen, başkenti Kudüs olacak

bağımsız Filistin Devleti kurmak için mücadele edeceğini ve bu süreçte "*Gazze ve Batı Şeria'daki Filistinlilerin günlük işlerini yürüteceğini, yıkılan şehirleri yeniden inşa edeceğini ve gelecek seçimler için sağlıklı bir ortam hazırlayacağını*" belirttiler.

Toplantı iki yönden çok önemliydi. Birincisi 2007 yılından bu yana ilişkileri kesilmiş olan Hamas ve El Fetih, Çin'in arabuluculuğunu kabul etmiş ve biraraya gelmişlerdi. İkincisi, sadece bu iki büyük örgüt değil, Filistin mücadelesinin içinde yer alan farklı görüşlere sahip 14 örgüt ortak bir karar almışlardı.

Hamas ve El Fetih arasında 2007 yılında çatışmalar yaşanmış; ardından Hamas El Fetih'i Gazze'nin dışına sürmüştü. O güne kadar ortak yönetime sahip olan Filistin, o tarihten itibaren Gazze ve Batı Şeria olarak iki ayrı parçaya bölündü. (Toprak bütünlüğü zaten yoktu, siyasal

üstyapı da parçalanmış oldu.) ABD'nin üretim büyüttüğü bir örgüt olan Hamas, "kontrol dışına çıktığı için" yine ABD tarafından şeytanlaştırıldı; İsrail'in de asıl hedefi haline geldi. Hamas bu dönemde Suriye, İran, Rusya, Çin ile ilişkilerini güçlendirdi.

İki örgütün, 17 yılın ardından ilk biraraya gelişinin Çin aracılığıyla gerçekleşmiş olması çok önemliydi. Keza **Hamas'ın, Pekin Beyannamesi üzerinden, Gazze yönetimine El Fetih'i ortak etmeyi kabullenmesi de önemli bir siyasi değişimdi.** Üstelik bu birlik ve ortak yönetim, tıpkı 2007'deki bölünmeden önce olduğu gibi, FKÖ (Filistin Kurtuluş Örgütü) bünyesinde gerçekleşecekti.

Elbette 23 Temmuz deklarasyonuna en büyük tepki İsrail'den geldi. İsrail, El Fetih'in Hamas ile yeniden ilişki kurmasını, ağır sözlerle eleştirdi.

Çin, geçen yıl Suudi Arabistan ile İran'ı biraraya getirmiş ve önemli bir toplantıya önderlik etmişti. Şimdi de tüm dünyanın gözleri önünde İsrail'in soykırım tehdidi ve saldırısı altında olan Filistinli örgütlerle yaptığı bu toplantı, Çin'in Ortadoğu'daki siyasi gücünü artırdığının göstergesi oldu. Üstelik daha önce Mısır ve başka Arap ülkeleri Çin'dekine benzer bir toplantı örgütlemek, Hamas ile El Fetih'i biraraya getirmek için çeşitli girişimlerde bulunmuş; ancak başarılı olamamışlardı.

Çin şimdi de başka ülkelerin de katılımıyla bir "İsrail-Filistin Barış Konferansı" düzenlemeyi, bölgede yaşanan sorunu ABD'nin tekeline çıkarmayı planlıyor.

ABD'den İsrail'e tam destek

Tüm dünya halklarının destek ve dayanışmasını alan **Filistin mücadelesi, Çin'in önderliğinde birleştirilirken, on aydır yaşanan soykırımın katili Netanyahu, ABD Kongresi'nde bir konuşma yapıyordu.** 25 Temmuz günü gerçekleşen oturumda, ABD'li Kongre üyeleri Netanyahu'nun Gazze'de yaklaşık 40 bin kişinin öldürüldüğü katliamı savunan konuşmasını, neredeyse her cümlesini alkışlayarak dinlediler.

Bu konuşmanın hemen öncesinde, ABD'nin kendi içinde önemli karışıklıklar yaşanmıştı. 14 Temmuz günü Trump'un bir seçim konuşması sırasında silahlı saldırı gerçekleştirildi ve Trump yaralandı. Bu olay, Trump'ın oylarını birden turmandırdı.

Yaklaşık bir hafta sonra, 22 Temmuz günü ise ABD Başkanı Biden, Kasım'da yapılacak seçimlerde aday olmayacağını, yardımcısı Kamala Harris'i destekleyeceğini duyurdu.

Kasım seçimleri yaklaşırken gerçekleşen Trump'a saldırı olayı ve Biden'in çekilerek Harris'in öne çıkması, ABD emperyalizminin önümüzdeki dönemde yeniden daha saldırgan ve savaşçı politikalara geçeceğinin göstergesi oldu. Biden'ın giderek daha silik ve etkisiz bir figüre dönüşmesi ve hatta akıl sağlığının sorgulanıyor olması, ABD emperyalizminin zayıflamasının kanıtı olarak görünmeye başlamıştı. Şimdi hem Cumhuriyetçi Parti, hem de Demokrat Parti, daha saldırgan ve pervasız adayları öne sürerek yeni dönem politikalarının işaretini veriyorlardı. Üstüne bir de **Netanyahu'nun katliam savunma konuşmasının ABD Kongresi'nde bu kadar büyük bir destek görmesi, Ortadoğu'daki İsrail saldırganlığının artacağıının, Ortadoğu savaşının sertleşeceğinin habercisi oldu.**

Lübnan-İsrail gerilimi tırmandı

Ortadoğu'da tırmandırılması en kolay gerilim, Lübnan ile İsrail arasındaki ilişkilerde ortaya çıkar. **NATO Zirvesi'nin ardından dünya ısınır, emperyalistler birbirlerine tehditler savururken, Lübnan-İsrail ilişkileri de yeniden sertleşti.** Netanyahu'nun ABD Kongresi'nde yaptığı konuşmasından iki gün sonra; 27 Temmuz'da İsrail, Golan Tepeleri'ndeki Mecdel Şems beldesinde, sivillere dönük bir roket saldırısı gerçekleştirdi.

Sözkonusu bölge, aslında İsrail'in işgali

altındaki, İsrail'in sınırları içinde kalan bir bölgeydi. Ancak nüfusun önemli bir kısmı Dürzi'ydi ve bu halk İsrail pasaportu almayı reddediyor; kendilerini Suriyeli olduğunu söylüyordu. Yahudi yerleşimciler bölgede hakimiyeti ele geçirmiş olsa da, İsrail'e tepki gösteren bir kesim varlığını sürdürüyor. 27 Temmuz'daki saldırı, bu bölgede halı sahanın yakınına düştü, 12 kişi öldü, çok sayıda kişi yaralandı.

İsrail, saldırının Lübnan Hizbullahı tarafından yapıldığını iddia etti; Hizbullah ise roketin İsrail'in savunma sisteminden fırlatıldığını söyledi. İsrail kendisine bahane yaratmak için böyle bir saldırı mı gerçekleştirmişti bilinmez; ancak misilleme ve "sert bir cevap vereceğiz" tehditleri havada uçtu. Ardından 30 Temmuz'da İsrail, Lübnan'ın başkentine düzenlediği hava saldırısında, Hizbullah'ın üst düzey komutanlarından ve Nasrallah'ın sağ kolu olduğu iddia edilen Fuat Şükür'ün öldüğünü duyurdu.

İsrail'in aşırı sağcı kesimleri Lübnan'a karşı savaş çığlıkları atıp, ABD başta olmak üzere Batılı emperyalist ülkelerde "İsrail-Lübnan savaşı başlıyor mu" tartışmaları yükseltirken, 31 Temmuz'da İran'da Haniye'nin öldürüldüğü haberi geldi.

İran savaşa mı çekiliyor

İran'da Haniye suikastı, tüm bu gelişmelerin üzerine geldi.

Basında Haniye'nin ölüm biçimi ana tartışma konusu haline getiriliyor; odaya yerleştirilen bir bombayla mı yoksa pencereden gelen bir akıllı roketle mi vurulduğu tartışılıyor. Burada İsrail'in İran'ın ne kadar içine sızmış olduğu, Devrim Muhafızları içinde bile satın aldığı unsurlar olduğu, İsrail'in çok güçlü İran'ın savunmasının ise parramparça olduğu yorumları yapılıyor.

İran'ın belli bir zayıflama içinde olduğu doğru elbette. 2011'de Suriye savaşının başlamasından bu yana geçen 13 yılda İran, birkaç ülkede birden (Suriye, Irak, Yemen) savaş yürütüyor. **Bu süreçte İran'ın askeri gücünde bir erime, zayıflama, gerileme söz konusu olmayabilir; ancak savaşa kitle desteğinde önemli bir değişim, önemli bir gerileme olduğu açık.** ABD'nin çeşitli gerekçelerle kitleleri harekete geçiren girişimlerini bir yana koyarsak, en son 2022 yılında Mahsa Amini üzerinden patlayan kitle hareketinde, bunu net biçimde görmek mümkün. Saçı açık bir kadının devlet tarafından katledilmesine duyulan öfke, tüm ülkeyi saran bir harekete dönüştü. Petrol işçilerinden üniversite öğrencilerine kadar çok geniş bir kesim, genel olarak ekonomik ve siyasi baskılara karşı sokakları doldurdu; fabrikalarda grevler, üniversitelerde boykotlar, esnafın kepenk kapatma eylemleri ve din adamlarına karşı bireysel saldırılarla aylar boyunca süren bir hareket yaşandı.

İran Devrimi'nin ardından 1988 yılında binlerce muhalif ve devrimcinin kanımı elinde

taşıyan ve İran'ın en gerici yönetiminin sembolü olan Cumhurbaşkanı **Reisi'nin ölümünden sonra yazdığımız yazıda, İran'ın değişen toplumsal dinamiklerini anlatmıştık.** Görünen o ki, İran egemen sınıfları da kitle desteğini kaybettiklerini farkedip bu desteği yeniden kazanmak için bir reformcu, Mesud Pezeşkiyan'ı göreve getirdi. **Pezeşkiyan, ülke içinde saldırganlığı azaltma ihtiyacının, kitlelere karşı daha ılımlı politikalar izleme zorunluluğunun ifadesiydi.**

İsrail tam da bu tabloyu bozmak, İran'ı savaşın içine çekmek için, Pezeşkiyan'ın göreve başladığı gün, Hamas liderine bir suikast gerçekleştirdi. Önemli olan bu suikastın içeriden destek alarak mı yoksa dışarıdan füze gönderecek mi yapıldığı değil, İran topraklarında yapılmış olmasıdır.

Saldırı sonrasında İran'ın zayıf tepki vermesi, "misilleme yapacağız" söyleminin lafta kalması, İran televizyonlarında askeri klipler yayınlanırken İsrail'e bir taş bile atılmaması yanıltıcı olmasın. **İsrail, Gazze katliamı nedeniyle aldığı eleştirileri geçiştirmek, dikkatleri dağıtmak için İran ya da Lübnan'la bir savaşa ihtiyaç duyuyor.** Büyük bir savaş olmasa bile, İran ve Lübnan'la çatışmalı bir tablo içinde olmak, İsrail'in tercih ettiği bir durum. Çünkü böylelikle hem İsrail halkının Gazze savaşına karşı tepkilerini, esir askerleri alamayışına dönük öfkeyi geçiştirebilecek; hem de dünya halklarının, Gazze savaşından daha büyük bir savaşa odaklanmasını sağlayabilecek. Bu nedenle, ABD'den de aldığı güçle, daha saldırgan bir tutum izliyor. Arkasına Çin ve Rusya'yı almış İran'ın misillemesi ise, daha sonra ve daha farklı biçimlerde gündeme gelebilir. Bugün için İran, İsrail ile doğrudan bir savaştan kaçmayı, İsrail ve ABD'nin bütün çabasına rağmen savaşı kendi topraklarına taşımamayı, en büyük başarı olarak görüyor.

Haniye'nin yerine "savaşçı" Sinvar

Hamas ise, Haniye'nin arkasından Yahya Sinvar'ı siyasi büro başkanlığına getirerek İsrail'e önemli bir mesaj verdi. **Sinvar, İsrail'in "7 Ekim saldırısının mimarı" ve o günden bu yana Gazze direnişini yöneten kişi olarak suçladığı ve 10 aydır Gazze'nin dört bir tarafında, yeraltı dehlizlerinde aradığı bir isim.** Üstelik bütün bu süreç boyunca Sinvar'ın Gazze'de olduğu, ama İsrail'in bulamadığı biliniyor.

Sinvar'ın siyasi büroya, hem de oybirliği ile seçilmesi, Filistin direnişi açısından önemli bir durum. **Birincisi, Filistin hareketinin yurtdışında yaşayan ve "diplomasi dehlizlerinde" çözüm arayan önderlerinden farklı olarak Sinvar, 23 yılını İsrail hapishanelerinde, geri kalanını da Filistin topraklarında geçirmiş biri.** Ve diğerlerinin izlediği diplomasi girişimleri ile denge arayışları Filistinlilerin hiçbir talebini karşılamadığı, hatta Arap ülkelerinin "İsrail'le

barış" hazırlıklarına giriştiği bir süreçte, 7 Ekim saldırısına önderlik etti.

İkincisi, 2012 yılına kadar "Şii direniş eksenini" (İran, Iraklı Şii örgütler, Lübnan'da Hizbullah, Yemen'de Ensarullah, Suriye) ile birlikte hareket eden Hamas, 2012 yılında siyasi büroyu Suriye'den Katar'a taşımıştı. Bu, ABD'nin baskısı ve Türkiye'nin arabuluculuğu ile alınmış bir karardı ve İsrail ile diplomasi görüşmelerinin artırılarak Filistin sorununa çözüm üretme hedefini taşıyordu. Elbette asıl amaç, Filistin'in taleplerini daha da zayıflatmak ve İsrail'in elini güçlendirmektir. Son dönemde Haniye, İran ve Hizbullah ile ilişkileri yeniden güçlendirmek için çaba sarfediyordu. Geçtiğimiz Nisan ayında ise Çin'de Hamas ve El Fetih arasında yapılan toplantının ardından, Hamas Katar'daki siyasi büronun başka bir ülkeye taşınacağını duyurdu. Ve "savaşçı" olarak tanımlanan **Sinvar'ın, ABD-İsrail karşıtı tutum izleyeceği, İran ve Hizbullah ile daha güçlü ilişkileri kuracağı öngörülüyor.**

Böyle bakıldığında, Haniye'nin öldürülmesi Filistin direnişini zayıflatmak bir yana, daha da güçlendirecek gibi görünüyor. İsrail ise, katliamlarını meşrulaştırmak, daha saldırgan ve soykırımcı bir Filistin politikası yürütmek için Sinvar üzerinden bahane üretebilecektir.

Ukrayna ordusu Rusya topraklarında

NATO Zirvesi'nde Ukrayna savaşına 40 milyar dolar fon ve F-16'lar da dahil olmak üzere her türden savaş malzemesi gönderilmesi, bu sayede Ukrayna'nın Rusya karşısında savaşı büyütmesi kararı alınmıştı. Bir ay geçmeden, zirvenin sonuçları görüldü. Ukrayna ordusu, Rusya topraklarına girdi. Hem de Moskova yönüne doğru... Üstelik Rusya, büyük çoğunluğunu elinde tuttuğu Donetsk bölgesinin tamamını almak üzere çatışmaları sürdürürken...

6 Ağustos günü, 1000 kadar Ukrayna askeri, zırhlı araçlar ve ağır silahlarla Rusya'nın Kursk kentinde ilerlemeye başladı. Rusya bu hareketi doğruladı, sınır kasabalarının boşaltıldığını, şiddetli çatışmaların sürdüğünü belirtti. Saldırının ABD'nin desteğiyle yapıldığı öylesine belirgindi ki, ABD ve AB'ye ait zırhlı araçlar kullanılıyordu ve Biden yönetimi, ABD silahlarının Rusya içinde "kabul edilebilir bir biçimde" kullanıldığını söylemekten çekinmedi. Ayrıca ABD'li kimi strateji kuruluşları, Ukrayna askerlerinin Rusya sınırından içeriye 10 km. ilerlediklerini duyurdu.

Bugüne kadar Rusya'ya dönük saldırılar, doğrudan Ukrayna ile resmi bağ kurulmayan milis güçleri ya da kontra güçler tarafından yürütülüyordu. Ukrayna'nın bu defa doğrudan girmesi, savaşın seyrinde önemli bir eşiği ifade ediyor. Ukrayna bugüne dek Rusya'nın saldırılarını püskürtmeye, Rusya'nın işgal ettiği bölgeleri geri almaya çalışıyordu. Buralarda ilerleme kaydedemeyince, bu defa Rusya'yı zora sokacak çok önemli bir

adım atmış oldu.

Ukrayna savaşının ABD açısından iki büyük önemi var. Birincisi, Rusya'nın kendi çeperinde oyalanmasını ve Ortadoğu başta olmak üzere dünyanın diğer bölgelerine olan dikkatinin azalmasını hedefliyor. Böylece diğer bölgelerdeki savaş planlarını daha rahat hayata geçireceğini düşünüyor. İkincisi, Sovyetler Birliği'nin parçalanmasının ardından Rusya'nın güçten düşmesi, ABD'nin kendi "tek kutuplu dünya"sını ilan etmesini kolaylaştırmıştı. Ancak zaman içinde Rus emperyalizmi yeniden ve hızla güçlendi ve 2000'lerin başından itibaren ABD'nin karşısına rakip olarak çıkmaya başladı. Bu nedenle **ABD, Rusya'yı tamamen kendisine bağımlı ülkelerle kuşatmak, zayıflatmak, kısırdaya-maz hale getirmek istiyor.**

Bu koşullarda ABD, Ukrayna'ya tam destek veriyor ve kaderini ABD'ye, NATO'ya bağlamış olan Ukrayna egemen sınıfları, bu savaşı büyük bir istekle yürütüyorlar. Hem de 2,5 yıl boyunca, Ukrayna'nın tamamının yangın yerine dönmesini göze alarak, savaşa katılacak yetişkin erkek nüfus kalmadığı için çocuk ve yaşlıları da orduya alarak, nüfusun önemli bir kesiminin Avrupa'da mülteci olmasının önünü açarak...

Ukrayna'nın Kursk üzerinden başlattığı saldırı, Rusya'nın püskürtmeyeceği bir saldırı değildir. Zira Kursk'a giren 1000 kadar Ukrayna askerinin, ciddi bir Rus saldırısı karşısında fazla şansı olmayacaktır. **Ancak bu saldırının psikolojik-siyasi etkisi, askeri etkisinden daha büyüktür.** Rusya topraklarında doğrudan bir işgal saldırısı, II. Emperyalist Savaş'ta Nazi ordusunun girişinden bu yana ilk defa yaşanmaktadır. Keza bu saldırı ile Ukrayna, müzakere masasında Rusya'ya karşı önemli bir koz elde etmiş olacaktır.

Dünya genelinde sadece son bir ayda yaşanan gelişmelere kabaca bakmak, emperyalistlerin farklı alanlardaki hamlelerinin gerçekte birbiriyile bağlantılı olduğunu göstermeye yetiyor.

NATO Zirvesi Ukrayna savaşını yeniden alevlendirerek Rusya'yı sıkıştırmak, Rusya ve Çin'in bağlarını zayıflatmak hedefini taşıyordu. Ukrayna'nın Rusya topraklarına girmesi, NATO Zirvesi'nde alınan kararların bir sonucuydu. Çin ve Rusya ise geri adım atmak bir yana, ortak askeri tatbikat düzenleyerek yanıt verdiler. Yanısıra Çin, Ortadoğu'daki en önemli soruna, Filistin sorununa el atarak, Hamas ve El Fetih'i biraraya getirerek önemli bir hamle gerçekleştirdi. ABD İsrail'i öne sürerek, Çin ise, Filistin'i güçlendirerek Ortadoğu'ya müdahale ediyorlar. İsrail'in Haniye suikastı, tam da bu cangılın ortasında, İran'ı savaşın içine çekme çabasını gösteriyor.

Emperyalistlerin savaş politikaları, egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda şekilleniyor. Savaşan ve ölenler ise emekçi haklar oluyor.

Genco Erkal yaşamını yitirdi

Usta oyuncu Genco Erkal, 31 Temmuz Çarşamba günü hayatını kaybetti. Bir süredir kanser tedavisi gördüğü öğrenildi. Öldüğünde 86 yaşındaydı. Son günlerine dek tiyatro yapmaya, üretmeye devam etti.

Ölmeden önce hazırladığı bir videoyla tüm sevdiklerine, seyircilerine veda etti. Nazım Hikmet'in dizeleriyle "Hoşçakalın dostlarım" diyerek... 12 Eylül yıllarında Metris Askeri Cezaevi'nde kadın tutsakların Teodorakis'in bestesiyle buluşturduğu ve "tahliye marşı" haline getirdikleri çok anlamlı sözlerle...

"Hoşçakalın dostlarım benim, hoşçakalın! / Sizi canımda, canımın içinde / Kavgamı kafamda götürüyorum... / Resimdeki kuşlar gibi dizilip üstüne kumsalın / mendil sallamayın bana, istemez... / Tek hecesiz elveda..."

Genco Erkal 1938 yılında doğdu. Galatasaray Lisesi ve Robert Koleji'nden sonra İstanbul Üniversitesi Psikoloji bölümünü okudu. Öğrencilik yıllarından itibaren tiyatro ile ilgileniyordu. 1957'de "Genç Oyuncular" topluluğunun kuruluşunda yer aldı. Profesyonel oyunculuğa Kenter Tiyatrosu'nda "Çöl Faresi" oyunuyla başladı. Sonra Ankara Sanat Tiyatrosu'nda "Aslan Asker Şvayk" oyunuyla ünlendi. Ve 1969 yılında Türkiye'de politik tiyatrodan öncülük oynayan "Dostlar Tiyatrosu"nu kurdu.

Bertolt Brecht'in "epik tiyatro" anlayışının ülkemizdeki en önemli temsilcisi oldu. Gogol'un "Bir delinin hatıra defteri" eserini tiyatroya uyarlayıp ilk kez tek kişilik oyun sergiledi. Bu oyunla ülke çapında tanınır oldu. Ardından tek kişilik oyunların ustası haline geldi. 1984 yılında "At", 1983 yılında "Faize hücum" filmleri ile Antalya Film Festivali'nden iki kez "en iyi erkek oyuncu" ödülünü aldı.

Toplumsal olaylara duyarlı bir sanatçıydı Genco Erkal. 2008 yılında "Sivas'93" isimli belgesel tiyatro oyununun yazıp yönetti. Sivas Madımak Otelinde öldürülen 33 kişinin hikayesini anlatan bu oyun, Avrupa'da da sahne aldı. Nazım Hikmet'in, Can Yücel'in şiirlerinden oluşturduğu tiyatro oyunları yazdı ve ülkenin dört bir yanında oynadı.

Tarihe "kanlı 1 Mayıs" olarak geçen 1977 1 Mayıs'ında da sanatçıların oluşturduğu kortejin en önünde Genco Erkal vardı. 12 Eylül döneminde pasaportuna el koyuldu, yurtdışına çıkış yasağı kondu. "7 yaşındaki kızımın yurtdışındaki ameliyatında yanında bulunamamıştım" diyerek anlatmıştı o günleri.

AKP'li yıllarda ise, 2016 ve 2020'de yaptığı paylaşımlardan dolayı "cumhurbaşkanına hakaret"ten hakkında davalar açıldı; 2 aydan 4 yıla kadar hapis cezası istemiyle iddianame hazırlandı. **Yaptığı savunmada twitlerin içeriğini savundu, bunların**

hakaret değil gerçekler olduğunu belirtti. Tepkiler üzerine 2022'de bu davalardan beraat etti.

Genco Erkal hakkında bu davaları açan AKP hükümetinin Kültür ve Turizm Bakanı, şimdi taziye mesajı yayınlayarak, "üzüntülerini" bildiriyor. Ömrünün son yıllarında onu mahkemelere sürüklediklerini unutturmaları mümkünmüş gibi...

Genco Erkal, sadece usta bir tiyatro ve sinema oyuncusu değildi. Yazar ve çevirmen olarak da çok önemli esere imza attı. Daha önemlisi, **devrimci-demokrat bir sanatçı olarak toplumsal-siyasal gelişmeleri, sanatsal bir anlatımla kitlelere sundu. Tiyatronun halkla buluşması için yoğun çaba sarfetti. Gerici ve faşist saldırılar karşısında ise dik durmayı başardı.**

Genco Erkal, eserleri ve duruşuyla yaşayacak... Hoşçakal büyük usta!

Adana'da TÜİK protesto edildi

Çok sayıda sendika, dernek, dergi ve partiyi içeren kurumlardan oluşan Adana Emek ve Demokrasi Güçleri, 8 Temmuz günü İnönü Parkı'nda kitlesel bir basın açıklaması gerçekleştirdi. TÜİK'in, Temmuz ayında 2024 yılı aylık ve yıllık enflasyon rakamlarını -her zaman olduğu gibi- gerçekleri yansıtmayan, son derece düşük olarak açıklamasının ardından, Adana'da büyük tepkiyle karşılandı.

Basın açıklamasında Emek ve Demokrasi güçleri, "Temel Tüketim Ürünlerine Gelen Zamlar Durdurulsun", pankartı açtı ve asgari ücrete, tüm ücretlere, emekli aylıklarına yapılmayan zamları protesto etti. Ücretlerin düşürülmesi, kamudaki personel sayısının azaltılması, emekçilerin kazanılmış haklarının geri alınmasına son verilerek, sözde 'Tasarruf Paketi'nin geri çekilmesini istedi.

Basın açıklamasını KESK Dönem Başkanı ve Tüm Bel Sen Adana Şube Başkanı Mehmet Çelik okudu ve son aylarda Seyhan Belediyesi ile yaşanan sorunları çözdükleri müjdesini de verdi. Mehmet Çelik, Erdoğan-Şimşek'in ekonomik programının, işçi, kamu emekçisi ve emekli düşmanı, sermaye sınıfının saldırı programı olduğunu, esnek çalışmayı yaygınlaştıracağını, kıdem tazminatlarımızın gasp edileceğini söyledi ve şunları aktardı:

"Adana'da ekmek on lira oldu. Dolmuş 25 lira. Ulaşımından, suya, yediğimizden içtiğimize her şey zamlanırken bizim ücretlerimiz sadece yerinde saymıyor aynı zamanda yükselen enflasyon ve artan tüketim maddeleri karşısında eriyip duruyor... Gelin yıllardır kaybettirilen yoksulluk ve sefalet düzenine karşı insanca yaşayacak ücret, güvenceli iş güvenli gelecek mücadelesinde alanlarda, iş yerlerinde birleşelim."

"İnsanca yaşamak istiyoruz", "savaşa değil emekçiye bütçe" gibi sloganları atıldıktan sonra basın açıklamasına son verildi.

Suruç anmalarına polis saldırısı

Suruç Katliamı'nın 9. yılında birçok kentte anma yapıldı.

SGDF'nin (Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu) çağrısıyla Kobane ile dayanışmak ve çocuklara oyuncak götürmek için bir grup genç, Urfa'nın Suruç ilçesinde bulunan Amara Kültür Merkezi'nde, 20 Temmuz 2015 günü biraraya gelmiş; burada IŞİD'in bombalı saldırısı sonucunda 33 genç katledilmişti.

Anma için İstanbul-Kadıköy'de Suruç Aileleri İniyatifi'nin çağrısıyla Halitağa Caddesi'nde biraraya gelen çok sayıda kişi, "Kalplerimiz adalet için atsın" pankartını açtılar. Eylemde katliamda hayatını kaybedenlerin fotoğrafları taşındı. SGDF Eş Başkanı ve DEM Parti Milletvekili konuşmalar yaptılar; hapisshaneden mesaj gönderen Alp Altınörs ve Figen Yüksekdağ'ın mesajları okundu. Kitle anma sonrasında yürüyüşe geçince, polis saldırısı ile karşılaştı; çok sayıda kişi gözaltına alındı.

Akşam saatlerinde ise İstiklal Caddesi'nde toplanan gençlik örgütleri, Taksim'e yürüdüler. **"Suruç'un hesabı**

sorulacak" sloganıyla yürüyen kitle, devletin tüm engelleme çabalarına rağmen Taksim'e çıkmayı başardı. Meydanda slogan atmayı sürdüren gençler, polisin saldırısı ile darpedilerek gözaltına alındılar.

Ankara'da Konur Sokak'tan yürüyüşe geçen kitle de polis saldırısı ile gözaltına alındı. Gözaltılar daha sonra serbest bırakıldı.

İsviçre'de Suruç anması

İsviçre'nin Basel kentinde Suruç katliamının 9. yıldönümü için yürüyüş düzenlendi. Yürüyüş, ana caddelerden, şehrin en kalabalık yerlerinden geçerek yapıldı. Yürüyüş boyunca atılan sloganlar, öfke ve coşku doluydu. Yapılan konuşmalarda devletin katliamdaki payı lanetlendi. Tüm Suruç şehitlerinin ismi okunarak "Burada" dendi. Eylem, Suruç katliamının anlatıldığı konuşmalarla bitirildi.

Kahrolsun Faşist Diktatörlük
İsviçre PDD

Festivaller... Festivaller... Festivaller...

Hatay'da Evvel Temmuz Festivali

Antakya-Samandağ'da 11-14 Temmuz tarihleri arasında Evvel Temmuz Festivali yapıldı. Festivalde PDD ve çeşitli devrimci, demokrat kurumlar stand açtı. Yediveren Yayınları'ndan çıkan kitap ve broşürler, derginin çeşitli sayıları Samandağ halkıyla buluştu. Müzik grupları ve sanatçılar konserler verdiler.

Festivale kitlelerin katılımı yoğun olmakla birlikte geçen yıla oranla stantlara ilgi azalmıştı. Organizasyon bozukluğu, bu durumu daha sorunlu hale getirdi. Festivali 3. gün ziyarete gelen Samandağ'ın TİP'li Belediye Başkanı Emrah Karaçay'a organizasyona dair sorunlar ifade edildi. Karaçay, önümüzdeki yıl festivalin belediye kapsamına alınacağı ve sorunların giderileceği sözü verdi.

Festival kapsamında 14 Temmuz günü Harbiye'de de bir etkinlik düzenlendi. Etkinlikte, ekonomik sorunlar ve depremin etkileri konusunda panel yapıldı. Yerel sanatçılar şiir ve türkü dinletisi gerçekleştirdi. Grup Kaldırım Arapça, Kürtçe ve Türkçe türkülerle kitleyi coşturdu. Halaylar çekildi. Önümüzdeki yıl daha geniş sürecek bir festival düzenleme hedefi belirtildi. PDD, Harbiye'deki etkinlikte de stant açtı.

Ali İsmail Korkmaz anıldı

Gezi direnişi sırasında yitirdiğimiz Ali İsmail Korkmaz, ölümünün 11. yılında Antakya'da anıldı.

İlk anma mezarı başında gerçekleşti. Annesi Emel Korkmaz, babası Şahap Korkmaz ve abisi Gürkan Korkmaz

konuşma yaptılar. Ali İsmail'in insan ve doğa sevgisini, yardımseverliğini anlattılar. Ali İsmail'in ardından binlerce oğul ve kardeş edindiklerini

söylediler ve kendilerini yalnız bırakmayan herkese teşekkür ettiler.

Anmaya katılan DEM Parti Eşbaşkanı Tülay Hatimoğlu da bir konuşma yaptı. Konuşmasında, Gezi direnişinin önemini anlattı; Gezi'de hayatını kaybedenleri andı. Ali İsmail'in ailesinin sahiplenışı ve onu yaşatmak için yaptıkları için teşekkür etti.

Mezarlığın etrafı saatler öncesinden resmi ve sivil polisler tarafından çevrilmişti. Bu teröriste ortama rağmen Ali İsmail'i anmak isteyenler mezarlığa geldiler ve ona sahip çıktıklarını bir kez daha gösterdiler.

Ali İsmail öldüğünde yeni doğmuş olan yeğeni dahil tüm yeğenleri onun resminin olduğu tişörtlerle mezarı başındaydılar. Gözyaşları içinde Emel Anne'ye sarılıp, amcalarını, dayılarını andılar.

Akşam saatlerinde ise Defne Stadyumunda Ali İsmail'in anısına konser düzenlendi. Ali İsmail Korkmaz ve tüm Gezi şehitleri için saygı duruşu yapıldı. Ali İsmail Korkmaz Vakfı Müzik Grubu ve Cem Erdost İleri dinletisi sundular.

Ali İsmail'in ailesi kısa bir konuşma ile gelenleri selamladı. Birlikte türküler söylenip halaylar çekildi. Antakya halkı, Ali İsmail ve Gezi şehitlerini unutmadığını bir kez daha gösterdi.

Munzur Kültür ve Doğa Festivali

"Doğamızın ve İrademizin Gaspına İzin Vermiyoruz" şiarıyla düzenlenen 22. Munzur Festivali, 25 Temmuz'da Dersim Yeraltı Çarşısı üzerinde yapılan açılış etkinliği ile başladı.

Halayın ardından açılış konuşmasını Dersim Belediye Başkanı Cevdet Konak yaptı. Ardından DAD Başkanı Zeynel Kete ve DEM Parti Milletvekili Ayten Kordu konuştu. Etkinliğe kurum temsilcileri ve Dersim halkının yanı sıra, festival için diğer illerden gelenler de katıldı. Dersim'in ilçeleri Ovacık ve Hozat'ta da 26-27 Temmuz'da festival yapıldı.

Festival süresince Proleter Devrimci Duruş'un da aralarında olduğu kurumlar, standlarıyla yerlerini aldılar.

Dersim merkezde standımızı kurmak için, 24 Temmuz günü geldik. Festival dönemlerinde kalacak yer bulmak her dönem büyük bir sorun oluyordu. Kimi zaman festival komitesinin hazırladığı yerler yetersiz kaldı, kimi zaman da devlet, öğrenci yurtlarının kullanımını yasakladı. Bu yılki sorun daha büyüktü. Valiliğin keyfi yasaklarına, Tertip Komitesi de itirazsız uyum sağlamıştı.

Kalacak yer konusunda DEDEF başkanının valilikle görüştüğü, Aktuluk Mahallesi'ndeki Ehlibeit Kız Öğrenci Yurdu'nun ayarlandığı söylendi. Cüzi bir ücret karşılığında burada kalınacaktı. Fakat saat 22 civarında yurda vardığımızda, girişte kimliklerimizi istediler. Kayıt yapacaklarını düşünmüştük, meğerse GBT kontrolü yapıyorlarmış. Bilgilerimizi sisteme girdikten sonra, kendi aralarında "sabıka kayıtları var" diye konuştular; biraz beklememiz gerektiğini söylediler.

O sırada, İzmir'den geldiğini sonradan öğrendiğimiz DEDEF üyeleri geldi. O grubun işlemlerine başladılar. Vakit ilerleyince, bizi neden beklettiklerini sorduk. DEDEF başkanının geldiğimizden haberi olduğunu, onunla görüşmeleri gerektiğini anlattık. Memur bir telefon görüşmesi daha yaptıktan sonra, İzmir'den gelen ve avukat olan dernek başkanı ile birlikte bizi ayrı bir odaya aldılar. Sabıka kaydımız olduğunu, yurt talimatları ve valilikten gelen emir nedeniyle içeri alamayacaklarını söylediler. Avukat arkadaş

da, biz de sabıka kaydının böyle bir konuda engel yaratmayacağını, soruşturma geçirmiş olmanın bir engel oluşturmadığını; üstelik şehre girerken bir çok kontrol noktasından sorunsuzca geçtiğimizi belirttik. Ücret verilip kalınan bir yerde bu keyfi uygulamaya tepki gösterdik. Yurt görevlisi, talimatların böyle olduğunu ısrarla tekrar etti. Avukat bu konuda yazılı belge istedi. Memur ise veremeyeceğini söyledi. Biz ısrar edince "DEDEF tarafından yazılı bir başvuru yok, ben de yazılı belge veremem" dedi. Adli sicil kaydımız var diye bizi içeriye almadıklarını gelenlere anlattık. Haliyle buraya gelenlerin birçoğu benzer durumda olabilirdi. Nitekim biz beklerken, İzmir'den gelen 4 kişiyi de aynı gerekçeyle geri çevirmişler. Avukatla da konuşarak, gecenin o saatinde şehir merkezine geri döndük.

Avukat arkadaş DEDEF Genel Başkanı ile görüştü; valiliğin bu konudaki dayatmasını DEDEF başkanının, "sorun olmaz" diyerek kabul ettiğini öğrendik. Bu "güvence"nin neye göre verildiğini sorduk. Üstelik her yıl festival öncesinde buna benzer birçok problem yaşandığı halde...

Bugüne kadar bu tür festivallerde Tertip Komitesi'nin, kurum başkanlarının devletin baskıları karşısında geri adım attığı pek çok örnek yaşanmıştı. Bu da onların arasına eklendi. Kalacak yer ayarlanması gibi basit bir konuda, kurum yöneticilerinin geri adımı, pek çok kişiyi etkiledi.

Bir yasak haberi de müzik gruplarına ilişkin olarak geldi. Tunceli Emniyet Müdürlüğü, Grup İsyen Ateşi ve Grup Yorum'un yasaklandığını bildirdi. Üstelik Grup İsyen Ateşi ve Grup Yorum, etkinlik programında yer almıyordu. Son iki yıldır Grup Yorum ve Grup İsyen Ateşi yasaklanıyor, hatta Grup İsyen Ateşi üyeleri şehir merkezinde gözaltına alınarak il dışına çıkartılmıştı.

Munzur Festivali'nin 3. gününde Ovacık'ta yapılacak etkinlik öncesinde kurulan standlara polis baskısı yaşandı.

Proleter Devrimci Duruş ve Çağrı dergilerinin konser alanına stand kurmasından bir süre sonra, sivil polisler gelerek yayınları incelediler. Yayınların yasaklı olup olmadığını, izin alınıp alınmadığını sorguladılar. Yaklaşık yarım saat boyunca itiraz edecek, yasaklayacak bir unsur bulmaya çalıştılar. Özellikle Kaypakkaya resimlerinin olduğu yayınlara yoğunlaştılar.

Herhangi bir şey bulamayınca bu kez de Ovacık Belediyesi'ne izin başvurusu olmadığını söyleyip standı kapattırmaya çalıştılar. Böyle bir müdahalede bulunamayacaklarını, festivalin gerçekleştiği her alanda standlarımızı açtığımızı söyledik ve standı kaldırmayı reddettik. En sonunda, standların konser alanında bulunmasının yasak olduğunu, konser girişine alınmasını söyleyince, konserin giriş noktasına standımızı taşıdık. Bu süreç boyunca etrafta bulunan insanlar da polise tepki gösterdi, bize destek olan konuşmalar yaptılar.

Festivaller... Festivaller... Festivaller...

1. Şavşat Kültür Sanat Şenliği

1.Şavşat Kültür Sanat Şenliği 3 günlük dolu dolu programıyla ve zengin içeriğiyle hem gelenlerin beğeni-sini kazandı, hem de farklı kurumların ortak hareket edebilme, ortak bir dil yaratabilme ve ortak bir gelecek hayal edebilme bilincini aşılması bakımından umut verici oldu.

Şenliğin ilk günü olan **9 Ağustos akşamı Şavşat Belediye Pasajı üzerindeki parkta "Yaşam Alanlarımızı Savunmak" başlığıyla bir panel yaptık.** Cerattepe davasıyla adını duyduğumuz Yeşil Artvin Derneği Başkanı Nur Neşe Karahan, Doç. Dr. Oğuz Kurdoğlu, Metalürji Yüksek Mühendisi Cemalettin Küçük ve Av. Halis Yıldırım'ın katılımıyla gerçekleşen panelde, Şavşat ve Artvin'i bekleyen madencilik ve RES (Rüzgar Elektrik Santrali) tehlikelerine vurgu yapılırken, orman katliamı ve HES'lerle (Hidro Elektrik Santrali) doğaya verilen zararlar hatırlatıldı ve bunların karşısında durabilmek için mücadeleli ortaklaşmanın ve büyütmenin kaçınılmaz olduğuna vurgu yapıldı.

Daha sonra Dr. Erdoğan Altun ve Doç. Dr. Fatih Artvinli'nin katılımıyla "Dağlardan Denize Artvin" kitabı üzerine söyleşi oldu. Etkinlik davul zurna eşliğinde çekilen halaylarla bitirildi.

Şenliğin 2. günü yine halaylarla başladı. **Yöresel sanatçılar Nahit Akdemir ve Cansu Keskin sahne aldı. Fındıklı Belediyesi Kadın Korosu Murat Tokdemir ve Ufuk Çoban eşliğinde çok güzel bir dinleti sundu.** Kutup Yıldızı'nın bestesi olan "Yürü Bre Hızır Paşa"yı da başarıyla seslendiren koro, günün yıldızı oldu. Şair dostumuz Kıymet Neriman Güngüt, Hasan Hüseyin'den "Soluk Soluğa" ve Necati Siyahkan'dan "Nataşa" şiirlerini okudu. Ardından Murat Tokdemir'le birlikte bir Adnan Yücel klasiği olan "Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek"ten bölümlerin okunması, çok beğeni topladı.

Uğur Ural yöresel deyiş ve oyunlarla şenliğe renk kattı. Sonrasında Gürcistan'dan gelen dostumuz Maria Abashidze Gürcüce ve Lazca ezgiler sundu.

Şenliğin 3. ve son günü Turgay Demir ve Ayhan Altun'un davul-zurnası eşliğinde çekilen halaylardan sonra sırasıyla Cansu Yolcu, yöresel sanatçılar Neslihan Özeltun ve Filiz Yıldırım türkülerini söyledi. Şenliğin finali Abbas Şahin ve peşinden de herkesin beklediği Niyazi Koyuncu ile yapıldı...

Bir bütün olarak bu şenliğin hazırlanışından sahnelenmesine damgasını vuranlardan ilki komite bileşimindeki kardeşlik ve uyum idi. Bir diğeri de şenlik kapsamında düzenlenen çocuk etkinliğindeki çocukların yüzündeki ışıltıydı. Zira "nedir sosyalizm" diye soranlara verilecek en iyi yanıt çocukların kaygısız gülen gözleridir...

Şenlik alanında 2 gün boyunca PDD olarak stant açtık. Birçok insan standı ziyaret etti. Özellikle Devrim Kartalı, 12 Eylül, Kutup Yıldızı ve İşkencede Direnme Savaşı kitapları ilgi gördü...

Şavşat Kültür ve Sanat Evi yakın zamanda kuruldu. Belediye'nin, geleneksel olarak her yıl yapılan Sahara Festivali'ni "tasarruf tedbirleri kararname"si" bahane ederek iptal etmesi üzerine, bir şenlik yapma fikri, kapsamı genişletilerek tasarlandı. Bir toplantı yapılarak hazırlık komitesi kuruldu. Komitede biz de yer alarak, aktif bir biçimde şenliğin gerçekleşmesine katkıda bulunduk. Şavşat'taki kitle örgütleri, sendikalar, odalar vb kurumlara

çağrı yaparak bir toplantı gerçekleştirdik ve bu toplantıda komitenin bileşimini ve kapsamını genişlettik.

Sonrasında programın yapısını, sahne planlamasını, teknik işleri ve çıkabilecek aksaklıkları eni-konumaya yatırdık ve planlamasını yaptık. Komite içinde görev dağılımı yapıldı ve işe koyulduk. Oldukça yorucu bir hazırlık sürecinin ardından, binlerce insanın katıldığı şenliğimizi gerçekleştirdik.

Şenlik sonrası, sabah erkenden alanda mıntika temizliği yaptık. Devasa bir çöp birikmişti. Festival sırasında dağıtılan torbalara çöpler konulmuştu ama birçok yerde dağınık çöpler de vardı. Bunları topladık ve alanı tertemiz teslim ettik. Bir şeye nasıl başladığının ve yaptığının kadar, nasıl bitirdiğinin de önemlidir zira.

Açılışta "İstiklal Marşı" okunması gibi yanlışlar da oldu. "Kitlelerden ve farklı çevrelerden 'neden istiklal marşı okunmadı', 'Atatürk ve bayrak yoktu' gibi sorular gelebilir" diyerek bunu savunmak doğru değildi. **Devrimci kurumların etkinlikleri, devrim ve sosyalizm mücadelesinde şehit düşenler için saygı duruşu ile başlamalıdır.** Açılışa İstiklal Marşı'yla başlamak şovenizme hizmet eder. Uluslaşmanın bir gereği olarak 'bizim de ulusal marşımız olsun' dürtüsüne uyumlu biçimde Türklük ve Müslümanlık muhteva eden bu marş, 12 Eylül yıllarında devrimci tutsaklar üzerinde bir yaptırım aracına dönüşmüştür. Yoldaşlarımız buna uymadığı için aylarca hücrelerde tutuldu. Bu düşüncelerimizi ifade ettik ve "muhalefet şerhi"imizi koyduk.

Şenliğin en önemli yönü; **Şavşat'ta bulunan devrimci, demokrat kurum ve kişilerin ortak hareket etmesi, devrimci dayanışma ve birlikteliğin güzel bir örneğini sunmasıydı.** Omuz omuza verildiğinde çok güzel organizasyonların yapılabileceğini, çok iyi eserlerin ortaya çıkabileceğini somut olarak göstermiş oldu. Sınırlı olanaklarla ve sıkışmış bir zaman diliminde çok iyi bir şenlik yapılabildi ve şenliğe katılan kitleyi hem eğitti, hem eğlendirdi. Şenliğin ortak bir şekilde yapılması ayrıca taktir topladı, gelecek adına umut verdi.

Şenlik sonrasında bunun bir organizasyonla sınırlı kalmaması, sürekliliğinin sağlanması üzerine toplantı yaptık. Bölgemizde başta maden arama çalışmaları olmak üzere tekellerin doğayı tahrip eden pek çok girişimi sözkonusuydu. Her tür soruna karşı ortak hareket edeceğimiz bir kurumun oluşması önemliydi. Bu konuda hemfikirlik oluştu ve **Şavşat Emek ve Demokrasi Platformu kuruldu.** Şenliğin yarattığı en önemli kazanımın, böyle bir platformun kurulmasına zemin hazırlaması olduğunu söyleyebiliriz. Önümüzdeki yıl daha iyi şenlikler organize edeceğimize inanıyoruz. Dahası, yıl boyunca çıkacak sorunlara birleşik tarzda müdahale edeceğimizden dolayı daha umutluyuz.

Şavşat PDD

Rize-Fındıklı festivali

Fındıklı'da Viçe-fest "Yeşil Altın Gümüş Deniz Festivali", 15 Ağustos günü başladı. Festivalin ilk günü Tahiroğlu Köprüsü'nden festival alanına yürüyüş gerçekleştirildi. Fındıklı Belediye Başkanı Ercüment Cervatoğlu'nun konuşmasının ardından bir panel düzenlendi.

Festivalde Yediveren Yayınları olarak standımızı açtık. Ayrıca Yay-Koop ve yerel yazar ve şairlerin de standları festival alanında yerlerini aldılar. Standımıza ilgi yoğundu. Devrim Kartalı, 12 Eylül, Tasfiyecilik Üzerine kitapları en çok satılan kitaplar oldu.

Festival, çeşitli etkinliklerle 25 Ağustos gününe kadar devam etti. Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da **Fındıklı'nın köylerinde etkinlikler düzenlendi. Bu yıl yerel sanatçılar ağırlıklıydı.** Korhan Özyıldız, Ayşenur Kolivar türküleriyle, Musa karaalioğlu ve İbrahim Karaca şiirleriyle kitleyi coşturdu. Son gün sahne alan Hüseyin Turan ve Selçuk Bağcı konserleri yağın yoğun yağmurdan dolayı yarım kaldı.

Festivalin son gününde PDD okurları Kızıldere'de şehit düşen Cihan Alptekin'in ailesini ve mezarını ziyaret ettiler. Rize'nin Ardeşen ilçesi Yeniol (Oce) köyünde oturan Cihan Alptekin'in ablası, eniştesi ve yeğenleriyle sohbet edildi, ardından mezarı başında saygı duruşunda bulunuldu; Cihan Alptekin'in Deniz Gezmiş'le yoldaşlığı ve mücadelesi üzerine kısa bir konuşma yapıldı.

Arhavi'de madene karşı eylem

Fındıklı'da festival sürerken, Fındıklı'nın komşusu **Artvin'e bağlı Arhavi'de, madenlere karşı yürüyüşler düzenlendi.** Fındıklı dahil pek çok ilçede destek ve dayanışma eylemleri yapıldı.

Artvin'de Hopa ve Arhavi ilçelerinde toplam 10 köyde maden arama ihalesi, 27 Temmuz günü Cengiz Holding'e bağlı Eti Bakır AŞ'ye verilince halk büyük tepki göstermişti. Artvinliler, Cengiz Holding'in Cerattepe'de yapmak istediği maden ocağına karşı yıllarca mücadele vermiş ve bu mücadele sonucunda Cengiz Holding'i Cerattepe'den çıkarmayı başarmıştı.

24 Ağustos Cumartesi günü, Arhavi köylerinde Cengiz Holding'e verilen maden ihalelerine karşı protesto eylemleri gerçekleşti. Ardından Arhavi Meydanında toplanan halk, yağmura rağmen madene karşı tepkilerini ortaya koydular.

Eyleme Fındıklı ve yakın ilçelerden de katılanlar oldu. Arhavi'nin AKP'li belediye başkanı bile, kitlenin bu tepkisi üzerine maden arama ruhsatı verilmesine karşı olduğunu söylemek zorunda kaldı.

Eylemde, çeşitli kitle örgütü temsilcileri de konuşma yaptılar; geçmişten bu yana madene karşı eylemleri hatırlatıp, bu kez de geçit vermeyeceklerini söylediler.

Eyleme Fındıklı ve Şavşat'tan PDD okurları da katıldı.

Hapishanelerdeki baskılar sürüyor

Son dönemin saldırı biçimi ise tahliyeleri engellemek ve infazları yakmak olarak karşımıza çıkıyor. Tahliye olması gereken tutsaklar İdare ve Gözlem Heyetleri'nin raporlarıyla bırakılmıyor. Tutsakların itirazları ise reddediliyor. Keyfi gerekçelerle tutsaklara disiplin cezaları veriliyor. Kitap-dergi sınırlamaları, mektup sansürlemeleri, görüş kısıtlamaları artıyor.

İnfaz süresinin tamamlanmasına 74 gün kala, kanser hastası olduğu için tahliye edilen hasta tutsak **Ali Yaşa** tedavi gördüğü Finlandiya'da 12 Temmuz'da yaşamını yitirdi.

Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nde tutsak olan **Ramazan Karataş**'ın tahliyesi 3. kez ertelendi. 1993 yılında tutuklanan Karataş'a İdare ve Gözlem Kurulu (İGK) "pişman olmama" ve "örgüte bağlılık" gerekçelerini tebliğ ederek 6 ay süreyle tahliyesini engelledi.

30 yıldır tutsak olan şair **İlhan Çomak**'ın tahliyesi ne saatler kala İGK kararı ile ertelendi. Çomak 9 yıldır Silivri Hapishanesi'nde kalıyordu.

Ahlat T Tipi Hapishanesi'nde kalan **Naif İşçi**'nin tahliyesi İGK tarafından 1 Ağustos'ta "pişmanlık göstermediği" gerekçesiyle 5. kez ertelendi.

Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli **Nevzat Akbulak**'ın tahliyesi de yine aynı gerekçeyle 3. kez ertelendi. Akbulak'ın infazı 2023 yılında tamamlanmıştı.

İzmir 3 Nolu Yüksek Güvenlikli Hapishane'de kalan ve İHD'nin ağır hastalar listesinde yer alan 30 yıllık tutsak **Cengiz Eker** de, infaz süresi 2023'de dolmasına rağmen "iyi halli" olmadığı gerekçesiyle tahliye edilmedi.

Bolu F Tipi Hapishane'de kalan **Salih Adam**, 2023'te tahliye olması gerekirken İGK tarafından bırakılmadı. Bolu'da 20'ye yakın tutsağın bu durumda olduğu öğrenildi.

İzmir Şakran Hapishanesi'nde kalan 31 kadın tutsağa Kobane'nin yıldönümü olan 19 Temmuz'da Kürtçe müzik eşliğinde halay çektikleri, slogan atıp zılgıt çektikleri gerekçesiyle iletişim ve görüş yasağı cezaları verildi. Ceza verilenler arasında 32 yıldır tutsak olan **Gülen Bilen** de bulunuyor. Ailesi bu ceza yüzünden Bilen'in tahliyesinin ertelenmesinden endişe ediyor.

31 yıldır tutsak olan **Ali Rıza Erdem** Tekirdağ Yüksek Güvenlikli Hapishane'den, 30 yıllık tutsak **Şükrü Akbaş** Kocaeli 2 Nolu Hapishane'den tahliye oldu.

Ağır hasta tutsakların tedavileri engellenmeye devam ediyor. Serbest bırakılmaları bir yana, ilaçları verilmiyor, muayene olmak istediklerinde hastanelere gidemiyorlar. Kelepçeli muayene ve onursuz arama dayatması yüzünden hastalıklar artıyor.

İHD İzmir Şubesi yaptığı açıklamada, Metris R Tipi Hapishane'de kalan koah hastası **Abdülkadir Kuday**'in hapishanede hastalığa yakalandığını belirtilerek tedavisinin dışarıda devam etmesini istedi. Ankara İHD, yüzde 96 engelli olan 75 yaşındaki tutsak **Süleyman Sabri Mavi**'nin derhal serbest bırakılmasını istedi. Batman Beşiri T Tipi'nde tutulan **Mehmet Emin Çam**'a ilaçlarının verilmediği açıklandı. 24 Mayıs'ta kalp krizi geçiren ve hastaneye kaldırılan Çam'ın anjiyo olduktan sonra 27 Mayıs'ta hapishaneye geri götürüldüğü, ömür boyu ilaç kullanmak zorunda olduğu halde ilaçlarının verilmediği öğrenildi.

İHD İstanbul Şubesi, Bakırköy Kadın Hapishanesi'nde kalan hasta tutsak **Şivekar Atas**'ın tahliyesini istedi. Atas, 2 yıl ameliyat olmayı bekledikten sonra 8 ay önce ameliyat edilmişti. Açıklamada, Marmara hapishanelerinde Nisan ayında 365, Mayıs ayında 829, Haziran ayında 189 hak ihlali şikayetinin olduğu belirtildi.

Felçli olan **Serdal Yıldırım** ise 6 yıldır tutulduğu Metris R Tipi Hapishane'den tahliye edildi. 2009'da trafik kazası geçiren Yıldırım, "cezaevinde kalamaz" raporlarına rağmen tahliye edilmemişti.

Erzincan T Tipi Hapishane'de kalan **Serdar Kayhan** ise kelepçeli muayene dayatması yüzünden hastaneye gidemediğini duyurdu.

Tutsakların tedavi süreçleri işkenceye dönüştürülüyor. Adli Tıp Kurumu'na rapor için gitmek isteyenlere, hastanelerde doktorlar "hapishanede kalmasına engel yoktur" belgeleri düzenliyorlar.

Açlık grevinde olan **Rezzan Şengül** ve **Vedat Doğan** için ÖHD, ÇHD, İHD ve TİHV 15 Ağustos'ta ortak açıklama yaptı. Kırşehir Hapishanesi'nden havalandırmanın olduğu bir hapishaneye sevk talebiyle açlık grevine başlayan tutsaklar, yüzüzlü günleri geride bıraktı. Açlık grevindelerinin ihtiyaçlarının karşılanması da istenirken, sevklerin bir an önce yapılması belirtildi. Tutsakların sağlık sorunlarının her geçen gün ağırlaştığı vurgulandı.

Şırnak T Tipi Hapishanesi'nde tutsakların Kürtçe konuşmasının yasaklandığı avukatlar tarafından açıklandı. Keza yakınlarıyla sarılma, avukat görüşlerinde kağıt kalem bulundurma da yasaklar arasında. Bafra T Tipi hapishanesini ziyaret eden İHD ve ÖHD üyesi avukatlar, Kürtçe şiir yazdıkları için iki tutsağa hücre cezası verildiğini açıkladılar. Kocaeli Hapishanesi'nde tutsaklara, arama sırasında gardiyanların sözlü ve fiziki saldırıda bulunuldu. Avukatlar tarafından yapılan ziyaretin ardından, saldırılar ile ilgili suç duyurusu yapılacak. Tutsakların darp raporu istemleri doktorlar tarafından reddedildi.

Marmara Hapishanesi'nde Gezi Direnişi'nin yıldönümünde anma yapan 10 tutsağa disiplin cezası verildi. Tutsakların yaptığı itirazlar reddedildi. Çorlu Hapishanesi'ni ziyaret eden avukatlar, tutsakların ağırlaştırılmış müebbet alan tutsaklarla aynı koşullarda tutulduklarını açıkladılar.

Adana İHD'de hapishaneler için açıklama

İnsan Hakları Derneği Adana Şubesi, her altı ayda bir açıkladığı hapishaneler raporunu, 5 ağustos 2024 günü, İHD binasında kamuoyuna sundu. Açıklamayı İHD Adana Şube Yönetim Kurulu Üyesi Avukat Aziz Sarı okudu. Açıklamaya çok sayıda dernek, parti, dergi temsilcileri, tutsak yakınları ve izleyiciler katıldı. Avukat Sarı, raporu, Adana Kürkçüler 1 ve 2 Nolu F Tipi Hapishaneleri, Osmaniye 1 ve 2 Nolu T Tipi Hapishaneleri ve Suluca 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Hapishane'de tutulan siyasi tutsakların avukatları aracılığıyla yaptıkları görüşmelerden; tutsaklarla görüşen aile ve yakınlarından; tutsakların dışarıya yazdıkları mektup ve faxlardan edindikleri bilgiler üzerine hazırladıklarını dile getirdi. Hapishanelerdeki insanlık dışı uygulamaların, fiziki ve psikolojik işkencelerin ne kadar arttığını gösteren bu açıklamalar, tutsakların 12 Eylül uygulamalarıyla karşılaştıklarını göstermesi bakımından da önemli

Tutsaklarla görüşmeleri sonrasında İHD Avukatlar Heyeti'nin talepleri incelendiğinde bu durum açıkça görülebilmektedir. Örneğin, tutsaklar ailelerinin yaşadığı bölgelere çok uzak olan hapishanelere sürgün edilmekte, bu uygulama tutsak ailelerini ekonomik ve sağlık olarak zor duruma sokmakta ve derin üzüntüler yaşatmaktadır. Bu nedenle avukatlar heyeti, bu uygulamanın kaldırılması gerektiğini, yanısıra tutsaklarla

telefonla görüşme hakkının genişletilmesini istemektedir. Çok sayıda ağır hasta tutsağın derhal serbest bırakılmalarını talep etmektedirler. Hapsedilen tutsaklar ölüme terk edilmiştir. Avukatların sağlıkla ilgili dile getirdiği "Hapishanelerin denetiminde başta meslek kuruluşları ve insan hakları örgütleri olmak üzere ilgili kuruluşların yer alacakları şekilde yasal düzenlemeler yapılmalı, hapishanelerde sağlık personeli sayısı artırılmalı, hastaların havasız, kışın soğuk yazın sıcak ringler ile hastaneye sevk edilmesi, hastane önlerinde ringlerde saatlerce bekletilmesi uygulamalarına son verilmeli, tek kişilik ringler kaldırılmalı ve ağır hastalar ambulansla hastanelere getirilmelidir" şeklindeki talepler dikkate alınmalı ve uygulamaya sokulmalıdır.

Siyasi tutsaklar her çeşit harfle ifade edilen hapishanelerde ağır tecrit altındadır. Sözde Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri aracılığıyla her tutsak neredeyse müebbet hapse mahkûm edilmektedir. Artık zaten hak-hukuk tanımayan mahkemelerin kararları bile yok sayılmakta, günü dolup tahliye edilmesi gereken tutsakların yattığı günler hiçe sayılıp tutsağın pişmanlık duyması istenmekte, onur kırıcı uygulamalara uyması emredilmekte, iyi hal mülakatları yapılarak keyfi bir şekilde 'dışarı çıkamaz' denilebilmektedir. Raporda açıklandığı üzere tutsakların dergi ve kitap okuma, haberleşme hakları yok sayılmakta, mektupları ya verilmemekte ya da zamanında okumalarına engel olunmaktadır. İnsanlık dışı bir uygulama olan ağır içi aramalar bütün hızıyla sürmekte, bu uygulamayı kabul etmeyenler üzerinde her tür baskı ve işkence uygulanmaktadır.

Açıklamada son olarak "Tüm cezaevlerinde yaşananlara, hak ihlallerine, sağlığa erişim engellerine karşı, Adalet Bakanlığı'nı, ilgili tüm kurum ve kuruluşları görev davet ediyoruz" denildi.

☆ 1 Eylül 1939- II. Emperyalist Paylaşım Savaşı başladı

Faşist Hitler Almanyası, Polonya'ya girerek II. paylaşım savaşını başlattı. Daha sonra Sovyetler Birliği tarafından "dünya barış günü" olarak ilan edildi ve kutlandı.

☆ 1 Eylül 1987- 12 Eylül tutsak ailelerinin örgütlenmesinde aktif yer alan Didar Şensoy, tutsaklar için yapılan bir eylem sırasında yaşamını yitirdi.

☆ 2 Eylül 1969- Vietnam devriminin önderi Ho Chi Minh yaşamını kaybetti.

Gençliğinde Fransa'da yaşayan ve Fransız Komünist Partisi'nin kurucuları arasında yer alan Ho Chi Minh'in önderliğinde savaşan Vietnam halkı, önce Fransız sonra da Amerikan işgalcileri ülkesinden kovmayı başardı.

☆ 6-7 Eylül 1955- İstanbul ve İzmir'de ırkçı saldırılar ile azınlıklar üzerinde terör estirildi. Bu, kontrgerillanın ilk eylemlerinden biriydi.

☆ 8 Eylül 1943- Çekoslovak yazar Julius Fučík, Nazi kamplarında idam edildi.

☆ 9 Eylül 1976- Çin devriminin önderi Mao Zedung öldü.

☆ 10 Eylül 1920- Türkiye Komünist Partisi kuruldu.

Bakü'de Mustafa Suphi önderliğinde toplanan Türkiye'li komünistler, 15 ayrı örgütten 75 delegeyle Türkiye Komünist Partisi'ni kurdular. TKP, kurulduğu aşamada işçi sınıfı ve köylülük içerisinde azımsanmayacak bir güce sahipti. Partinin kurulmasından sonra, partiyi bizzat ülke topraklarında örgütlemek üzere Sovyetler Birliği'nden

ülkeye giriş yapan Mustafa Suphi ve 15 yoldaşı, Kemalist burjuvazi tarafından Karadeniz'de boğdurularak katledildiler. M.Suphi'lerin katledilmesinden sonra TKP, revizyonizmin egemen olduğu bir zemine çekilerek Kemalist burjuvazinin bir uzantısı haline getirildi.

☆ 11 Eylül 1973- Şili'de askeri faşist darbe

Amerikan emperyalizmi, Şili'de General Pinochet liderliğinde darbe gerçekleştirdi. Sol koalisyonun başında olan Devlet Başkanı Allende, teslim olmayı reddedince, sarayında katledildi. 36 bin kişi işkencelerde ve sokak infazlarında öldürüldü.

☆ 12 Eylül 1977- Güney Afrika Cumhuriyeti'nde ırkçı yönetime karşı silahlı direnişin lideri Steve Bico işkenceyle öldürüldü.

☆ 14 Eylül 1973- Victor Jara katledildi.

Devrimci bir sanatçı olan Jara, Şili'deki faşist darbenin ertesi günü on binlerce insanın doldurulduğu ve işkenceden geçirildiği Santiago Stadyumu'nda direniş şarkıları çaldı. Bunu engellemeye çalışan faşistler, Jara'nın ellerini kırdı. Ancak Jara şarkılarını söylemeye ve söyletmeye devam etti, bunun üzerine darbeciler tarafından katledildi.

☆ 16 Eylül 1976- DGM Direnişi

İşçilerin büyük direnişiyle karşılaşan DGM'ler, açılmadan kapanmak zorunda kaldı. DGM direnişi, '70'li yıllarda yükselen işçi hareketinin siyasal bir eylemiydi. Demokratik hakların mücadele ile kazanılmasında iyi bir örnek oldu.

☆ 16 Eylül 2016- Demokrat aydın-sanatçı Tarrık Akan yaşamını yitirdi.

☆ 20 Eylül 1985- Ruhi Su öldü.

Halk müziğinin usta yorumcusu, bestecisi, halk türkülerini araştırmaları yapan üretken bir sanatçı ve hocaydı. İlerici aydın özelliğinden dolayı beş yıl tutsak kaldı, işsizlikle, açlıkla boğuştu. 12 Eylül döneminde tedavi olmak için yurtdışına gitmek istediğinde pasaport alamadı. 73 yaşında ölüme terk edildi. Mezarına defalarca saldırılar düzenlendi.

☆ 20 Eylül 1992- Kürt aydın Musa Anter katledildi.

9 Eylül 1984- Yılmaz Güney yaşamını yitirdi

Türkiye Devrimci Hareketi'nin ender sanatçılarından biridir. Sinema salonlarında bilet satışıyla başlayan sanat hayatı, Fransa'da Cannes Film Festivali'nde taçlandırılan bir başarıya dönüşmüştür.

Kendi deyimiyle "sanatı bir silah gibi" kullandı. Halkın yaşadığı yoksulluğun, sömürünün, baskının içinde geliyordu. "Asıl dayanağımız kendi topraklarımızdır. Umut kendi topraklarımızda ve kendi halkımızdadır" diyordu. Eserlerinin düşündürülen, sorgulatan, dönüştüren ve yol gösteren özelliği, kaynağını buradan alıyordu. Tüm filmlerinin ortak paydası UMUT'tu. Umut ise devrimde, sosyalizmdeydi.

Bu yüzden faşizmin ona saldırıları hiç bitmedi. Filmleri yasaklandı, yakıldı. Yaşamının 12 yılını cezaevlerinde geçirdi. Fakat o, duvarlardan taşan bir yaratıcılıkla senaryo, öykü, roman yazdı, cezaevindeyken dışardaki filmlerini yönetti. 12 Eylül yıllarında cezaevinden firar ederek Fransa'ya kaçtı ve yaşamını burada sürdürdü. Yol ve Duvar filmlerini bu dönemde yaptı. Yol filmi, Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülü aldı. Ama yıllarca Türkiye'de yasaktı.

Ağır cezaevi koşulları sağlığını aşırı derecede bozmuştu, kansere yakalandı. 1984 yılında hastalığı yenemeyerek genç yaşta ve en verimli yıllarında aramızdan ayrıldı. "Beni komünarların battaniyesine sarın" demişti. Şimdi Paris'te komünarların yanında yatıyor.

☆ 21 Eylül 1995- Buca Cezaevi katliamı

Devletin kolluk güçleri, hak gasplarına karşı direnen tutsaklara saldırıp, 4 DHKP savaşçısını katletti.

☆ 23 Eylül 1973- Şilili ozan Pablo Neruda öldü.

☆ 22 Eylül 1976- Profilo direnişi

DGM direnişinde güçlü biçimde katılan Profilo fabrikasında 17 işçi işten atıldı. Şalterler bu sefer işçi kıyımı için durdu. Profilo'da işgal başladı. Polis saldırısı karşısında kapılar kapatılarak kaynaklandı. Bir işçi polis kurşunuyla öldü. İçeride işçiler, dışarıda destekçi güçler büyük bir direniş gerçekleştirdiler.

☆ 24 Eylül 1969- '68 hareketinin önderlerinden Taylan Özgür polis tarafından katledildi.

☆ 25 Eylül 1996- Diyarbakır Cezaevi katliamı

'96 Ölüm Orucu eyleminin hemen ardından, MGK kararıyla Diyarbakır cezaevine saldıran devlet, 9 yurtsever tutsağı katletti.

☆ 25 Eylül 2012- Halk ozanı Neşat Ertaş öldü.

☆ 26 Eylül 1999- Ulucanlar Cezaevi'nde katliam

Devlet, F tipleri hücrelere geçişin ilk provasını Ulucanlar'da yaptı. 10 devrimci tutsak, işkence ile katledilirken, birçoğu da ağır yaralandı. Tutsaklar yoğun işkenceler altında başka cezaevlerine sürgüne gönderildiler.

☆ 27 Eylül 2013- İlerici aydın-sanatçı Tuncel Kurtiz öldü.

☆ 28 Eylül 1864- I. Enternasyonal kuruldu

☆ 29 Eylül 2018- TKİP kurucularından Teslim Demir yaşamını yitirdi.

29 Eylül 1902- Maden işçilerinin direnişini anlatan Germinal'in yazarı Emile Zola öldü

Eylül ayında şehit düşen ihtilalci komünistler

8 Eylül 1981- Selma Aybal

Genç yaşta Osman'ın ve Fatih'in iyi bir öğrencisi olmuştu. Baskı komitesinde çalışan Selma, darbenin en zor ve karanlık günlerinde dahi, fabrikaları, emekçileri yoksun bırakmadığı ihtilalcilerin bildirilerinden... Yıllar sonra TİKB kurşunuyla cezalandırılacak olan hain Adil Özbek'in yardımıyla pusu kurmuştu polisler. Yaralı halde işkenceye aldılar Selma'yı. İşkence tezgahunda bir ihtilalci komünist gibi yaşamını soludu.

9 Eylül 1979- Vedat Çataltepe

Vedat da Selma gibi 18 yaşındaydı, faşistlere karşı mahallesini korurken, bir bekçi tarafından öldürüldü.

29 Eylül 1980- Osman Yaşar Yoldaşcan

Etkisi halen süren faşist darbe: 12 EYLÜL

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bugüne, yedi askeri darbe ve darbe girişiminin yaşandığı saptanmış durumda. En son 15 Temmuz'la birlikte ortalama 10 yılda bir askeri darbe veya müdahalelerle karşı karşıya kalındı. (Sivil darbeleri bir kenara bırakıyoruz)

12 Eylül askeri faşist darbesi, bunlar içinde en açık ve en etkili olanıdır. Bugün hala 12 Eylül Anayasası hüküm sürmekte, daha önemlisi zihniyeti devam etmektedir.

12 Eylül'ün arkasında ABD'nin yer aldığı bugün tüm çıplaklığı ile biliniyor. 12 Eylül sabahı ABD yetkililerinin "bizim oğlanlar başardı" sözü, adeta bir klişe oldu. Zaten CIA'nın 20-30 yıllık belgeleri ifşa etmesi üzerine, belgeleri 2012'de yayınlandı.

12 Eylül askeri faşist cuntanın tezgahlanmasının ardında nelerin yattığını görebilmek için, o dönem bölgemizde ve ülkemizde yaşananları iyi bilmek gerekiyor.

1979 yılında İran'da Şah rejiminin yıkılması ile ABD, Ortadoğu'da en önemli jandarmalarından birini kaybetmiş oldu. Diğer "jandarması" Türkiye ise, başta işçi sınıfı olmak üzere toplumsal muhalefetin yükselişe geçtiği en

kritik günlerini yaşıyordu.

Günlerden 29 Eylül 1980! Yer, İstanbul-Bağcılar yokuşu... Birazdan yeni bir tarih yazılacak, iki sınıf karşı karşıya gelecek... Güçler ve silahlar eşit değil, ama olsun! Sayı ve silah yönünden bir hayli üstün taraf, eskiyi, yani burjuvaziyi temsil ederken; karşısında iki ondörtlü ve bir bombasıyla tek kişilik bir ordu yeniyi, yani proletaryayı temsil ediyor...

Çekildiği inşaatı bilinç ve çelikten iradesiyle granitten bir kaleye dönüştürüyor Osman Yaşar Yolbaşcan. Kalede elindeki namlu şimşek gibi patladığında, zulüm ve sömürü düzeninin kolluk güçleri sünepe gibi yere yapıyor... Kaleye yaklaşan bir başkomiser, gökgürültüsüyle patlayan bombayla yığılıp kalıyor. Ardından patlattığı sloganların sesi duyuluyor... Ve bu gösterişsiz kalede, ölümsüzleşiyor Osman Yaşar Yolbaşcan... Kale dışında ise, bir başkomiser ve sayısız yaralı ile şaşkın, perişan durumda karşı-devrim güçleri...

Daha 12 Eylül'ün üzerinden 17 gün geçmişti ki, bu çatışma tüm komünist ve devrimciler için savaş çağrısı oldu. "İlk kurşun" sıkılmıştı, gerisinin gelmesi gecikmeyecekti...

ABD, İran'dan sonra Türkiye'yi de kaybetmek istemiyordu. Aksi takdirde Ortadoğu'daki hegemonyası büyük ölçüde sarsılacak, dolayısıyla ABD tekellerinin ve işbirlikçilerinin çıkarları zarar görecek.

12 Eylül'ün arka planında, siyasi olarak yükselen devrim tehdidini bastırmak ve ABD'nin Ortadoğu'da çıkarlarını korumak varken, ekonomik olarak da **24 Ocak Kararları'nı yaşama geçirebilmek, yani emperyalist ve işbirlikçi tekellerin azami karlarını yükseltmek vardır.** "12 Eylül olmasa, bu ekonomik programın neticesini alamazdık" demiştir, 24 Ocak Kararları'nın baş uygulayıcısı Turgut Özal...

12 Eylül sonrasında işçi sınıfı derin bir yoksulluk ve sefaletin içine itildi. Ücretler 1963 yılının bile altına düştü. Büyük tekellerin karları ise, yüzde 100'lere çıktı. Faşist "tek tip sendika" modeline geçildi. Emekli maaşlarının düşürülmesi, kıdem tazminatının gaspı, yıllık ikramiyelerin azaltılması vb. bu dönemde gerçekleşti. Başta önder işçiler olmak üzere, yüzbinlerce işçi sokağa atıldı. Sadece işçiler değil, anti-faşist memurlar da işyerlerinden atıldılar, sürgüne gönderildiler. Keza faşist 12 Eylül anayasası ile memurların siyasi faaliyetlerde bulunmaları yasaklandı.

12 Eylül faşizmi yoksul köylülere ve küçük üreticilere de ağır darbeler indirdi. Düşük taban fiyatları, tarım ilaçlarına, yemlere, akaryakıtta zamlar, artan vergilerle, milyonlarcası tarlasını ipotek ettirmek

zorunda kaldı. Bu şekilde büyük toprak sahiplerinin egemenlikleri güçlendi, emperyalist ve işbirlikçi tarım tekellerinin önü düzlendi.

Kısacası 12 Eylül cuntası, başta işçi sınıfı olmak üzere, emeği geçinen insanlara karşı büyük bir saldırı gerçekleştirdi. Dönemin TİSK (Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonu) Başkanı Halit Narin, "bugüne dek işçiler güldü, şimdi gülme sırası bizde" demesi boşuna değildi. Sadece bu gerçek bile, 12 Eylül başta olmak üzere askeri darbelerin arkasında hangi güçlerin olduğunu görmeye yeter.

12 Eylül darbesiyle..

650 bin kişi gözaltına alındı.

1 milyon 683 bin kişi fişlendi.

210 bin tane dava açıldı.

230 bin kişi yargılandı.

388 bin kişiye pasaport verildi.

14 bin kişi vatandaşlıktan çıkarıldı.

171 kişinin işkencede katledildiği belgelendi. Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi.

7 bin kişi için idam cezası istendi;

517 kişiye idam cezası verildi, 50'si asıldı.

39 ton kitap, gazete, dergi yakılarak yok edildi;

927 yayın yasaklandı.

937 film "sakıncalı" bulunduğu için yasaklandı.

23 bin 677 derneğin faaliyeti durduruldu.

30 bin kişi "sakıncalı" olduğu için işten atıldı.

1980'de sendikalı işçi sayısı, 5 milyon 721 bin 74

idi; 1985'te bir milyon 711 bin 74 oldu.

Bir işçinin 1979'da günlük ücreti 8.4 dolar iken,

1985'te günlük ücreti 4.0 dolara düştü.

"İlk kurşun": OSMAN YAŞAR YOLDAŞCAN

Osman Yaşar Yolbaşcan, 1967'de onbinlerce aday arasında üniversite sınavını birincilikle kazanarak ODTÜ'ye girdi. Devrimci ve militan kişiliğiyle kısa sürede devrimci gençlik hareketi içinde öne çıktı. Aranır duruma düşüp derslerine devam etmemesine rağmen, sınavlarda hep yüksek notlar alıyordu. Hocaları ondaki engin zekayı fark etmiş, bir bilim insanı özelliği görmüşlerdi. Hapiste olduğu dönemde giremediği sınavlardan geçirerek, okulda kalmasını sağlamaya çalıştılar. Ama o, kararını vermişti; tüm yeteneklerini, potansiyelini, proletarya ve ezilen halkların hizmetine sunacaktı.

12 Mart '71 döneminde, içinde yer aldığı (sonrasında ihtilalci komünist örgütü yaratacak) devrimci bir grubun üyeleriyle birlikte yakalanarak cezaevine düştü. Yolbaşcan ve teyzesinin oğlu M. Fatih Öktülmüş'le birlikte, çok genç ve tecrübesiz olmalarına rağmen işkencede direndiler ve firarı örgütlemeye giriştiler.

'74'de çıktıktan sonra proletarya içinde örgütlenmek için İstanbul'a geldiler. Kısa süre bir fabrikada işçi olarak çalıştı Osman. Kahve kültürü olmayan, sigara içmeyen bu mütevazı kişiyi, işçilerin fark etmemesi mümkün değildi. Çok geçmeden bir fabrikada örgütlenmeler yarattı. **Yeraltı baskısı ve teknik işleri de üzerine aldı.** Askeri bilgilerini arttırmak için üzerinde "çok gizli" yazan emperyalist kuruluşların raporları dahil olmak üzere her türlü askeri dökümanı Osman'ın elinde görmek mümkündü. Yolbaşcan, "Osman bir şeye karar verdi mi, o işin elinden kurtulması mümkün değil" derlerdi. Bu

nedenle bir eylem içinde Osman varsa, herkes tereddütsüz yer almaya gönüllü olurdu.

ML klasikleri yeniden yeniden okur, önündeki sorunlara yanıt bulmaya çalışırdı. **Karşı-devrimci "Üç Dünya Teorisi"ne karşı en önde bayrak açtı. THKO'dan devrimci bir kopuş gerçekleştirdiğinde bir çok işi üstlenmek için öne atıldı.** Geçici yol arkadaşları dökülmeye başladıklarında, büyük bir sabır ve inançla, seçtiği yolda ilerledi.

Hareket içinde küçük-burjuva zaafı yenmek ve Leninist bir örgüt yapısını kurmak için, çok zor ve sıkıntılı günler geçirdi. Ama o günlere ve kafa karışıklığına son vermede kararlıydı. "İleri militanları" topladı ve grubun ML bir örgüte sızması için "hücum" komutunu verdi.

Onda zor günlerin sızlanmasına, kolay günlerin sarhoşluğuna yer yoktu. Aksine **zor günlerde soğukkanlı ve cesaret doluydu; zafer günlerinde ise mütevaziliğiyle biliniyordu.**

Sosyalizmden bugüne düşmüş gibiydi. Yeni tipte sosyalist insanın somutlanmasıydı. Aydın bir aileden gelmesine rağmen, hiçbir küçük-burjuva lüksü yoktu. Polisle girdiği çatışmada topuğundan yara almıştı. Sahte kimlikle cezaevinde kaldığından kimse ilgilenmemiş, topal kalmıştı. Özel ortopedik ayakkabı giymesi gerekiyordu, ama masraftan kaçınmak için, en ucuz nerede yapıyorsa oradan almanın yollarını bulurdu.

Onun ölümü de yaşamı gibi tereddütsüz ve kusursuz oldu. İhtilalci komünistlerin işkencede direnmesinin, çatışmada vuruşmasının ruhunu yarattı. Ondaki savaş ruhu, yol göstermeye devam ediyor.

Savaş ve barış üzerine

İnsanlık bin yıllardır savaşlarda acı çekiyor, yaralanıyor, ölüyor; yine bin yıllardır barış için mücadele ediyor, barış içinde bir ülkede-dünyada yaşama çabasını sürdürüyor.

1 Eylül'de kutlanan "Dünya Barış Günü" de, barış mücadelesinin bir sonucu olarak kazanıldı. Sınıldığının aksine Birleşmiş Milletler'in (BM) kararıyla olmadı. İkinci emperyalist paylaşım savaşı sonrası, faşizme karşı büyük bir zafer kazanan **Sovyetler Birliği ve devrimini gerçekleştiren ülkeler, Nazi Almanyası'nın Polonya'ya saldırarak savaşı başlattığı 1 Eylül'ü "dünya barış günü" ilan ettiler.**

"Dünya Barış Günü" öncelikle sosyalist SB'nin gerçek anlamda barış çabalarıyla gündeme geldi. II. Emperyalist Paylaşım Savaşı biterken ABD atom bombası üretmiş, zaten yenilmiş olan Japonya'ya karşı kullanmıştı. Asıl amaç, başta sosyalist SB olmak üzere tüm dünya halklarına gözdağı vermektir. Buna karşın büyük bir pişkinlikle SB'nin savaş çıkartacağı yalanını yaydı. Bu yalanı tersine çevirmek için haklı olarak yoğun bir çaba içine giren **SB, barış fikrini yaymak ve esas savaş çıkırtkanlığını yapanların yüzünü teşhir etmek için "Uluslararası Barış Kongresi" düzenledi** ve buradan savaş karşıtı kararlar çıkartarak tüm dünyaya barış istediklerini ilan etti.

Bütün bu uğraşların sonucu olarak "1 Eylül Dünya Barış Günü" doğdu. Kurucu üyeleri **Sovyetler Birliği, Macaristan, Polonya, Romanya, Demokratik Almanya Cumhuriyeti, Arnavutluk, Çekoslovakya olan "Varşova Paketi"nin aldığı bu karar, dünya halkları tarafından coşkuyla karşılandı.** Emperyalistlere ve işbirlikçilerine karşı mücadele çağrıları ile kutlandı, gerçek barışın sömürücülere karşı savaşmakla mümkün olacağı fikrini yaydı. Mücadele ile kazanılan her günde olduğu gibi 1 Eylül, gerçek anlamda barış için mücadelenin ivmelenmesine yol açtı.

BM ise, 1981 yılında, her yıl açılış tarihi olan Eylül'ün üçüncü haftasına denk düşen Salı gününü

"Uluslararası Barış Günü" ilan etti. Ardından 7 Eylül 2001 tarihli BM kararı ile 21 Eylül'ü "Dünya Barış Günü" kabul etti. Fakat ne Eylül'ün üçüncü haftası ne de 21 Eylül tarihi tuttu. **"Dünya Barış Günü" hep 1 Eylül olarak kaldı.** 1991 yılında "Varşova Paketi" dağılıncaya, "Dünya Barış Günü"nü "tek sahibi" BM olarak kaldı.

1 Eylül'ü değiştirmeyi başaramayan BM ve emperyalist kurumlar, bu kez içeriğini boşaltma yolunu tuttular. Her 1 Eylül'de barış üzerine hamaset yapıp, emperyalizmin savaşı duramayacağını perdelmeye çalıştılar. Ne kadar çok "barış" üzerine nutuklar atıp yaygara yaptılarsa, o kadar çok savaş çıktı.

Bugün de "Dünya Barış Günü"ne savaş ortamında giriyoruz. Emperyalist devletlerin

yeni paylaşım savaşının merkezinde duran Ortadoğu, on yıllardır yangın yeri. ABD'nin Ortadoğu'daki en büyük dayanağı İsrail devleti, Filistin'de, Suriye'de, İran'da insanları katletmeye devam ediyor. Rusya-Ukrayna savaşı ise, savaşın Avrupa'ya sıçrayan ilk ayağı oldu. NATO tüm güçleriyle Ukrayna'yı Rusya'nın üzerine saldırtıyor. Diğer yanda ABD, "asıl tehlike Çin" diyerek Pasifik'te savaşı körüklemeye devam ediyor. Kısacası dünyanın dört bir yanında ya savaş sürüyor ya da savaş tehlikesi artıyor.

Türkiye de bu savaşın önemli bir parçası. ABD'nin çıkarları doğrultusunda Suriye'ye, Irak'a, Libya'ya asker gönderdi, çeteleri besleyip büyüttü. **AKP döneminde, sadece dışta değil, içte de savaş büyüdü, yayıldı... Kürt ulusal hareketine karşı "kirli savaş"ın tüm yöntemleri devreye sokuldu.** Son dönemin en büyük katliamı bu yıllarda gerçekleşti. Şimdi de Irak ve Suriye'de Kürt gerillaları başta olmak üzere Kürt halkına karşı kuruksız savaş sürdürüyor. Keza kazanılan belediyelere kayyum atayarak demokratik kazanımlarını gaspederek savaşı her alana yayıyor.

Sadece Kürt halkına karşı değil, Türkiye sınırları içinde yaşayan tüm halklara karşı büyük bir saldırı sözkonusu. **Enflasyon görünümü altına vergi soygunu ve düşük ücretlerle, işçi ve emekçileri aç ve açıkta bırakmak, onlara karşı açılan en büyük savaştır. Türkiye halkları son yılların en derin yoksullaşmasını, işsizliği, açlığı yaşıyor.** Her an işsiz kalma tehdidi altında en düşük maaşla ve uzun saatler çalışmaya zorlanıyor. Artan göçmen işçilerle, hem bu tehdidi daha rahat kullanıyor, hem de işçileri birbirine düşürerek milliyetçiliği körüklüyor, yabancı düşmanlığını arttırıyor.

Bütün bunlar, içte ve dışta savaşı kimin başlattığını, kimin çıkarlarına hizmet ettiğini somut olarak gösteriyor zaten. Savaşın sınıfsal, siyasal yönünü güncel olarak da ortaya koyuyor. Buna karşın "barış" hakkında demagojiler bitmiyor. Sadece egemen sınıflar değil, uzlaşmacı liberal kesimler, reformist partiler de buna kan taşıyor. Onun için

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı biterken ABD atom bombası üretmiş, zaten yenilmiş olan Japonya'ya karşı kullanmıştı. Asıl amaç, başta sosyalist SB olmak üzere tüm dünya halklarına gözdağı vermektir. Buna karşın büyük bir pişkinlikle SB'nin savaş çıkartacağı yalanını yaydı. Bu yalanı tersine çevirmek için haklı olarak yoğun bir çaba içine giren SB, barış fikrini yaymak ve esas savaş çıkırtkanlığını yapanların yüzünü teşhir etmek için "Uluslararası Barış Kongresi" düzenledi ve buradan savaş karşıtı kararlar çıkartarak tüm dünyaya barış istediklerini ilan etti. Bütün bu uğraşların sonucu olarak "1 Eylül Dünya Barış Günü" doğdu.

savaş ve barış hakkında tarihsel bilgilere, bunun altında yatan ideolojik-siyasi yönleri öğrenmeye ihtiyaç var.

Savaşın ve barışın tarihçesi

İnsanlığın bilinen tarihi, yaklaşık 400 bin yıl olarak saptanıyor. Bu 400 bin yılın son 10 bin yılı ise, "sınıflı toplumlar" dönemi şeklinde geçiyor. (Köleci, feodal, kapitalist toplum.) Ondan öncesi, ilkel komünal toplumda, yani yaklaşık 390 bin yıl boyunca, -inanılmaz gibi geliyor ama- insanlar barış içinde yaşamışlar. Sınıfsız, sömürsüz bir ortamda, ilkel biçimlerle de olsa, üretmişler, tüketmişler, birbirleriyle ilişki içinde yaşamlarını sürdürmüşler.

Fakat sömürücü toplumlara geçişle birlikte, her 100 yılın 87'si savaşlarla geçiyor. Yani 10 bin yıllık tarihin, yaklaşık yüzde 90'ını savaşlarla dolu, sadece yüzde 10'unda insanlar barış içinde yaşayabilmiş! Son 1500 yıl içinde ise, 14 bin savaş olduğu ve bu savaşlarda, 3 milyar civarında insanın öldüğü saptanmış. Bu rakam, bugünkü dünya nüfusunun yarısına denk düşüyor neredeyse.

Bunların içinde en çarpıcı olanı Afrika kıtasında yaşananlardır. Afrika, 17. yüzyılda dünya nüfusunun beşte birini barındırırken, günümüzde onda birini oluşturacak ölçüde azalmış, yani yarısı savaşlarla, onun yolaçtığı açlıkla yok olmuş.

Savaşlar, insanlığa dönük en büyük saldırdır. Dolayısıyla insanlık suçudur.

Dünya, iki büyük emperyalist savaş yaşadı. Birinci emperyalist savaşta, 1914-1918 yılları arasında 10 milyon insan öldü. İkinci emperyalist savaşta ölen insan sayısı ise, 54 milyon! Yani 5 katı!.. **Teknoloji geliştikçe, silahlanmaya ayrılan pay arttıkça, savaşın yıkıcı gücü de, ölen insan sayısı da artıyor!**

Bir zamanlar savaşın zararı, okun nereye kadar uçacağına, bir Roma lejyonunun nereye kadar yürüyeceğine bağlıydı. Şimdi ise, sınırları aşan füzeler, denizaltılar, savaş uçakları, kimyasal silahlarla savaşıyor ki, yıkımların oranı misliyle katlanıyor. Hem katledilen insan sayısı, hem de doğa tahribatı devasa boyutlara ulaşıyor.

İster dünya çapında, isterse yerel-bölgesel olsun, emperyalist sistemde savaşlar kaçınılmazdır. Diğer sömürücü sistemlerden farklı olarak emperyalizmde, dünyadaki tüm topraklar paylaşılmış durumdadır. Emperyalist tekeller, "azami kar" elde edebilmek için, yeni pazarlara açılmak zorundadır. Yeni pazarlar da "paylaşılmış toprakların yeniden paylaşımı"ni zorunlu kılar. Dolayısıyla dünya üzerinde hakimiyet kurabilmek ve onu egemenlerin asıl yöntemi; savaştır.

İki dünya savaşının doğrudan savaş harcamaları, birincisinde 208; ikincisinde 1380 milyar dolar olarak tespit edilmiştir. Yani sıra birinci emperyalist savaşın 338 milyar dolar, ikincisinin ise 4 trilyon dolar maddi zarara yol açtığı saptanmıştır.

Sadece bu iki büyük dünya savaşında değil, bunların arasında geçen sürede ve ikinci emperyalist savaş sonrasında da silahlanmaya ayrılan pay, her dönem bütçelerin en büyük kesimini oluşturmuştur. Askeri harcamalar, ortalama olarak her hükümetin sağlık hizmetlerine ve eğitime ayırdığının iki buçuk katıdır. **Savaş tekelleri için savaş sanayi en kazançlı gelir kaynağıdır.** Eskiyen savaş tekniği, daha öldürücü ve milyarlar yutucu yeni teknikle değiştirilmektedir. Yeryüzünde silah depolarında bulunan nükleer silahlar, TNT olarak hesaplandığında, adam başına birkaç ton patlayıcı madde düştüğü belirlenmiştir.

Savaş tekelleri, bilim ve teknikteki her gelişmeyi, insanlığı yok eden savaş sanayinin hizmetine sokmakta ve giderek daha gelişmiş, dolayısıyla daha pahalı silahlar üretilmektedir. Örneğin bir mayın gemisi ikinci emperyalist savaşta 8.7 milyon dolara mal olurken, sonraki yıllarda 200 milyon dolarlık bir harcamayı gerektirmiştir. Bu, denizaltılar, bombardıman uçakları vb. tüm savaş sanayi için geçerlidir. Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü SIPRI, dünyada askeri harcamaların son on yılda yüzde 37 oranında arttığını, bu harcamaları yapanların başında ABD'nin yer aldığı belirtmiştir.

Emperyalistler, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarını bastırma için; ya da yeni pazarlar elde edebilmek için bölgesel-yerel birçok savaş başlattı. Balkanlar'da, Kafkasya'da, Ortadoğu'da, Afrika'da emperyalist kışkırtmalarla gerçekleşen savaşların sayısı belirsizdir. "Balkanlaşma" terimini kullanıma sokan emperyalistler, bu bölgelerde kışkırtmalarla küçük devletçikler kurmuşlardır. ABD'nin "Politik Araştırmalar Enstitüsü"nde müdürlük yapan R. Barnet, "yaklaşık olarak her 18 ayda bir ABD askeri gücü, ya da yarı-askeri güçleri, ayaklanma

hareketlerini bastırma gerekçesiyle Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelere yollanıyor" diyor.

Elbette sadece ABD değil, diğer emperyalistler de savaş politikası izliyorlar. Fakat ikinci emperyalist savaş sonrası dünyanın en güçlü emperyalisti haline gelen ABD, bu işin başını çekiyor. İster dünya çapında, isterse yerel-bölgesel olsun, emperyalist sistemde savaşlar kaçınılmazdır. **Diğer sömürücü sistemlerden farklı olarak emperyalizmde, dünyadaki tüm topraklar paylaşılmış durumdadır. Emperyalist tekeller, "azami kar" elde edebilmek için, yeni pazarlara açılmak zorundadır. Yeni pazarlar da "paylaşılmış toprakların yeniden paylaşımı"ni zorunlu kılar.** Dolayısıyla dünya üzerinde hakimiyet kurabilmek ve onu elinde tutabilmek için egemenlerin asıl yöntemi; savaştır. "Kapitalistler dünyayı... 'sermayeleriyle orantılı olarak', 'herkesin güçlerine göre' paylaşıyorlar; çünkü kapitalizm düzeninde, başka bir paylaşım biçimi olanaksızdır." diyor Lenin. (Emperyalizm, Bilim ve Sosyalizm Y. sf. 80)

Haklı ve haksız savaşlar

Sözünü ettiğimiz savaşlar, genel olarak sömürücü sınıfların ve bugünkü haliyle emperyalistlerin savaşıdır. **Egemen sınıfların sömürü ve soygun için, yeni pazarlar elde edebilmek için, kısacası "köleliği güçlendirmek için" giriştiği savaşlar "haksız savaşlar" olarak adlandırılır ve asla desteklenmez.**

Bir de "haklı savaşlar" vardır; **işgal altındaki bir ülke halkının işgalciye karşı, ezilen ve sömürülen halkların ezen ve sömüren egemenlere karşı ve en önemlisi, işçi ve emekçi kitlelerin burjuvaziye ve sömürücü sisteme karşı yürüttüğü savaşlar ise "haklı savaşlar"dır.** Bunlar, ezilen ve sömürülenlerin, sömürücü sisteme başkaldırısıdır.

Egemen sınıfların sömürüyü arttırmak için giriştiği savaşlara karşı çıkarken, her ülkenin işçi sınıfının, emekçilerinin ve ezilen halkların yürüttüğü savaşlara, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarına tarafızdır. Bunların bizzat içinde yer alır, önderlik ederiz; sonuna kadar yanında oluruz.

Burjuvazi, dünyadaki yoksulluğun nedenini, kişilerin başarısızlığı olarak gösterir. Zenginleşmiyorlarsa, çalışmasını bilmedikleri, ya da ellerine geçen fırsatları kullanamadıkları içindir! Gerçekte, yoksulluğun da zenginliğin de nedeni, sömürüdür. Bunu gizlemek için her tür yalan ve demagojiye başvururlar.

Dünyada zenginliği bir grup elinde tutar, başkalarını yoksullaştırmak paahasına. Milyonlarca işçi ve emekçinin cebinden çıkanlar, bir avuç zengin elinde toplanır. Hükümetleri onlar yönetir, kararları onlar aldırır, savaşları onlar çıkarır.

Zenginliklerini artırmak için, başka ülkelerin pazar alanlarını ele geçirmek, onların zenginlikleri yağmalamak için; ya da işçi sınıfının artı-değerini sömürmek için savaş yürütürler. Sistem, bunun üzerine kurulmuştur. Tankları, topları, orduları, hukukları, mahkemeleri, hükümetleri, devlet organlarıyla, tüm yasal kurumları ve güvenlik güçleriyle, işçi sınıfının üzerinde terör ve baskı oluştururlar. Onların bu sömürü sistemine karşı direnilmesini engellemek için, tüm güçlerini kullanırlar.

Çalışma ve yaşam koşullarını düzeltmek isteyen işçi ve emekçiler de, üzerlerinde baskı ve terör estiren, sömüren burjuvaziye karşı bir sınıf savaşını yürütür. Her biçimiyle işçi ve emekçilerin burjuvaziye karşı savaşı, haklı bir savaştır ve sonuna kadar yanında olmak gerekir.

Bir de ulusal kurtuluş savaşları vardır. Bir başka ulus tarafından ezilen sömürülen ulusların, bu baskıdan kurtulmak, kendi kaderini tayin etmek için başlattıkları savaşlardır bunlar. Bu savaşlar, emperyalizme ve işbirlikçilerine, kendisini ezen ulusun egemen sınıflarına karşı yürütüldüğü sürece, desteklenmesi gereken savaşlardır.

Burjuvazi, işçi ve emekçileri daha rahat yönetebilmek için, onları bölüp parçalamaya çalışır. Ulusal, mezhepsel ayrılıkları kışkırtır, birbirlerine düşürür. Ülke içinde bulunan farklı ulusal topluluklar üzerinde daha yoğun bir baskı ve sömürü oluşturur.

Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin halkları birbirine kırdırma, bölüp parçalayarak sömürüyü daha da

arttırma çabası, en çok işçi ve emekçilerin birliğine ve mücadelesine zarar verir. O yüzden de *“bir ulusu ezen bir ulus, özgür olamaz”* demiştir işçi sınıfının ustaları. Ezen ve ezilen ulusun işçi ve emekçileri, güçlerini birleştirerek emperyalizme ve işbirlikçilerine yönelmedikçe, ikisinin de gerçek kurtuluşu sağlanamaz.

Barış, savaşlara verilen moladır

Her savaştan sonra bir barış anlaşması imzalanır. Savaşlardan bazıları yenmiş, bazıları yenilmiştir. Yenilenler, bunu bir anlaşma ile resmileştirirler. Ve buna “barış” derler.

Peki sonraki savaşlar neden çıkar? Barış anlaşmasında yenilen, pazar alanlarını kaybeden emperyalistler, güçlerini yeniden toparlayıp kaybettiklerini almak ve yeni sömürü alanlarıyla zenginliklerini artırmak isterler. Bunun için savaşmaları gerekir.

Tarihte, özellikle büyük savaşlar sonrası yapılan barış anlaşmaları, hemen her dönem yeni bir savaşın temelini oluşturmuştur. Birinci emperyalist paylaşım savaşının sonrasında imzalanan Versay, ikinci emperyalist savaşının nedeni haline gelmiştir mesela. Keza ikinci emperyalist dünya savaşını bitiren Paris Anlaşması da, o günden bu yana süren bölgesel savaşların nedeni olmuştur.

Burjuva hukuk, egemen sınıfların hukukudur; “barış anlaşması” denilen şey ise, yenenlerin hukuku, yenenlerin anlaşmasıdır. Çünkü “barış anlaşması” eşitler arasında gerçekleştirilmez. Taraflardan birisi galip gelinceye kadar savaş sürer, galip gelen kendi şartlarını dayattığı anlaşmayı masaya koyar.

Bütün savaşlar, kendilerini doğuran politik sistemin bir parçası, onun uzantısıdır. Savaşı başlatan devletlerin ve sınıfların, savaş öncesi politikası neyse, savaşta da o sürdürülür; yalnızca biçimi değişmiştir. O yüzden savaş, *“politikanın başka araçlarla -silahlarla- sürdürülmesi”*dir. Barış dönemleri ise, *“savaşlara verilmiş aralar”* olmaksızın öteye gitmez.

Kriz ve savaş, emperyalizmin kaçınılmaz sonuçlarıdır. Krizi savaş dışında aşabilmenin yolunun kalmadığı yerde, savaşlar patlak verir. Bu, egemenlerin bir tercihi de değildir. Sistemin iç çelişkilerinin ve

açmazlarının kaçınılmaz sonucudur.

Emperyalistler, boş yere silahlanmıyorlar. Kriz dönemlerinde bile, yükselişini sürdüren tek sektör, silah sanayiidir. Engels, *“sınıflı toplumun en pahalı kurumlarından birinin ordu olduğunu”* söyler. Ordunun *“nüfusun en güçlü ve en işe yarar parçasını ulusun elinden alarak, üretkenliğini yitirmiş durumdaki bu parçayı beslemeye zorlayan”* asalak bir aygıt olduğunun altını çizer.

Dünya silah satışının yüzde 95’ini 15 emperyalist ülke elinde tutuyor. Bunların içinde ABD, yüzde 31 ile birinci sırada yer alıyor. Emperyalist güçler arasında değişen dengeler silahlanma sektörüne de yansıyor tabii. Çin başta olmak üzere BRIC ülkelerinin (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin) askeri harcamaları artıyor. **Daha önce silah alımında dünya birincisi olan Çin, silah satan ülke konumuna yükseldi. Askeri yatırımlarını artırarak, ABD’den sonra ikinci sıraya çıktı.**

Silahlanma yarışında Türkiye de geri kalmıyor. **Türkiye, silah alımını arttırırken, bazı silah parçalarını Ortadoğu ülkelerine ihraç eden bir ülke durumuna da geldi.** Keza Ukrayna başta olmak üzere bazı ülkelere doğrudan SİHA satmaya başladı.

Artan bu silahlanma, yeni bir emperyalist savaşın içinde olduğumuzun somut göstergesi. Diğeri ise on milyonları bulan mülteci akınıdır. Sadece Suriye’deki savaşta milyonlarca mülteci, komşu ülkelere sığındı, ardından Yunanistan ya da Türkiye üzerinden Avrupa’ya aktı. Keza Ukrayna halkının Avrupa’ya göçü sürüyor. **Mültecilik her zaman savaş-şiddet ortamında artış gösteriyor.**

Savaşlarda kullanılan teknolojik aletler geliştikçe, savaşın yıkıcılığı, vahşeti de artıyor. Bu sadece mülteci duruma düşen milyonlarla sınırlı değil. Ölü ve yaralı sayısı da milyonları aşıyor. 18. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına kadar savaşlarda, toplam ölümlerin ancak yarısını siviller oluşturuyordu. **I ve II. emperyalist savaşlar, kitle savaşı niteliğine büründü, cepheyle ev arasındaki ayırım ortadan kalktı, topyekün bir savaş hali ni aldı.**

Günümüzde ise, ‘90’lardan itibaren sivil ölümler, toplam kaybın yüzde

Tarihte, özellikle büyük savaşlar sonrası yapılan barış anlaşmaları, yeni bir savaşın temelini oluşturmuştur. Birinci emperyalist paylaşım savaşının sonrasında imzalanan Versay, ikinci emperyalist savaşının nedeni haline gelmiştir mesela. Keza ikinci emperyalist dünya savaşını bitiren Paris Anlaşması da, o günden bu yana süren bölgesel savaşların nedeni olmuştur.

Burjuva hukuk, egemen sınıfların hukukudur; “barış anlaşması” denilen şey ise, yenenlerin hukuku, yenenlerin anlaşmasıdır. Çünkü “barış anlaşması” eşitler arasında gerçekleştirilmez. Taraflardan birisi galip gelinceye kadar savaş sürer, galip gelen kendi şartlarını dayattığı anlaşmayı masaya koyar.

90'ına çıktı. 2003 yılında gerçekleşen Irak işgalinde yaklaşık 1.5 milyon insanın yaşamını kaybettiği tahmin edilmektedir. Sakat kalanlar, kayıplar, faili meçhuller, evini-yurdunu terk edenlerin ise haddi hesabı yoktur.

Kısacası, emperyalist-kapitalizm, sömürücü toplumlar içinde en kıyıcı savaşların yaşandığı toplum olmuştur. Emperyalizm dönemiyle birlikte savaşlar "üç boyutlu" bir hal almış, kara, hava ve deniz, hatta denizin altı da devreye girmiştir. Hal böyleyken "barış" sözcüğünü en fazla kullanan da yine emperyalistlerdir.

Emperyalist

"barış" görüşmeleri

Bölgemizde emperyalist bir savaşın sürüyor olması, üstelik yaklaşık 40 yıldır süren Kürt halkının özgürlük mücadelesini egemenlerin kanla bastırma çabaları, kitlelerin barışa duyduğu özlemi doğal olarak arttırdı. Kitlelerin bu özlemi ne yazık ki, gerek egemenler, gerekse reformistler tarafından, içi boşaltılarak kullanılıyor.

Egemen sınıflar, halkın "direnmeden boyun eğmesi"ne, hiç bir dönem, savaş zamanındaki kadar ihtiyaç duymaz. **Silah bakımından ne kadar üstün olursa olsunlar, savaşı sürdürebilmek için "cephe gerisini" sağlama almak zorundadırlar.** Hiç bir kapitalist ülke, "kendi cephe gerisini sağlamaştırmadan 'kendi' işçilerine, 'kendi' sömürgelerine gem vurmadan, ciddi bir savaş yürütmez" demiştir Stalin. (Eserler Cilt 10, sf: 241)

Son yıllarda birçok ülkede, adına "siyasi çözüm", "diyalog", "barış" denilen, gerçekte emperyalist bir çözüm süreci yaşanıyor. **Ulusal kurtuluş mücadelesi veren birçok örgüt, bu şekilde eritildi, emperyalistler ve işbirlikçileri için bir "tehlike" olmaktan çıkarıldı.**

İngiltere'de, İspanya'da, Güney Afrika'da Filistin'de, Kolombiya'da, Nepal'de bu tür barış görüşmeleri yürütüldü. Gerilla devletler masaya oturuyorlar, müzakereler yapıyorlar ve barış anlaşmaları imzalıyor. IRA, ETA, ANC, FKÖ, FARC gibi örgütlerle, "barış görüşmeleri" yapıldı. Sonuçta **bu örgütleri ya bölüp parçalayarak güçsüz düşürdüler; ya da eski özelliklerini kaybettirip**

Dünya konjonktürü ve bölgenin içinde bulunduğu durum, Türk egemenlerine o kesitte "barış" görüşmelerini dayattı. Fakat bu, başta Kürt halkı olmak üzere Türkiye halklarına bir yarar getirmedi. Kürt halkı yıllarca "barış" diye oyalandı. Savaşarak elde ettiği hakları önce "kırıntı" biçiminde kendileri bahsetmiş gibi sundular, sonra onları da gaspettiler. Diğer yandan şovenizm körüklenmeye, Türk ve Kürt halkı arasında kama sokulmaya, düşmanlaştırmaya devam edildi.

sistemin bir parçası haline getirdiler. Ve o ülkelerde, ne baskı ne de sömürü son buldu. Aksine daha da arttı.

Bu görüşmelerin bize gösterdiği bir tek şey var: Ezilen kesimin temsilcileri ne kadar çaba gösterirlerse gösterebilirler, masadan daha güçlü kalkan devletler oluyor. Devletler, zaten o masaya, bu hareketleri bastırmak ve ezmek için oturuyorlar. En fazla birkaç kırıntı verdikten sonra, hareketin tamamını ezmeyi amaçlıyorlar.

Zaten genellikle barış görüşmeleri sürerken, bir taraftan savaş da olanca şiddeti ile sürdürüyorlar. Gerilla kamplarını bombalamaya devam ediyorlar; gerilla liderlerinin kaçırılması ya da infaz edilmesi, ezilen halka dönük hak gasplarının artırılması vb. hemen her "barış görüşmesi" sürecinde gözlenebilen "olağan" durumlar.

Gerilla "ateşkes" ilan etse ve kendi cephesinden savaşı durdursa bile, devlet tarafından ateşkes ilan edilmiyor, savaş sürdürülüyor. **Bu saldırılar, "barış"maya çalışan kesimin "pazarlık" gücünü zayıflatmayı amaçlıyor.** O yüzden savaş boyunca dökülen kanın, ödenen bedellerin, harcanan emeğin karşılığı alınmıyor, haklarını asgari düzeyde bile elde edemeden sonlanıyor. Bazen de görüşmeler, bir aşamada kesintiye uğruyor. **Kimi yerlerde ise, katliamlarla hareketi yok etmeye çalışıyorlar.**

Sri Lanka'da Tamil Kaplanları çok çarpıcı bir örnektir. Barış görüşmeleri başladıktan üç yıl sonra, öyle bir katliam gerçekleştirildi ki, Sri Lanka devleti, 2008 ve 2009 yıllarında 173 bin civarında Tamil halkı katletti. Kolombiya'da da bir taraftan barış görüşmeleri yürütülürken, bir taraftan binlerce sendikacı, muhalif ve gerilla öldürüldü. Gerilla kamplarına bombalar yağmaya devam edildi, özellikle önderleri hedef alındı ve katledildi.

Burjuvazi ne kadar çok "barış" lafı ediyorsa, o kadar çok savaşı yükseltiyor. Ne kadar çok "demokrasi" diyorsa, o kadar çok baskı ve şiddet uyguluyor. Sözde barış yanlıları, haklı bir savaştan yana olanları "şiddet yanlısı"ymış gibi

gösteriyorlar. Burjuva hümanizmi ile "daha fazla kan akmasın" diyorlar. Sanki devrimciler, kan akmasına tarafmış gibi... Asıl şiddeti devletin gösterdiğini, en fazla kanın, barış dönemlerinde aktığını gizliyorlar.

Kuşkusuz "haklı savaşlarda" da kan akıyor, insanlar acı çekiyor. Ama bu, belli bir dönemi kapsıyor ve sonucunda bütün çekilenlere son verecek bir kurtuluş gerçekleşiyor. Diğerinde ise baskı ve zulüm sürgit devam ediyor; dökülen kanlar, çekilen acılar çok daha fazla oluyor.

Ülkemizdeki barış görüşmeleri

AKP'nin ilk döneminde başlayan barış görüşmeleri, dünya çapında yürütülen görüşmelerin bir parçasıydı. Yüzyıllardır ezilen, kimliği inkar edilen Kürt halkının haklı isyanı, '90'ların ortasından itibaren "siyasal çözüm" kulvarına sokularak, adım adım uzlaşma zeminine çekilmişti zaten. Öcalan'ın tutsak düşmesinden sonra ise, rota tamamen devlet tarafından "muhatap alınma"ya, "müzakere"ye, "barış"a çevrildi. Defalarca "ateşkes" ilan edilip devletle görüşmeler yapıldı.

Egemen sınıflar ve sözcüleri de "barış"ı dillerinden düşürmediler. Patronlar kulübü TUSİAD bile "barış"tan dem vurdu. AKP'nin "çözüm süreci"ne desteklerini sundular. Güler Sabancı, bu sürecin onları "uçuracağını" söyledi vb...

Emperyalist ülkelerin genelkurmay başkanları, istihbarat uzmanları, bakanları, akın akın ziyaretler gerçekleştirdi. Türkiye, kraldan çok kralcı kesilip ABD'nin Ortadoğu'daki savaşındaki "koçbaşı" görevini üstlendi. Ama dillerinden "barış" düşmedi!

Türkiye'de yıllardır savaş sürüyor aslında. Yukarıda belirttiğimiz gibi **"barış" görüşmeleri sırasında da birçok katliam yapıldı, cinayetler işlendi.** Emperyalist paylaşım savaşının bölgemizde yoğunlaşmış olması ve Türkiye'nin bu savaşdaki rolü, egemenleri "cephe gerisi"ni sağlama almaya zorladı. Daha özel bir durum ise, gerek Irak'ta, gerekse Suriye'de Kürtlerin özerk bir yapıya kavuşmuş olmalarıdır. Bu durum, kuzeydeki Kürt halkının da beklentilerini

güçlendirdi, taleplerini artırdı. Burjuvazi, Kürt halkının direnişinin büyümesinden, bu yükselen dalgadan etkilenerek harekete geçmesinden korktu.

Diğer yandan **ABD emperyalizmi, genel olarak üç bölgedeki Kürt hareketini kontrolü altına almak istiyordu. Ayrıca Türkiye'nin Irak Kürdistan Bölgesi ile ilişkilerini geliştirmesinin önünü açtı.** Türkiye, Almanya'dan sonra en fazla ihracatı Kürt Bölgesi'ne yapmaya başladı. Türk egemen sınıfları, hem Irak petrolrollerinden daha fazla pay almak, hem de Türkiye'yi Irak petrolrollerinin diğer ülkelere taşınmasında bir köprüye dönüştürmek üzerinden planlar kurdu.

Kısacası **dünya konjonktürü ve bölgenin içinde bulunduğu durum, Türk egemenlerine o kesitte "barış" görüşmelerini dayattı. Fakat bu, başta Kürt halkı olmak üzere Türkiye halklarına bir yarar getirmedi.** Kürt halkı yıllarca "barış" diye oyalandı. Savaşarak elde ettiği hakları önce "kırıntı" biçiminde kendileri bahşetmiş gibi sundular, sonra onları da gaspettiler. Diğer yandan şovenizm körüklenmeye, Türk ve Kürt halkı arasına kama sokulmaya, düşmanlaştırmaya devam edildi.

Biz devrimciler, savaşa da, barışa da, bir burjuva hümanistten, sıradan bir savaş karşıtıdan farklı yaklaşırız. Nasıl ki, **her tür savaşa karşı değilsek, her tür barışa da destek olamayız. İşçi ve emekçilerin çıkarlarını savunur ve her gelişmeye de bu gözle bakarız.** İşçi ve emekçilerin, ezilen halkların çıkarına değil de, emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin çıkarlarına hizmet eden hiç bir politikayı desteklemeyiz.

Ulusal hareketin devrimci bir çizgide mücadeleyi sürdürdüğü yıllarda, Marksist-Leninistlerin ulusal harekete desteği güçlü olmuştur. '90'lı yıllarda "Kürdistan'a Askere Gitme" kampanyası başta olmak üzere birçok önemli eylemi gerçekleştirdi. Ancak reformist bir çizgiye evrildikten sonra, doğal olarak eleştirel bakış ağırlık kazanmış, "barış", "çözüm süreci" gibi uzlaşmacı politikalarına destek verilmemiştir. **Kürt siyasal hareketinin aldığı kararları eleştirmek başkadır, Kürt halkının haklı mücadelesini desteklemek ve yanında olmak başka!..**

Türkiye Devrimci Hareketi, '90'lı yılların ortalarından itibaren ciddi bir güç kaybı yaşadı; niteliksel olarak da tasfiyeci-reformist bir evrime uğradı. Bu nicel ve nitel zayıflama, ulusal harekete verilen desteği de, bu hareketi devrimci tarzda etkileme şansını da azalttı. Bu durum reformizmi güçlendirdi. İçi boşaltılmış "barış" çağrılarının baskın hale gelmesinde, bunun da önemli bir rolü oldu.

Barış sosyalizmle gelecek!

Tarihsel deneyimler de göstermiştir ki, hiç bir yerde barış, müzakere masalarında elde edilmiyor, savaşın içinde kazanılıyor. Mesela ikinci emperyalist savaşın içinde kazanılıyor. Mesela ikinci emperyalist savaşın bitiren, sosyalist Sovyetler Birliği'nin Nazi Almanya'sının saldırısını püskürtmesi ve onları Berlin'e kadar kovalamayı başarması, saldırgan Alman Ordusu'nu kendi ülkesinde yenmesidir.

Sınıf savaşımı açısından da aynı durum geçerlidir. Bir fabrikadaki toplu sözleşmeye karşı, ya da işten

atılmalara, işçi haklarının gaspına karşı yürütülen **mücadeleyi kazanımla bitiren şey, masadaki görüşmeler değildir. İşçi sınıfının o mücadeleyi sonuna kadar götürme kararlılığıdır.**

O yüzden bizim sloganımız; "saraylara karşı savaş, kulübelere karşı barış"tır. 1848'de İngiliz işçi sınıfının ayaklanmasına yön gösteren bu slogan, sınıf savaşımının en dolaysız ifadesidir. Marks, I. Enternasyonal Belgeleri'nde, "çeşitli ülkelerin işçilerinin birleşmesi, uluslararası savaşları olanaksız kılacaktır" diyerek, **savaşın kökünün tamamen kazanılmasının, "işçilerin birleşmesiyle olacağı"ni vurgulamıştı.** "Ekonomik sefalet ve politik çılgınlıklar içindeki eski toplumun tam tersine, her ulusta aynı ilkenin, yani emeğin egemen olması nedeniyle, yalnızca işçi sınıfı uluslararası ilkesini barışın oluşturacağı bir toplum düzenini kurma yeteneğine sahiptir."

Engels, "günümüzde ordu tarafından sivil halkların elinden alınan sayısız iş gücü, sınıfsız toplumda tekrar işinin başına verilecektir; bunlar tükettikleri kadar üretmekle kalmayacak, geçimleri için gereken çok daha fazla ürünü resmi depolara da yollayabilecektir" der. Böylece geleceğin toplumunun, asalak ordudan kurtulduktan sonra nasıl refah toplumuna dönüşeceğini ortaya serer.

Marks ve Engels'i kendine rehber edinen **Lenin ise, I. emperyalist savaş sırasında yalnızca burjuvaziye karşı değil, "vatan savunması" adı altında burjuvazinin değirmenine su taşıyan sosyal-şovenlere karşı da mücadele etmiş, proletarya enternasyonalizminin bayrağını dalgalandırmıştır.** Emperyalist savaşın iç savaşa çevirip devrimle taçlandırmak gerektiğini söyleyerek, bunu bizzat yaşama geçirmiştir. Proletaryanın devrimci sınıf savaşımıyla bağlantı kurulmaksızın yapılan barış mücadelesini ise, "duygusal ya da halkı aldatan burjuvazinin pasifist lafkalabalığı" olarak nitelemiştir.

Emperyalist savaşa karşı direnenler, her yerde işçi ve emekçiler oldu. Ve ona önderlik eden Komünist Partilerin öncülüğünde savaştılar, birçok yerde bunu devrimle taçlandırmayı başardılar. **I. emperyalist savaşın bitmesinde Ekim Devrimi ne kadar belirleyici olduysa, ikincisinde Stalin önderliğindeki SSCB'nin eşsiz direnişi ve tüm dünya halklarının savaşa ve faşizme karşı yükselttikleri birleşik mücadele, o denli etkili oldu.**

Yeni bir emperyalist paylaşım savaşının hüküm sürdüğü günümüz koşullarında, barış için mücadele, devrim ve sosyalizm için mücadeledir. Bu perspektifle hareket etmeden barış üzerine konuşanlar, burjuva demagoglardır, reformist-pasifist entelektüellerdir.

Bugünün komünist ve devrimcilerine düşen görev; I. emperyalist savaşta Lenin'in, ikincisinde Stalin'in yaptığı gibi, hem emperyalist savaşın, hem de ona şu ya da bu şekilde destek sunan reformistleri teşhir etmek, iktidar perspektifi ile sınıf mücadelesini yükseltmektir.

Tarihin ortaya koyduğu kesin doğruyu, Lenin şöyle formüle etmiştir: "Ya devrimler savaşları önler, ya da savaşlar devrimlere yol açar!"

BARIŞ MI SAVAŞ MI?

*Doğrudur yıldırımın düştüğü,
yağdığı yağmurun,
Bulutların rüzgârla sökün ettiği
Ama savaş öyle değil,
savaş rüzgârla gelmez;
Onu bulup getiren insanlardır.
Duman tüten topraktan
bahar boyunca,
Dökülüp yükselir birden gökyüzü
Ama barış ağaç değil,
ot değil ki yeşersin:
Sen istersen olur barış,
istersen çiçeklenir.
Sizsiniz uluslar,
kaderi dünyanın.
Bilin kuvvetinizi.
Bir tabiat kanunu değildir savaş,
barışsa bir armağan gibi
verilmez insana:
Savaşa karşı barış için
Katillerin önüne dikilmek gerek,
"Hayır yaşayacağız!" demek.
İndirin yumruğunuzu suratlarına!
Böylece mümkün olacak
savaşı önlemek. (...)
Para hesap eder gibi
hesaplıyorlar bizi,
Savaş da bu hesabın ucunda.
Ürkmeyin tutmuşlar diye
suyun başını:
Korkunç oyunları,
davranın, bitsin.
Söz konusu olan çocuğundur, ana:
Koru onu, dikil karşılarına,
Biz milyonlarca kişi
savaşı yener miyiz?
Bunu sen bileceksin.
Bunu biz bilecek, biz seçeceğiz.
Bir de düşün "yok" dediğini.
Düşün ki savaş geçmişin malı
Ve barış taşıyor gelecekten.*

BERTOLT BRECHT

Varlık içinde yokluk çekiyoruz ÜRETİCİLER İSYANDA!

Üreticiler sokakta, eylemde...

**Traktörleriyle yol kapatıyorlar, ürünlerini döküyorlar,
“hükümet istifa” sloganı atıyorlar.**

**Türkiye’de ilk kez çiftçiler, küçük üreticiler, ülke çapında
kitlesele ve yaygın eylemler yapıyorlar.**

**Emperyalist tarım politikaları, tarımı yıkıma uğrattırken
küçük üreticiler bu duruma isyan ediyor.**

